

Jaarstukken 2019

gemeente [gD] Doetinchem

HET JAAR 2019 IN ÉÉN OOGOPSLAG

INKOMSTEN

Rijksoverheid

gemeente [gD] Doetinchem

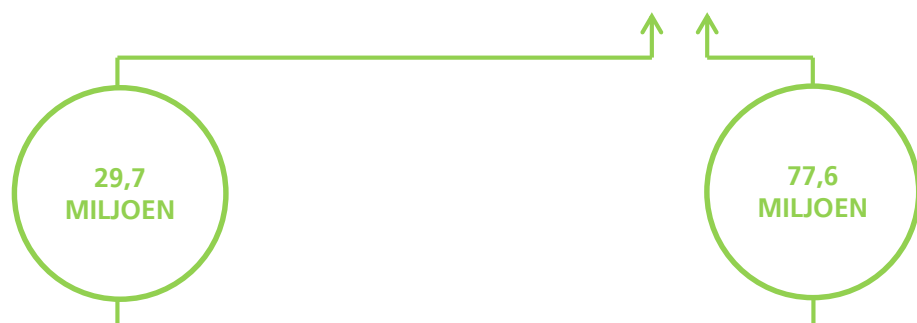

WAAR KWAM HET VANDAAN?

Het grootste deel kregen we van het Rijk.

De rest kregen we uit lokale heffingen en andere inkomstenbronnen.

De totale inkomsten in 2019 waren € 281,3 miljoen.

LOKALE HEFFINGEN:

Belastingen	€ 15,4 mln.
Onroerendezaakbelasting (OZB)	€ 12,1 mln.
Parkeerbelasting	€ 3,2 mln.
Hondenbelasting	€ 0,1 mln.
Leges en retributies	€ 14,3 mln.
Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten	€ 6,2 mln.
Rioolheffing	€ 6,0 mln.
Omgevingsvergunningen	€ 2,1 mln.

ANDERE INKOMSTENBRONNEN:

Grondexploitatie	€ 22,4 mln.
Bijdrage reserves	€ 15,2 mln.
Rente	€ 3,7 mln.
Huren	€ 1,9 mln.
Eigen bijdrage Wmo en beschermd wonen	€ 2,6 mln.
Bijdrage derden overhead	€ 9,3 mln.
Overige	€ 22,5 mln.

Hoeveel betaalde ik in 2019 aan:

Onroerendezaakbelasting (OZB)	
Huishouden	€ 256,47
Rioolheffing	
Huishouden	€ 209,88
Afvalstoffenheffing	
Eénpersoonshuishouden	€ 192,66
Meerpersoonshuishouden	€ 236,28
Hondenbelasting	
Eén hond	€ 24,96
Twee honden	€ 37,44

UITGAVEN

WAAR GING HET NAARTOE?

Programma's	Totaal gemeente	Per inwoner
0. Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen	€ 63,6 mln.	€ 1.105
1. Openbare orde en veiligheid	€ 4,9 mln.	€ 84
2. Bereikbaarheid	€ 10,7 mln.	€ 186
3. Economie en werk	€ 14,5 mln.	€ 252
4. Onderwijs	€ 11,2 mln.	€ 194
5. Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie	€ 18,0 mln.	€ 313
6. Sociaal domein	€ 128,1 mln.*	€ 2.225*
7. Duurzaamheid en milieu	€ 11,3 mln.	€ 197
8. Wonen en woonomgeving	€ 10,7 mln.	€ 186
Totaal	€ 273,0 mln.	€ 4.743

* In dit bedrag zitten ook regionale gelden

De totale uitgaven in 2019 waren € 273,0 miljoen

FINANCIËEL RESULTAAT 2019

De jaarrekening 2019 van de gemeente Doetinchem sluit met een resultaat van € 8,3 miljoen voordelig. Daarvan willen we € 3,5 miljoen bestemmen voor 2020. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 4,8 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

WAT HEBBEN WE MET HET GELD GEDAAN?

DOETINCHEM CENTRUMSTAD

- ✓ In nauwe samenwerking is met het bedrijfsleven een 'foto' gemaakt van de Doetinchemse economie. De foto gaat in op de feiten en cijfers (facts & figures), visie van een groep ondernemers (feelings) (gespreksronde langs 15 werkgevers) en lokale toekomstkansen (futures).
- ✓ In 2019 hebben meerdere fysieke ontwikkelingen in de binnenstad plaatsgevonden, waaronder de heropening van de Terborgseweg, vergroening van meerdere winkelstraten, realisatie van de eerste fasen van de Oude IJssel (gebied Stokhorstweg en Dichterseweg), oplevering van het Joop Sarsplein, bouw Parkstad De Veentjes en voorbereiding transformatie winkelplint naar woningen op de Veentjes om het Ei compacter te maken.
- ✓ Het Binnenstadbedrijf Doetinchem is in 2019 opgericht welke verantwoordelijk is voor het vermarkten van de binnenstad, het organiseren van publieksactiviteiten, het verlevendigen van de openbare ruimte, tegengaan leegstand en stimuleren ondernemerschap.
- ✓ Het evenementenloket is in 2019 opgeleverd om evenementen te professionaliseren.

STERKE SAMENLEVING

- ✓ In 2019 hebben we besloten de functie van praktijkondersteuner huisartsen (POH) jeugd te implementeren bij 5 huisartsenpraktijken in Doetinchem.
- ✓ In 2019 is de Monitor sociaal domein ontwikkeld waardoor er veel meer zicht is op aantallen en uitgaven in het sociaal domein.
- ✓ Begin januari 2019 is de Scenariostudie Bundeling Lokale Inkomensvoorzieningen afgerond, als laatste onderdeel van de Evaluatie Regelarme Bijstand. Buurtplein, BvFo en Laborijn zijn naar aanleiding van het onderzoek intensiever gaan samenwerken, alsmede met andere partijen binnen de keten.
- ✓ We hebben geïnvesteerd in meerdere sportparken, waardoor het voorzieningenniveau is verbeterd. Er zijn kunstgrasvelden gerealiseerd (DHC en Bezelhorst) en gerenoveerd (Bezelhorst).
- ✓ We hebben de transitie van het voortgezet onderwijs m.b.t. de huisvesting in gang gezet. In verschillende fasen wordt toegewerkt naar toekomstbestendige huisvesting.
- ✓ In 2019 is de Preventieagenda verslaving 2019-2022 gemeente Doetinchem vastgesteld
- ✓ In 2019 is het plan van aanpak 'Samen sterk voor inwoners naar werk' vastgesteld. Hiermee is door Laborijn een verhoogde uitstroom naar werk en maatschappelijke participatie gerealiseerd.

VERANDERENDE LEEFOMGEVING

- ✓ In Nieuw-Wehl is een warmteplan opgesteld samen met de bewoners.
- ✓ Er is in 2019 in regionale afstemming de Toekomstbestendig Wonen Lening ingevoerd om bij te dragen aan de kwalitatieve woonopgave.
- ✓ Voor de Omgevingsvisie zijn we in elf deelgebieden gestart met het werken aan zogenaamde deelvisies. Dit is telkens op unieke wijze gebeurd waarbij het proces is ontworpen aan de hand van de specifieke zaken binnen het gebied. Inmiddels zijn er elf gebiedsfoto's opgeleverd, elf plannen van aanpak, 6 story maps en er zijn twee deelvisies afgerond.
- ✓ Voor meerdere gebiedsvisies is het gelukt om gemengde kerngroepen samen te stellen (ambtenaren en inwoners). Dat is onder andere in Gaanderen het geval. Bij de Kruisberg hebben inwoners hun bijdrage geleverd in diverse ateliers. Dit heeft een bijzonder aantrekkelijke deelvisie opgeleverd die nu als bouwsteen wordt gebruikt voor het ontwerpen van de omgevingsvisie.

ORGANISATIE EN FINANCIËN

- ✓ In 2019 ontkwam de gemeente Doetinchem er niet aan, net als veel andere gemeenten in het land, om te bezuinigen en keuzes te maken. Er is een intensief proces gestart, waarbij alle activiteiten en uitgaven in de begroting kritisch onder de loep zijn genomen. Tegelijk is de vraag gesteld wat voor Doetinchem wezenlijk is. Waar staat Doetinchem voor als gemeente en wat wil Doetinchem daarin absoluut bereiken, ook op de lange termijn? Ook in de situatie waarin de bomen niet meer tot in de hemel groeien. Dit heeft geresulteerd in een set aan keuzerichtingen, waarover met de raad bij de begrotingsbehandeling in november 2019 in gesprek is gegaan. De raad heeft hier mee ingestemd.

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief.....	4
DEEL 1 - JAARVERSLAG	6
Maatschappelijke opgaven.....	7
Programma – Doetinchem centrumstad	8
Programma – Sterke samenleving.....	14
Programma – Veranderende leefomgeving	23
Programma – Organisatie en financiën	27
Programma's.....	28
Programma 0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen.....	29
Programma 1 – Openbare orde en veiligheid	32
Programma 2 – Bereikbaarheid.....	33
Programma 3 – Economie en werk	34
Programma 4 – Onderwijs	35
Programma 5 – Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie	36
Programma 6 – Sociaal domein	39
Programma 7 – Duurzaamheid en milieu.....	44
Programma 8 – Wonen en woonomgeving	46
Paragrafen	48
Paragraaf 1 – Lokale heffingen.....	49
Paragraaf 2 – Risicogestuurd werken en weerstandsvermogen	55
Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen	59
Paragraaf 4 – Financiering	66
Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering.....	70
Paragraaf 6 - Grondbeleid	73
Paragraaf 7 – Verbonden partijen	76
Paragraaf 8 - Rechtmatigheid	90
DEEL 2 - JAARREKENING	96
Jaarrekeningresultaat 2019	97
Deel niet bestede middelen 2019 overboeken naar 2020 (bestemmingsvoorstellen)	98
Resultaat begroting 2019	104
Balans per 31 december 2019 en de toelichting	115
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	117
Toelichting op de balans per 31 december 2019	121
Verantwoordingsmodel WNT 2019 Gemeente Doetinchem.....	134
Overzicht reserves en voorzieningen.....	136
Verantwoording in het kader van Single information Single audit (SiSa).....	138
Overzicht kredieten.....	141
Afkortingenlijst	143

Aan de raad van de gemeente Doetinchem,

Voor u liggen de jaarstukken 2019. Hiermee leggen wij als college zowel financieel als beleidsinhoudelijk verantwoording af over de behaalde resultaten in 2019.

2019 was een jaar waarin veel is gebeurd in de stad en waarin mooie resultaten zijn neergezet. Zo is er ingezet op het versterken van de lokale economie door onder meer gerichte investeringen in bedrijventerreinen en de binnenstad. Voor de vorming van het cultuurbedrijf hebben de drie culturele instellingen een breed gedragen Cultuurplan geformuleerd om de nieuwe organisatie vorm te kunnen geven. Om de (financiële) zelfredzaamheid en uitstroom naar werk naar werk te vergroten is het Plan van aanpak Samen sterk voor inwoners naar werk vastgesteld. De transitie van het voortgezet onderwijs met betrekking tot de huisvesting is in gang gezet. In verschillende fasen wordt toegewerkt naar toekomstbestendige huisvesting. Dit om het onderwijs voor middelbare scholen goed verspreid over de gemeente, structureel invulling gaan geven. Ook is er verder ingezet op duurzaamheid, op het gebied van besparen is de alles-onder-één-daksubsidieregeling ingevoerd en het duurzaam opwekken van energie wordt opgepakt in de Regionale Energiestrategie.

Om goede resultaten te behalen doen wij als gemeente steeds meer samen met en in verbinding met inwoners, ondernemers, instellingen en de regio. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Terborgseweg in Doetinchem. Ook bij de invoering van de Omgevingswet wordt met behulp van het 'ontwerpend onderzoek' zoveel als mogelijk met de samenleving de samenwerking gezocht. Deze 'samen d'ran'-methode kreeg zelfs landelijke aandacht met een nominatie voor het meest inspirerende Omgevingswetproject. Door meer triple-helix samen te gaan werken en ons als regio ook zo te profileren worden ook betere resultaten behaald voor inwoners, bedrijven en instellingen, zoals bijvoorbeeld het binnenhalen van de Regio Deal ten bedrage van € 20 miljoen.

Op de verschillende beleidsterreinen van de zorg, Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet werden we net als veel andere gemeenten helaas geconfronteerd met tekorten die om bijsturing vroegen. Hiervoor is een 'Taskforce financiële beheersing sociaal domein' in het leven geroepen met de opdracht om maatregelen door te voeren die op korte en lange termijn effectief zijn. De meicirculaire 2019 had een forse negatieve impact op onze financiële positie.

De gemeente ontkwam niet aan bezuinigingen

2019 was dan ook helaas het jaar waarin net als bij veel andere gemeenten in het land, er keuzes gemaakt werden om te bezuinigen. Er is een intensief proces gestart, waarbij alle activiteiten en uitgaven in de begroting kritisch onder de loep zijn genomen. Tegelijk is de vraag gesteld wat voor Doetinchem wezenlijk is. Waar staat Doetinchem voor als gemeente en wat wil Doetinchem daarin absoluut bereiken, ook op de lange termijn? Ook in de situatie waarin de bomen niet meer tot in de hemel groeien. Bij de afwegingen die indertijd zijn gemaakt zijn onderstaande principes gehanteerd:

- De doelen en opgaven uit de coalitieagenda blijven centraal staan.
- Er worden accenten gelegd op die onderdelen waarvan het grootste positieve maatschappelijke effect wordt verwacht, ook op lange termijn.
- De impact van de bezuinigingsmaatregelen wordt zoveel mogelijk verdeeld en te veel stapeling van maatregelen wordt voorkomen.
- Er wordt scherp gekeken naar mogelijkheden die de effectiviteit verhogen, de kosten verlagen of inkomsten vergroten.

Dit heeft geresulteerd in een set van keuzerichtingen, waarin over de maatregelen die al op 2019 van toepassing waren in deze jaarstukken is gerapporteerd.

De impact van het coronavirus

Op het moment dat wij deze jaarstukken aanbieden bevinden we ons midden in de crisis als gevolg van het coronavirus. Deze crisis is geen kortstondige gebeurtenis en heeft grote consequenties op sociaal, economisch en maatschappelijk vlak. Het raakt onze inwoners, ondernemers en instellingen in onze stad op korte termijn en zeer waarschijnlijk ook op langere termijn. Maar ook onze eigen

organisatie en hoe wij hier vanuit onze rol als lokale overheid op kunnen en moeten reageren. Dat stelt ons voor nieuwe en andere uitdagingen dan waar we vanuit onze coalitieagenda mee aan de slag zijn gegaan. Wat dit allemaal gaat betekenen is op dit moment nog onduidelijk.

De jaarrekening laat een positief resultaat zien

In financiële zin sluiten we het rekeningjaar 2019 af met een bruto voordelig resultaat op de reguliere begroting van € 8,3 miljoen. Om reeds in 2019 voorgenomen of in gang gezette activiteiten uit te kunnen uitvoeren of af te ronden stellen we voor om € 3,5 miljoen door te schuiven naar de begroting 2020. Het netto resultaat ten opzichte van de na de keuzerichtingen aangepaste begroting 2019 komt hiermee op € 4,8 miljoen voordelig. Wij stellen voor om dit bedrag ten gunste te brengen aan de algemene reserve.

Deze versie is door uw raad vastgesteld op 9 juli 2020. Als gevolg van de aan het licht gekomen fraudezaak heeft de accountant de controle op 22 september 2020 kunnen afronden. De controle heeft er niet toe geleid dat er aanpassingen moesten worden gedaan in het door u vastgestelde voorliggende boekwerk, behoudens het dateren van deze versie aan het moment waarop de accountant zijn verklaring heeft afgegeven. Ook zijn op verzoek van de accountant de punten uit het erratum in deze versie verwerkt, te herkennen aan de blauwe cursieve tekst.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,

De heer mr. M. Boumans MBA MPM
Burgemeester

De heer mr. G.A. Karssenbergh
gemeentesecretaris

DEEL 1 - JAARVERSLAG

Maatschappelijke opgaven

Leeswijzer bij maatschappelijke opgaven

Bij de maatschappelijke opgaven beschrijven wij welke resultaten we behaald hebben in 2019 en wat deze hebben bijgedragen aan de doelstellingen die we ons gesteld hadden in de begroting 2019. De acties die voor 2019 waren gepland hebben we als volgt beoordeeld:

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Volledig gerealiseerd	
Proces in werking gesteld, maar vergt een langere doorlooptijd	
In het verantwoordingsjaar niet gerealiseerd	

Programma – Doetinchem centrumstad

Wat waren de doelstellingen en wat hebben we bereikt?

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. Doetinchem heeft een herkenbaar profiel als centrumstad van de Achterhoek en vijfde stad van Gelderlande voor bewoners, bezoekers en ondernemers.
- B. Doetinchem heeft een spilfunctie in de regionale economie met nadruk op smart industry en innovatie.
- C. Doetinchem heeft aantrekkelijke voorzieningen voor bewoners en bezoekers en een gastvrije binnenstad.
- D. Doetinchem heeft een aantrekkelijk woonklimaat voor alle doelgroepen.
- E. Er is een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en met de auto.
- F. Doetinchem is een veilige gemeente.

Opgaven

Opgave 1: Regionale economie als versneller.

We zien hier twee opgaven. De eerste ligt op het gebied van het verbinden van werk, bedrijfsleven, economie, onderwijs en maatschappelijke behoeften. Dit in relatie tot de zogenaamde Human Capital agenda. In toenemende mate zien we dat er in de maakindustrie, de techniek en de zorg een tekort is aan goed gekwalificeerd personeel. Door de vragen van het bedrijfsleven scherp te krijgen en zicht te hebben op de personele uitdagingen zien we mogelijkheden om de mismatch tussen vraag van het bedrijfsleven en aanbod vanuit het onderwijs en arbeidsmarkt te verkleinen. Daarbij is het van belang zoveel mogelijk mensen te begeleiden naar werk. Dat vergt een intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en de (semi-)overheid, waarbij gebruik wordt gemaakt van reeds opgedane kennis en ervaringen (zie o.m. Transitieatlas Beroepsonderwijs Achterhoek, inventarisatie best practices, etc.)

Een tweede opgave heeft een nadrukkelijker focus op de economische versterking sec: het behoud van het bestaande Achterhoekse bedrijfsleven, het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid, het stimuleren van innovatie (startups, bijvoorbeeld m.b.t. smart industry, duurzaamheid, circulaire economie), aandacht voor positie detailhandel, het maken van goede regionale afspraken, o.a. over bedrijfsterreinen en vervoersverbindingen.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ We nodigen diverse partijen uit om via de formulering van concrete projecten inhoud te geven aan een gemeenschappelijke Human Capital agenda. Daarbij uitgaande van een intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-)overheid (De Steck, het Graafschapcollege, HAN/Saxion, opleidingsbedrijven, Laborijn en andere partijen).

Wat hebben we bereikt?

Doetinchem wil een sterke stad blijven in een sterke regio. De afgelopen jaren heeft Doetinchem ingezet op het versterken van de lokale economie, onder meer door gerichte investeringen in bedrijventerreinen en de binnenstad. Maar er is meer nodig om de economische positie van Doetinchem te verstevigen. Om gerichte keuzes te kunnen maken, is het van belang om te weten hoe de gemeente er economisch gezien voor staat. Derhalve hebben we in 2019 in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven een 'foto' gemaakt van de Doetinchemse economie. De foto gaat in op de feiten en cijfers (facts & figures), visie van een groep ondernemers (feelings) (gespreksronde langs 15 werkgevers) en lokale toekomstkansen (futures). De rapportage gaat in op onder meer gewenste investeringen op het gebied van Human Capital. In 2020 wordt een economische foto gepubliceerd en een bijbehorend actieplan.

Resultaat

Wat wilden we bereiken?	
✓ We nodigen het Doetinchemse en regionale bedrijfsleven (en partners) uit voorstellen uit te werken die leiden tot een fundamentele economische versterking. Daarbij is het onze ambitie dat de Achterhoek op economisch terrein een kennis- en experimenteerregio wordt.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Het maken van een economische foto heeft zowel betrekking op acties en investeringen op het gebied van Human Capital, en op een bredere economische (structuur)versterking. Hierbij is de visie van een groep ondernemers (gespreksronde langs 15 werkgevers) en de laatste wetenschappelijke inzichten belangrijke input geweest.	

Opgave 2: Verbinden (economische) agenda van Doetinchem en de Achterhoek met die van de Provincie en de Euregio.	
Naast het samenwerken in de regio, biedt samenwerking met de provincie en met de grensregio in Duitsland kansen voor het versterken van de economische kracht van Doetinchem en de Achterhoek. De focus daarbij ligt wat ons betreft op de thema's economie, arbeidsmarkt, wonen, mobiliteit en veiligheid (ondermijnende criminaliteit).	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Formuleren van positionering van Doetinchem als centrumstad	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Samen met een groep stakeholders die bekend zijn met Doetinchem en de ontwikkelingen op diverse terreinen is een ronde tafelgesprek gevoerd over de toekomst van Doetinchem en waar mogelijk nieuwe opgaves voor de toekomst liggen. In 2020 zal dit verder worden opgepakt.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Lobbyagenda met focus op de thema's wonen, werken, bereikbaarheid en zorg	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Afgelopen jaar hebben we op meerdere thema's een lobby ingezet, met name op het terrein van mobiliteit en bereikbaarheid. Ook in de grensoverschrijdende samenwerking hebben wij geïnvesteerd in een breder netwerk ter ondersteuning van onze ambities.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Doorontwikkeling/implementatie nieuwe vorm regio Achterhoek	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
In 2019 heeft de Regio Achterhoek een forse doorontwikkeling doorgemaakt. De Regio Achterhoek faciliteert nu een hernieuwde en gerevitaliseerde samenwerking tussen Achterhoekse gemeenten, ondernemers en maatschappelijk instellingen. Door meer triple-helix samen te gaan werken en ons als regio ook zo te profileren worden betere resultaten behaald voor inwoners, bedrijven en instellingen. Het binnenhalen van de Regio Deal ten bedrage van € 20 mln. (zie ook raadsmededeling 2019-60) is hier een duidelijk voorbeeld van.	

Opgave 3: Aantrekkelijker maken binnenstad.	
Een gastvrije binnenstad waarvan bewoners uit onze eigen gemeente, bezoekers uit de regio en toeristen langer verblijven en vaker terugkomen is een belangrijke bouwsteen voor een goed	

vestigingsklimaat. Aan de binnenstad van de toekomst wordt al enkele jaren hard gewerkt in co-creatie met bewoners en ondernemers.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Voortvarende uitvoering binnenstadagenda en projecten centrumranden	
Wat hebben we bereikt?	
In 2019 hebben meerdere fysieke ontwikkelingen in de binnenstad plaatsgevonden, waaronder de heropening van de Terborgseweg, vergroening van meerdere winkelstraten, realisatie van de eerste fasen van de Oude IJssel (gebied Stokhorstweg en Dichterseweg), oplevering van het Joop Sarsplein, bouw Parkstad De Veentjes en voorbereiding transformatie winkelplint naar woningen op de Veentjes om het Ei compacter te maken. Daarnaast is het Binnenstadbedrijf Doetinchem in 2019 opgericht welke verantwoordelijk is voor het vermarkten van de binnenstad, het organiseren van publieksactiviteiten, het verlevendigen van de openbare ruimte, tegengaan leegstand en stimuleren ondernemerschap. Tevens is het evenementenloket in 2019 opgeleverd om evenementen te professionaliseren.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Verkenning uitvoeren naar het verhogen objectieve en subjectieve veiligheid in de binnenstad i.s.m. politie, horeca, citymanagement, buha en andere stakeholders en de resultaten en maatregelen opnemen in de nieuwe nota veiligheidsbeleid 2020 e.v.	
Wat hebben we bereikt?	
Afgelopen jaar heeft de gemeente de mogelijkheden verkend om onderzoek te doen naar de objectieve en subjectieve veiligheid voor de binnenstad. Na meerdere mogelijkheden onderzocht te hebben zijn we nu in gesprek met de organisatie van de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor valt qua uitvoering onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek. We gaan voor de zomer 2020 het centrumgebied enquêteren en dan worden na de zomer de resultaten en het rapport opgeleverd. Uitkomsten worden gebruikt om passende maatregelen/instrumenten in te zetten om de objectieve en subjectieve veiligheid te houden op het niveau waar het is en/of te verhogen.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Versterken cultureel aanbod	
Wat hebben we bereikt?	
De vorming van een cultuurbedrijf is cruciaal in de versterking van het cultureel klimaat. De beoogde start was 1 januari 2020. De drie culturele instellingen hebben daartoe medio 2019 een breed gedragen Cultuurplan geformuleerd waarna de kwartiermaker de inhoudelijke werkgroepen heeft omgevormd tot een achttal projectgroepen die de nieuwe organisatie vormgeven in juridische, financiële, organisatorische en personele zin. De start staat gepland op 1 september 2020. Met de bibliotheek wordt gewerkt aan een nieuwe inhoudelijke taakopvatting van het bibliotheekwerk in samenhang met de taken in het maatschappelijk veld. Een groot aantal culturele evenementen ontvangt de komende jaren een structurele subsidie.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Het verkennen van mogelijkheden om een publiekstrekker aan de (binnen-)stad toe te voegen ter stimulering van (dag)recreatie en (dag)toerisme.	

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Momenteel speelt een initiatief voor het binnenhalen van een internationale publiekstrekker naar de binnenstad welke bijdraagt aan de ambitie om van een halve dag Doetinchem een dag Doetinchem te maken en nieuwe bezoekers trekt. Het initiatief sluit aan op de ambitie van de koersnotitie vrijetijdseconomie (zie opgave 5).	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Verbeteren kwaliteiten in de gebieden tussen 'het ei' en 'de aanloopstraten', bijvoorbeeld de Melkweg e.o.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Gelet op het besluit keuzerichtingen is de gemeentelijke rol v.w.b. fysieke herontwikkeling binnenstad beperkt tot het vergroenen van het Ei, transformeren Veentjes, het realiseren van de verbinding met de Oude IJssel. De Terborgseweg is reeds geupgrade en het Joop Sarsplein is opgeleverd. Er is geen budget beschikbaar voor het verbeteren van de kwaliteit van het gebied Melkweg en omgeving. Derhalve pakken we deze actie niet op.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Visie ontwikkelen voor gebied rond de Nieuwstad	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Gelet op het besluit keuzerichtingen is de gemeentelijke rol en budget v.w.b. fysieke herontwikkeling binnenstad beperkt. Zie hiervoor. Derhalve ontwikkelen we op dit moment niet zelf actief een visie voor het gebied de Nieuwstad. Wel staan we open voor gesprekken met eigenaren als die ons voor een bepaalde ontwikkeling zouden benaderen.	

Opgave 4: Goede en duurzame verbindingen realiseren en verbeteren.

Een goede bereikbaarheid van en binnen Doetinchem is van groot belang voor de economische vitaliteit en voor de leefbaarheid in onze gemeente. Zowel per fiets, als met het openbaar vervoer als met de (vracht-)auto is het cruciaal om de doorgaande verbindingen te verbeteren. De focus ligt daarbij op de verbinding Doetinchem-regio Arnhem en de verbinding Doetinchem-Emmerich.

Wat wilden we bereiken?	
✓ Verbreding Europaweg. Mogelijk over 3-5 jaar volgt een ondertunneling spoor bij Europaweg, als onderdeel van brede aanpak verbetering verbindingen spoorlijn Winterswijk-Arnhem. Onderzoeken hiertoe lopen nu.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Het bestemmingsplan Europaweg is in 2019 vastgesteld. De gemeente, provincie en Rijkswaterstaat werken nu een concrete samenwerkingsovereenkomst uit om tot realisatie te kunnen overgaan. Voor de spoorlijn Winterswijk-Arnhem (Regio Expres) is de tweede fase van de verkenning naar de inpassing en financiën uitgevoerd. GS heeft in december akkoord gegeven op de volgende en laatste fase van de verkenning. De resultaten hiervan worden medio 2020 verwacht.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Lobby starten verbetering doorstroming A18-A12.	

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Hoewel de gemeente Doetinchem geen aanliggende gemeente is, worden we inmiddels - als vertegenwoordiger van de regio Achterhoek – door Rijkswaterstaat en de provincie meegenomen in de planning en uitvoering van de A12 en A15. Ook is er contact gelegd met het overleg van aanliggende gemeenten. Daardoor zijn we op de hoogte en sluiten we aan bij hun lobby activiteiten. Voor Doetinchem ligt daarbij de nadruk op de verbinding Doetinchem-Arnhem en in mindere mate op die van Doetinchem-Emmerich.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Koers uitzetten om het fietsverkeer en de fietsbereikbaarheid verder te stimuleren, met name woon-werkverkeer en schoolroutes. Daarbij onderscheid maken tussen het verbeteren van bestaande verbindingen (korte termijn realisatie) en meer lange termijn kansen, zoals fietssnelwegen.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
In december 2019 hebben wij de bestuursopdracht verbeteren fietsbereikbaarheid – Inventarisatie vastgesteld. De resultaten worden in juni 2020 verwacht.	

Opgave 5: Verbinden van parels Doetinchem en de Achterhoek.

De Achterhoek en Doetinchem hebben voor toeristen en dagjesmensen een aantrekkelijk en divers aanbod aan groen, cultuur, kastelen, water en evenementen. Het is echter zaak om al dit moois beter met elkaar te verbinden en te promoten. Ook zien we kansen om de verblijfsduur van deze doelgroep te vergroten door een extra attractie toe te voegen, conform de analyse van Hospers, de Doetinchemse nota cultuurhistorie en de koersnotitie toerisme en recreatie van de provincie Gelderland.

Wat wilden we bereiken?	
✓ Optimaliseren van fiets- en wandelbereikbaarheid	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Ter verbetering van het wandel- en fiets mogelijkheden in de Achterhoek worden in de periode 2019-2024 een tweetal projecten uitgevoerd; het 'Aanvalsplan Fietspaden Achterhoek' en 'Omvorming Wandelkeuzepunten Netwerk naar Wandelknooppunten Netwerk'. Beide projecten bevinden zich in de voorbereidingsfase en zijn in afwachting van financiële ondersteuning door de provincie Gelderland.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Promotie en marketing, denk aan de kanteling van de VVV als winkel naar inspiratiepunt waarin de verhalen en activiteiten van de stad en regio centraal staan. Daarnaast het zoveel mogelijk verbinden van de activiteiten van LKKR. Doetinchem aan de VVV promotie en evenementen-promotie	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
De omvorming van de VVV's naar inspiratiepunten is een regionaal traject, gecoördineerd door Stichting Achterhoek Toerisme. In de regionale planning verwachten we dat de Doetinchemse VVV in 2020/2021 aan de beurt zal zijn. Vandaar dat bij de keuzerichtingen (11) het incidentele budget voor deze omvorming is doorgeschoven van 2019 naar 2020.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Onderzoek mogelijkheid extra publieksattractie om dag Doetinchem mogelijk te maken	

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Het afgelopen jaar constateerden we dat we op dit moment niet zozeer behoefte hebben aan een extra onderzoek, maar dat het op het gebied van vrijetijdseconomie ontbrak aan een visiedocument. De koersnotitie vrijetijdseconomie is in december 2019 in concept gereed gekomen. Deze koersnotitie sluit aan op landelijk, provinciaal en regionaal beleid. Lokaal werd door een groep stakeholders uit het werkveld input geleverd.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Benutten van mogelijkheden in het kader van LEADER-projecten en aanhaken op de meerjarenagenda voor de Gelderse streken 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Diverse initiatiefnemers in de vrijetijdseconomie hebben gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van LEADER, zoals het project 'Raken met Smaken'. Anderen zijn gewezen op de mogelijkheden en aanvragen lopen. De bovengenoemde koersnotitie maakt nadrukkelijk verbinding met het provinciaal beleid.</p>	

Programma – Sterke samenleving

Wat waren de doelstellingen en wat hebben we bereikt?

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving, via school, werk of met een andere zinvolle daginvulling.
- B. Voorzieningen voor cultuur en sport, en verenigingen, dragen bij aan het welzijn van inwoners.
- C. Inwoners ontvangen, zo dicht mogelijk bij huis of thuis, de zorg en ondersteuning die past bij hun behoeften en mogelijkheden.
- D. Iedereen, hoe verschillend ook, kan meerwaarde bieden aan de samenleving. In Doetinchem voelen mensen zich veilig, is er ruimte om anders te zijn en met elkaar verbonden te blijven.

Opgaven

Opgave 1: We versterken preventie... Eén van de belangrijkste kaders/uitgangspunten in het sociaal domein is de sterke inzet op preventie. Preventie in het kader van positieve gezondheid is het voorkomen van verlies van het vermogen om je aan te passen en eigen regie over je leven te hebben én het tijdig ondersteunen bij (een dreiging van) het verlies ervan. Dat is beter voor de inwoner, beter voor zijn directe omgeving en beter voor de samenleving als geheel.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ We maken een preventieagenda sociaal domein die aansluit op de regionale preventieagenda: daarin staat wat er aan preventief en collectief aanbod is, maar ook nieuwe initiatieven gericht op vroegsignalering en vroegtijdige interventies.	
Wat hebben we bereikt?	
De preventieagenda sociaal domein is in ontwikkeling. In 2019 hebben we een inventarisatie gemaakt van het bestaande beleid en verschillende activiteiten op het gebied van preventie. Ook hebben we voor de ontwikkeling van het kader voor de preventieagenda een werksessie gehouden met de gemeenteraad. Dit heeft geleid tot concrete input om het kader van de preventieagenda te ontwerpen. Dit kader vormt vervolgens de basis voor de preventieagenda. Daarin volgt de uitwerking gericht op acties en activiteiten om meer in te zetten op preventie en de "beweging naar de voorkant". Vanuit de keuzerichtingen is de opdracht om te komen tot één structureel preventiebudget voor het sociaal domein gekoppeld aan de preventieagenda sociaal domein.	Resultaat
Wat wilden we bereiken?	
✓ We voeren een project uit met praktijkondersteuners bij huisartsen.	
Wat hebben we bereikt?	
In 2019 hebben we besloten de functie van praktijkondersteuner huisartsen (POH) jeugd te implementeren bij 5 huisartsenpraktijken in Doetinchem met een uitbreiding naar 8 praktijken in 2020. De functie wordt uitgevoerd door jeugd- en gezinswerkers van Buurtplein, die ook voldoen aan het functieprofiel van de POH-Jeugd. De koppeling van deze functies inclusief het onderbrengen van deze functie bij Buurtplein, draagt bij aan een betere samenwerking, meer regie in de toegang tot jeugdhulp en het tijdig bieden van de juiste ondersteuning aan jeugdigen. In 2020 worden de uitvoering van de functie alsmede de resultaten gemonitord en geëvalueerd.	Resultaat

Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Activiteiten binnen sport en cultuur gericht op preventie (zoals Lang leve Kunst, jongeren op gezond gewicht (JOGG), inzet buurtsportcoach) verbinden we aan preventieagenda sociaal domein zodat uitingen in sport en cultuur gaan bijdragen aan het voorkomen van inzet van geïndiceerde zorg en ondersteuning. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>Net als voorgaande jaren is in 2019 is uitvoering gegeven aan deze activiteiten. Vanuit de beleidsvelden sport en cultuur wordt steeds meer ingezet op preventie. Met de in ontwikkeling zijnde preventieagenda sociaal domein en het bijbehorende uitvoeringskader, geven we de verbinding tussen sport, cultuur en preventie concreter vorm en verankeren we dit in het preventiebeleid voor het sociaal domein.</p>	
Resultaat	
Opgave 2:en we zetten in op andere inzet van hulp en ondersteuning.	
<p>Naast meer aandacht voor preventieve initiatieven wordt 2019 ook het jaar waarin we stappen maken in de transformatie van het sociaal domein. Dat betekent dat we ondersteuning op een andere manier gaan organiseren en inzetten: meer vroegtijdige hulp, waar mogelijke lichtere vormen van ondersteuning en andere sturing van de inzet op 2e-lijns zorg.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ In samenwerking met regiogemeenten, aanbieders en overige stakeholders geven we uitvoering aan het Achterhoekse Transformatieplan Jeugd en WMO in het kader van de wettelijke transformatieopdracht voor het sociale domein. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>In 2018 is het regionaal Transformatieplan Jeugdzorgregio Achterhoek 2018-2022 vastgesteld, waarin prioriteit is gegeven aan de actielijn "Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien". In 2019 zijn er 2 werkgroepen gestart gericht op Versterken van de pleegzorg en Terugdringen residentiële jeugdhulp in combinatie met versterken ambulante ondersteuning. Ze voeren acties uit en zorgen voor uitvoering van projecten gericht op het bevorderen van zo thuisnabij regelen van de juiste hulp en ondersteuning. Dit loopt door in 2020 en dan wordt ook een werkgroep ingericht voor de actielijn uit het transformatieplan: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen. Deze werkgroep richt zich o.a. op de aansluiting jeugdhulp-onderwijs. In de werkgroepen participeren vertegenwoordigers van aanbieders en gemeenten. Er is in 2019 regionaal geen transformatieplan Wmo vastgesteld. Veel aandacht is in 2019 gegaan naar het uitvoering geven aan de Regiovisie Opvang en Bescherming die in 2018 is vastgesteld.</p>	
Resultaat	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ We ontwikkelen samen met (voorloper)aanbieders als de Stadskamer een monitor op de resultaten en effecten van de ingezette interventies. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>Samen met de Stadskamer hebben we deelgenomen aan een traject bij Movisie, een kennisatelier Outcome collectieve voorzieningen. Al in 2018 hebben we de effecten van de ondersteuning door de Stadskamer gemonitord. In het kader van doorontwikkeling ervan zijn we samen aan het zoeken naar een manier om de effecten te meten en tegelijkertijd aan te sluiten bij de elementen van positieve gezondheid. Waarbij positieve gezondheid het uitgangspunt kan zijn om daarmee te monitoren wat de bijdrage is van de ondersteuning op het gebied van zelfredzaamheid en kwaliteit van leven.</p>	
Resultaat	

Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ We stellen een plan van aanpak op om 'big data' te benutten waardoor we inzicht krijgen en, samen met de uitvoeringsorganisaties, onze effectiviteit kunnen vergroten. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>In 2019 is de lokale portal sociaal domein ontwikkeld. Dit is een digitale monitor waarin betrouwbare en actuele informatie raadpleegbaar is ten aanzien van diverse ontwikkelingen in het sociaal domein: denk daarbij bijvoorbeeld aan aantallen cliënten en indicaties, soorten ondersteuning, verplichtingen en gefactureerde zorgkosten. Vanuit deze basisinformatie wordt de monitor verder doorontwikkeld tot een belangrijk sturingsinstrument. Als gemeente kunnen we deze informatie gebruiken om ontwikkelingen te volgen, te duiden en -waar nodig- beleidsvoorstellen op te baseren.</p> <p>Om de groeiende informatiebehoefte zowel kwalitatief als kwantitatief te kunnen beantwoorden zijn we in de doorontwikkeling ook gestart met de inrichting en het gebruik van een zogeheten datawarehouse. Dit ten behoeve van het kunnen leveren van geavanceerdere sturingsinformatie. Een datawarehouse maakt het namelijk mogelijk om eenvoudiger trends en prognoses weer te geven. Het vormt de basis voor het opbouwen en vastleggen van historie, en maakt daarmee onder andere een vergelijken met voorgaande jaren eenvoudiger te leveren.</p>	

Opgave 3: Inwoners voeren zo lang mogelijk zelf de regie over hun eigen bestaan.	
<p>De eerste opgave is dat de inwoners zo veel mogelijk in staat zijn om zichzelf en anderen te helpen. We blijven inwoners ondersteunen om die eigen regie te houden. Daarvoor willen we inwoners en hun organisaties faciliteren. Daarbij denken we aan de ondersteuning van mantelzorgers en van organisaties voor vrijwilligerswerk.</p> <p>Het gaat er ook om dat bewoners, waar nodig, op tijd ondersteuning krijgen en dat we voorkomen dat problemen groter worden. De opgave is om dan passende ondersteuning te bieden. Steun waarbij professionele zorg op maat beschikbaar is en waarbij ook de mogelijkheden van de inwoners zelf worden ingezet.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ De inzet van professionals in de toegang bij Buurtplein en Laborijn verder vernieuwen en doorontwikkelen zodat de aansluiting bij de doelen van onze dienstverlening optimaal wordt. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>In 2019 hebben Buurtplein en Laborijn kwaliteitsslagen gemaakt, om hun dienstverlening beter op orde te krijgen. Er is geïnvesteerd in opleiding, cursussen en trainingen voor de medewerkers. Klantgerichtheid en maatwerk zijn daarbij steeds leidende principes.</p> <p>Gelet op de uitdagingen in het sociaal domein en de voortgaande transformatieslag bij de uitvoeringsorganisaties blijven we hier aandacht voor houden in het komende jaar.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Partnership aangaan met de organisaties van inwoners die vrijwilligerswerk realiseren gericht op het ondersteunen van inwoners. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat

<p>Er zijn nauwe en constructieve contacten ontwikkeld en onderhouden met bijvoorbeeld het PAD (<i>Platform Armoedebestrijding Doetinchem</i>), de vrijwilligers financiële ondersteuning, en binnen het samenwerkingsverband <i>Rondkomers</i>. Ook andere initiatieven vanuit de samenleving werken nauw samen met uitvoeringsorganisaties Buurtplein en Laborijn.</p> <p>Zo beschikt Buurtplein bijvoorbeeld over een goed gevulde vrijwilligers- en vrijwilligerswerkvacaturebank en heeft Buurtplein een Vrijwilligersmarkt georganiseerd.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Doorontwikkelen van de ondersteuningsmethoden voor het houden van eigen regie bij de inwoner door succesvolle werkwijzen voort te zetten en pilots voor vernieuwende werkwijzen te starten. We bevorderen onderlinge interactie en inspiratie door het organiseren van een werkconferentie. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>Buurtplein heeft in 2019 ingezet op vroegtijdiger signaleren van problematiek. Waar het gaat om (dreigende) schulden- of inkomensproblematiek zijn Buurtplein en Laborijn in 2019 operationeel veel nauwer gaan samenwerken. Op die manier worden inwoners vroegtijdiger in staat gesteld (weer) zelfstandig regie te gaan voeren, of worden zij daar bij geholpen.</p>	
<p>Opgave 4: Vergroten (financiële) zelfredzaamheid en uitstroom naar werk. Belangrijke opgave is dat onze inwoners in staat zijn om zichzelf en anderen te helpen. Vaak zijn financiële problemen het begin van vele andere problemen en is het aandeel financiële problemen ten opzichte van andere problemen relatief groot. Instroom naar werk zorgt er niet alleen voor dat mensen een hoger inkomen hebben maar geeft mensen ook meer kracht om zelfstandig te zijn. We zetten in op school of werk, met name opleidingen die ook echt bijdragen aan het krijgen van een baan en op partnerschap bij werkgevers. Om dit te bereiken zorgen we voor sterkere verbindingen met onderwijs en werk en versterken we de aandacht voor Social Return on Investment (SROI).</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Meer nadruk leggen op het vergroten van het uitstroompotentieel binnen de opdracht aan Laborijn. Met focus op de doelgroepen statushouders en jongeren. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>In januari 2019 is het Plan van aanpak Samen sterk voor inwoners naar werk vastgesteld met verbetermaatregelen, onder andere ter bevordering van de uitstroom. De screening van het bestand is afgerond. De prioritaire doelgroepen statushouders en jongeren zijn als eerste opgeroepen voor de screeningsgesprekken en naar een traject toegeleid. Het grootste deel van de gescreende mensen zit in een traject naar werk of maatschappelijke activering.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Voortzetten en optimaliseren van de armoedebestrijding door uitvoering van de uitvoeringsagenda armoedebeleid 2018-2021. 	
Wat hebben we bereikt?	
<p>Er is in Doetinchem een actieve coalitie tegen armoede en een gezamenlijk Doetinchems aanbod voor voorlichting en bewustwording bij de jeugd. Er is een structurele werkwijze Vroegsignalering. BvFO biedt zelf beschermingsbewind aan. Doetinchem werkt (intensiever) samen met diverse partijen bij de bestrijding van armoede.</p>	

Wat wilden we bereiken?	
✓ Scenario onderzoek uitvoeren voor regelarme bijstand.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Begin januari 2019 is de Scenariostudie Bundeling Lokale Inkomensvoorzieningen (raadsmededeling 2019-17) afgerond, als laatste onderdeel van de Evaluatie Regelarme Bijstand. Buurtplein, BvFo en Laborijn zijn naar aanleiding van het onderzoek intensiever gaan samenwerken, alsmede met andere partijen binnen de keten. Er zijn afspraken gemaakt om de processen zoveel mogelijk regelarm en gestroomlijnd plaats te laten vinden.	

Opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.	
We werken toe naar een inclusievere gemeente. Iedereen doet mee naar vermogen ongeacht afkomst of beperking. We verbinden het sociale en fysieke domein beter met elkaar door integrale benadering van de opgaven om onze inwoners beter te bedienen. In de gemeente bestaan diverse sociale netwerken tussen de inwoners. Er is een breed palet aan verbindingen en activiteiten, die samen de gemeenschap, het sociale bindweefsel vormen. Het is belangrijk om te faciliteren dat de inzet van inwoners voor een sterke samenleving wordt ondersteund en bevorderd, dat de kwaliteit van voorzieningen in stand blijft (verbetert) en dat alle inwoners in hun diversiteit actief mee kunnen doen. Om dat te bereiken investeren we in de voorzieningen op het terrein van sport en cultuur.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Voortzetting en uitbreiding van activiteiten en acties gericht op deelname aan sport en cultuur voor kinderen en jeugd in samenwerking met partners.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
In samenwerking met Sportservice Doetinchem, Gruitpoort, Jongerencentrum en de muziekschool is hier uitvoering aan gegeven. Het gaat vooral om continuïteit, voortzetting van een herkenbaar programma. Ook is de samenwerking met Achterhoek in Beweging verder geprofessionaliseerd, waarvan het vaststellen van het regionale beweegakkoord een hoogtepunt was.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ We investeren met de betrokken organisaties in sportvoorzieningen, die verder bijdragen aan de stimulering van sportdeelname en gezonde leefstijl van jeugdigen.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
We hebben geïnvesteerd in meerdere sportparken, waardoor het voorzieningenniveau is verbeterd. Er zijn kunstgrasvelden gerealiseerd (DHC en Bezelhorst) en gerenoveerd (Bezelhorst). Voor het project Vitaal sportpark Zuid is een breed gedragen visie opgesteld, die in 2020 wordt geïmplementeerd. Het project Sportbedrijf Doetinchem is verder in de steigers gezet, welke in 2020 tot besluitvorming leidt. Zie verder raadsmededeling 2019-111).	
Wat wilden we bereiken?	
✓ We ontwikkelen een cultuurbedrijf, dat zal bijdragen aan een activerend, educatief stimulerend aanbod.	

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>De vorming van een cultuurbedrijf is cruciaal in de versterking van het cultureel klimaat. De drie culturele instellingen hebben medio 2019 een breed gedragen Cultuurplan geformuleerd. In december 2019 is uw raad ook geïnformeerd over de vorderingen en positieve stand van zaken omtrent de ontwikkeling cultuurbedrijf. De kwartiermaker heeft de inhoudelijke werkgroepen omgevormd tot zes projectgroepen.</p> <p>Deze groepen geven vorm aan de nieuwe organisatie mb.t. juridische, financiële, personele en organisatorische aspecten. De start staat gepland op 1 september 2020. Zie verder raadsmededeling 2019-88 en 2019-115.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Het tegengaan van eenzaamheid blijft een speerpunt binnen ons beleid en wordt ook onderdeel van de preventieagenda Sociaal domein. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>In het Meerjarenbeleidsplan 2018-2020 van het Kennisnetwerk Kwetsbare Ouderen West-Achterhoek, waarin ook de gemeente Doetinchem participeert, is opgenomen dat samen met professionele- en vrijwilligersorganisaties vorm en inhoud wordt gegeven aan het tegengaan van eenzaamheid. Ondermeer door organisaties, activiteiten en voorzieningen als Buurtplein, Sportservice Doetinchem, Stadskamer, Gruitpoort (Lang Leve Kunst & Naoberschap), Humanitas (Coalitie Kom erbij/Blijf erbij - Buurtplein is daar lid van), Vier het Leven, Platform Meedoen & Ondersteuningsdiensten, het Diaconaal Platform Doetinchem, Ouderenontmoetingspunten (in 't Brewinc, Gaanderhuus, buurtkamers Wehl en Overstegen) en initiatieven van de ouderenbonden. Eenzaamheid zal als thema terugkomen in de te verschijnen Preventieagenda Sociaal Domein.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ We geven uitvoering aan de Doetinchemse Agenda Toegankelijkheid. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>In 2019 zijn we verder gegaan met het uitvoeren van concrete acties uit de Doetinchemse Agenda Toegankelijkheid. Bewustwording in de organisatie neemt toe, en ervaringsdeskundigen worden steeds meer betrokken bij het zo toegankelijk mogelijk uitvoeren van gemeentelijk beleid, het treffen van fysieke maatregelen en begrijpelijk communiceren. Er is een evaluatie uitgevoerd waarin de maatregelen tegen het licht zijn gehouden en de verbeterpunten worden in de komende jaren verder uitgevoerd. Daarnaast ondertekenen we het manifest <i>Iedereen doet mee!</i> Zie verder raadsmededeling 2019-95.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ We stellen een Plan van aanpak Diversiteitsbeleid op waarin we beschrijven welke bijdrage we als gemeente hieraan kunnen leveren. 	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>We blijven onverminderd aandacht houden voor diversiteit in Doetinchem. Het Plan van Aanpak Diversiteitsbeleid wordt in mei 2020 voorgelegd aan de raad. Zie ook raadsmededeling 2019-120.</p>	

Opgave 6: Jeugd groeit veilig op en talenten worden benut.
 We vervullen als gemeente een belangrijke rol in de context waarin kinderen opgroeien.

Een centrale taak vanuit de decentralisatie is het bieden van passende zorg wanneer kinderen dat nodig hebben. We blijven inzetten op het tijdig signaleren en oppakken van problemen als die zich voordoen. Daarmee willen we waar mogelijk voorkomen dat problemen dermate groot worden dat er ingrijpende zorg nodig is.

Daarnaast willen we zorgen dat kinderen opgroeien in een stimulerend klimaat. Daarin speelt de kwaliteit van het onderwijs een belangrijke rol. Een sterke infrastructuur in gebouwen, in doorlopende leerlijnen, en in zorg geeft mogelijkheden om onderwijs goed in te vullen. En om kinderen met beperkingen een goede plek te geven op school.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ We werken aan een lokale aanpak van het regionale Project Jongeren in Beeld.

Wat hebben we bereikt?

Resultaat

Er is een lokaal casusoverleg ingericht waarin betrokken partijen gezamenlijk situaties van jongeren bespreken. De resultaten op casusniveau zijn goed en leiden ertoe dat jongeren beter in beeld blijven en er gezamenlijk actief naar maatwerk-oplossingen wordt gezocht. Het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) heeft de monitor 'Jongeren in een kwetsbare positie' ingericht, waarmee inzicht wordt verkregen in alle jongeren van 16-23 jaar in een kwetsbare positie. Dit zijn jongeren die op dit moment geen school, geen startkwalificatie, werk of zinvolle dagbesteding hebben. Op basis van de monitor weten we dat 2,7% (=rond de 480 jongeren) van de jongeren tussen de 16-23 jaar (RMC-regio breed) zonder school, werk, uitkering en startkwalificatie zijn. Het grootste deel van deze jongeren zijn in beeld. Vanuit het regionale project Jongeren in beeld zijn eerste voorbereidingen getroffen om klantreizen op te stellen. Hiermee wordt inzicht verkregen in de overdrachtsmomenten en de wijze van informatie-voorziening en afstemming tussen gemeenten/sociale diensten. Het uitschrijven van klantreizen is ondersteunend aan het doel dat jongeren in beeld blijven en bijvoorbeeld niet tijdens zogenoemde kantelmomenten buiten beeld raken.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ We vertalen de resultaten van het onderzoek naar de realisatie van huisvesting voor mavo, havo en vwo in het Integraal Huisvestingsplan. We werken oplossingen uit voor de knelpunten in de huisvesting van een aantal scholen in het basisonderwijs.

Wat hebben we bereikt?

Resultaat

We hebben de transitie van het voortgezet onderwijs m.b.t. de huisvesting in gang gezet. We zijn het in 2019 met Achterhoek VO eens geworden over een plan met drie fasen, waarin wordt toegewerkt naar toekomstbestendige huisvesting. Twee middelbare scholen, goed verspreid over de gemeente, zullen het voortgezet onderwijs structureel invulling geven. Fase 1 behelst de aankoop en verbouw van het schoolgebouw van het Graafschap College aan de Ruimzichtlaan. De gemeente heeft het pand in 2019 aangekocht om het in 2020 ter beschikking te stellen aan Achterhoek VO. Achterhoek VO zal het pand gaan verbouwen en vanaf het nieuwe schooljaar in gebruik gaan nemen. Fase 2 en 3 hebben betrekking op de andere schoolgebouwen van Achterhoek VO. In uw raad van 28 november is hierover [besloten](#).

Wat wilden we bereiken?

- ✓ In het kader van preventie jeugd versterken we activiteiten gericht op vroegsignalering binnen de jeugdgezondheidszorg (JGZ), het Buurtplein en overige partners.

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Door voortzetting van de OGON met Buurtplein, de subsidieverleningen aan Yunio, de GGD, de bibliotheek etc. en de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid inclusief voor- en vroegschoolse educatie, is ook in 2019 uitvoering gegeven aan activiteiten gericht op vroegsignalering bij jeugdigen. Door de combinatie van Buurtplein in de toegang tot jeugdzorg, vroegsignalering en inzet op preventie kunnen jeugd- en gezinswerkers tijdig schakelen bij de eerste signalen. Hierin werken ze goed samen en/of stemmen af met partners zoals de jeugdgezondheidszorg, peuteropvang en het basisonderwijs. In de preventieagenda die momenteel ontwikkeld wordt, zal extra aandacht zijn voor en inzet van activiteiten gericht op vroegsignalering bij jeugdigen.</p>	

Wat wilden we bereiken?
<ul style="list-style-type: none"> ✓ In onze samenwerking en opdrachtgeversrol richting GGD intensiveren we de aandacht en inzet voor preventieve projecten.

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Dit hebben we uitgevoerd in gesprekken met de GGD als samenwerkingspartner op het gebied van preventie, maar ook door de rol die de GGD heeft met bijbehorende uitvoerende taken in het onderwijs. De GGD werkt samen met Yunio doorlopend aan de integrale jeugdgezondheidszorg, zodat er een doorgaande lijn ontstaat voor jeugdigen en hun gezinnen bij de overgang tussen 0-4 jaar en 4-18 jaar. In de Uitgangspunten 2021 heeft de GGD de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg inclusief extra contactmoment adolescenten opgenomen. Hierover willen we afspraken maken met de GGD voor een goede aansluiting hiervan op de preventieagenda sociaal domein van de gemeente Doetinchem.</p>	

Opgave 7: Inwoners wonen veilig in Doetinchem.
<p>Landelijk, dus ook in Doetinchem, zien we een dalende trend in de criminaliteitscijfers. Desondanks is de ondermijnende criminaliteit een belangrijk thema. Door gezamenlijk op te trekken met ondernemers, bedrijven en organisaties willen deze trend tegengaan. Veiligheid en zorg zijn twee thema's die de afgelopen jaren steeds meer overlap en raakvlakken kennen. In wijken en dorpen zien we bijvoorbeeld een toename van personen met verward gedrag die overlast veroorzaken. Een van de oorzaken daarvan is dat mensen meer in hun eigen woonomgeving zorg aangeboden krijgen. Dat vergt een andere en vroegtijdige samenwerking tussen GGZ, gemeente en politie en andere partijen zoals de woningcorporaties. Van belang is het om de zorg aan de voorkant zo in te richten dat mogelijke overlast voorkomen wordt. Dat geldt ook voor preventieactiviteiten op het gebied van verslaving, waarbij jeugd onze belangrijkste doelgroep is.</p>

Wat wilden we bereiken?
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bewustwording bij alle betrokken partijen vergroten, o.a. via een grote themabijeenkomst ondermijningsbeeld. Resultaten zijn input voor integraal veiligheidsbeleid 2020-2024.

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Ondermijning heeft in 2019 nadrukkelijk aandacht gekregen. Dit heeft ook een vervolg gekregen in de Veiligheidsstrategie en ontwerp meerjarenbeleidsplan politie Oost-Nederland 2019-2022.</p>	

Wat wilden we bereiken?
<ul style="list-style-type: none"> ✓ We geven uitvoering aan het plan van aanpak sluitende aanpak personen met verward gedrag.

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>Er is veel aandacht uitgegaan naar het onderwerp zorg en veiligheid. Ook de raad is hierin meegenomen. Samen met de Stadskamer, GGNet, Iriszorg en Buurtplein is de pilot 'een haak met en uit de verwarring' uitgevoerd: een methode om nog meer preventief en outreachend te werken, om te voorkomen dat men in een crisissituatie terecht komt. Witte Kruis ambulancezorg, GGNet en Politie Oost-Nederland, zijn in samenwerking met Zorgbelang, inclusief, GGD en 16 gemeenten in Noord- en Oost Gelderland per 1 april 2019 gestart met 'passend vervoer voor mensen met verward gedrag' waarbij ook sprake is van een psychiatrische aandoening. De voorbereidingen voor de Wet verplichte ggz zijn genomen en er is een 24 uren meldpunt verward gedrag ingericht.</p>	
Wat wilden we bereiken?	
<p>✓ We geven uitvoering aan het plan van aanpak van voorkomen van verslaving en integreren dit binnen de preventieagenda openbare orde en veiligheid.</p>	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
<p>In 2019 is de Preventieagenda verslaving 2019-2022 gemeente Doetinchem vastgesteld. De maatregelen en interventies in de preventieagenda 'verslaving' beogen het voorkomen dan wel verminderen van verschillende vormen van verslaving en de bijbehorende risico's voor inwoner en samenleving. Hierin is prioriteit gegeven aan</p> <ol style="list-style-type: none"> Evidence based voorlichting aan jeugd, jongeren en hun omgeving. Afname problematisch alcoholgebruik. "Doetinchem rookvrij". Een gezonde fysieke omgeving. 	

Programma – Veranderende leefomgeving

Wat waren de doelstellingen en wat hebben we bereikt?

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. De leefomgeving laten we 'mooier' achter dan we deze aantreffen in het belang van een duurzame toekomst.
- B. Doetinchem heeft een leefomgeving die bijdraagt aan de vitaliteit van bewoners in wijken en dorpen.
- C. Bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren zijn betrokken bij de leefomgeving.
- D. We verkleinen de ecologische voetafdruk.
- E. De leefomgeving is veilig.

Opgaven

Opgave 1: Doetinchem verkleint zijn ecologische voetafdruk.	
We zien hier twee opgaven. De eerste is dat Doetinchem en de Achterhoek zich hebben verbonden aan de opgave om in 2030 energieneutraal te zijn. Een 'energie neutrale' Achterhoek betekent dat er binnen de grenzen van de Achterhoek net zoveel energie op duurzame wijze wordt opgewekt als er wordt gebruikt. Dat is een enorme transitieopgave die alleen door een gezamenlijke aanpak en inzet van inwoners, ondernemers, organisaties en overheid te realiseren is. De transitiepaden zijn besparen – opwekken – warmte – klimaatadaptatie. We beschouwen de energievisie en de bijbehorende routekaart als ingrediënt en in wisselwerking met de omgevingsvisie. De tweede opgave is om betekenisvolle stappen te zetten richting een meer circulaire lokale economie. Kernbegrippen daarbij zijn het verder scheiden van afval, het omzetten van afval naar grondstof en het zoveel mogelijk hergebruiken van materialen. We willen deze ambitie concretiseren via projecten met lokale en regionale partners. Denk daarbij o.a. aan Buha BV, Stichting Kringloop Aktief, de Stadskamer, Laborijn, het Graafschap College, De Steck, SIKa, IG&D en bedrijven.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Uitwerken van de transitiepaden: besparen – opwekken – warmte – klimaatadaptatie, o.a. in een plan van aanpak klimaatadaptatie, warmte transitieplan en een eerste routekaart.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Op het gebied van besparen is de alles-onder-één-daksubsidieregeling ingevoerd als opvolger van de duurzaamheidslening. Het opwekken van energie wordt opgepakt in de Regionale Energiestrategie. Dat loopt door in 2020. In Nieuw-Wehl is een warmteplan opgesteld samen met de bewoners. Inmiddels heeft de presentatie van het warmteplan plaats gevonden. In het kader van klimaatadaptatie is door Buha een stresstest uitgevoerd op het rioolstelsel.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Proeftuinstatus aardgasloze wijk.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
De aanvraag voor de proeftuinstatus voor een aardgasloos Nieuw-Wehl is niet gehonoreerd. Omdat er nu een warmteplan voor Nieuw-Wehl ligt, heeft een eventuele nieuwe aanvraag in 2020 meer kans van slagen.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Innovatieve aanpak via VerduurSaam energieloket.	

Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Het energieloket speelt een steeds belangrijkere rol in de verduurzamingsopgave van Doetinchem.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Projecten Doetinchem onderneemt duurzaam en zonnige bedrijven verder uitrollen.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Deze projecten zijn verder uitgerold. In het project Doetinchem onderneemt duurzaam zijn meer dan 70 gesprekken gevoerd met ondernemers over hun verduurzamingsmogelijkheden.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ We nodigen diverse partijen uit om via de formulering van concrete gemeenschappelijke projecten inhoud te geven aan een meer circulaire lokale economie. Daartoe zullen de relevante partijen worden uitgenodigd.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
Bij Buha is het project <i>Van afval naar gebruiksartikel</i> gestart. De bedoeling is om in samenwerking met verschillende stakeholders een businesscase te ontwikkelen voor afvalinzameling, waardoor meer afval hergebruikt kan worden met gebruikmaking van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	

Opgave 2: Transitie van de woningvoorraad en herijken van het woningbouwprogramma.	
Op de woningmarkt is sprake van een kwalitatieve en kwantitatieve mismatch van vraag en aanbod: de beschikbare woningen voldoen niet altijd aan de woonwensen van bepaalde doelgroepen. Dit betekent toevoegen van woningen waar behoefte aan is en transformatie of sloop van woningen die niet langer aan de vraag voldoen. Daarbij ligt er een relatie met de energieopgave.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Lokale woonagenda actualiseren op basis uitkomsten AWLO en regionale woonagenda (gereed eind 2019).	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
In 2019 zijn de uitkomsten van het AWLO doorvertaald naar de kernen in de gemeente Doetinchem en heeft een verdiepend traject plaatsgevonden in de dorpen Wehl en Gaanderen om de woonbehoefte in beeld te brengen. Op basis hiervan is de Woningbouwstrategie 2019 opgesteld. Daarnaast is de Woningbouwstrategie gebaseerd op de vastgestelde notitie 'Kwalitatieve toetsingcriteria voor woningbouw in de Achterhoek', welke het deel van de regionale woonagenda 2015-2025 vervangt dat betrekking heeft op het maximaal aantal te bouwen woningen. Een gebrek aan voldoende structurele capaciteit op volkshuisvesting heeft tot de keuze geleid om de lokale woonagenda uit 2016 niet te actualiseren.	
Wat wilden we bereiken?	
✓ Regionale afstemming over de kwantitatieve en kwalitatieve woonopgave.	
Wat hebben we bereikt?	Resultaat
In 2019 is door de zeven Achterhoekse gemeenten de notitie 'Kwalitatieve toetsingscriteria voor woningbouw in de Achterhoek' vastgesteld. Deze notitie vormt een regionaal afgestemde basis om vanuit kwantitatief en kwalitatief oogpunt te werken aan opgaven op het gebied van wonen. Monitoring is een belangrijk onderdeel van de notitie om regionale afstemming over de kwalitatieve en	

kwantitatieve opgaven te waarborgen. Daarnaast is in 2019 in regionale afstemming de Toekomstbestendig Wonen Lening ingevoerd om bij te dragen aan de kwalitatieve woonopgave.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ Verkennen van het spanningsveld tussen verduurzamen van de woningvoorraad versus sloop. Dit vraagstuk willen we beter op de agenda krijgen, bijvoorbeeld door het organiseren van een conferentie. Daarbij betrekken we ook het transitiefonds.

Wat hebben we bereikt?

Resultaat

Binnen de regionale samenwerking is nadrukkelijk aandacht voor de bestaande woningvoorraad en de kwaliteit ervan. In 2019 is een aanzet gemaakt om te komen tot een regionaal transitiefonds. Het specifiek agenderen van het spanningsveld tussen verduurzamen en sloop heeft in 2019 nog niet plaatsgevonden. In Nieuw-Wehl heeft een proces met een bewonerswerkgroep plaatsgevonden om een warmteplan te maken voor Nieuw-Wehl, waarin veel aandacht wordt besteed aan de verduurzaming van de woningen.

Opgave 3: Omgevingsvisie.

Uitgangspunt van de omgevingsvisie is een veilige en gezonde samenleving. We willen werken aan een duurzame toekomst voor Doetinchem en al haar inwoners en ondernemers. Dit doen wij in een leefomgeving die sterk verandert en waarin het traditionele onderscheid tussen sociaal en fysiek in een rap tempo vervaagt. Zowel in de bebouwde leefomgeving als in het buitengebied zien wij opgaven die elkaar beïnvloeden en vragen om een integrale afweging. Deze vraagstukken moeten in samenhang en samenspraak worden opgepakt en op een dusdanige wijze dat ze begrijpelijk zijn voor inwoners, ondanks de complexiteit van de materie.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ Opstellen van de omgevingsvisie in samenspraak met de Doetinchemse samenleving.

Wat hebben we bereikt?

Resultaat

We zijn in elf deelgebieden gestart met het werken aan zogenaamde deelvisies. Dit is telkens op unieke wijze gebeurd waarbij het proces is ontworpen aan de hand van de specifieke zaken binnen het gebied. Inmiddels zijn er elf gebiedsfoto's opgeleverd, elf plannen van aanpak, 6 story maps en er zijn twee deelvisies afgerond. Ondertussen zijn we bezig met de afstemming tussen dat wat er van buiten komt en het integrale maken van ons eigen beleid. Er worden globale plantoetsen uitgevoerd en koppelingen gezocht tussen de omgevingsvisie in wording en diverse andere acties die we moeten uitvoeren in het licht van de komst van de Omgevingswet.

Opgave 4: Meer integraal (her-)ontwikkelen van gebieden.

Voor bewoners is het van belang dat er in hun leefomgeving die voorzieningen zijn die passen bij wat in wijk of dorp gewenst is. Daarbij bekijken we op de schaal van de leefomgeving de behoefte aan bijvoorbeeld groen, recreatie, sport, zorg, winkels en cultuur. Ook het vraagstuk van leegstaand maatschappelijk vastgoed wordt daarin meegenomen. Daar waar bewoners of ondernemers zelf initiatieven ontplooiën, sluiten we aan of faciliteren we.

Wat wilden we bereiken?

- ✓ Experimenteren met een eerste gebiedsvisie (gebiedsafbakening, stakeholders benaderen, etc). We gaan dit voor zowel Gaanderen als ook voor het gebied Kruisberg-Slingeland-Rietveld opstarten.

Wat hebben we bereikt?

Resultaat

Voor meerdere gebiedsvisies is het gelukt om gemengde kerngroepen samen te stellen (ambtenaren en inwoners). Dat is onder andere in Gaanderen het geval. Bij de Kruisberg hebben inwoners hun bijdrage geleverd in diverse ateliers. Dit heeft een bijzonder aantrekkelijke deelvisie opgeleverd die nu als bouwsteen wordt gebruikt voor het ontwerpen van de omgevingsvisie. Voor het deelgebied de Huet gold dat het wat lastiger was om vanuit bestaande bewonersnetwerken aan de slag te gaan. Daar is vervolgens gekozen om onder andere met een enquête te werken. Dit heeft ook heel veel opgebracht waaronder inbreng op het sociaal maatschappelijk vlak.

Programma – Organisatie en financiën

In 2019 ontkwam de gemeente Doetinchem er niet aan, net als veel andere gemeenten in het land, om te bezuinigen en keuzes te maken. Er is een intensief proces gestart, waarbij alle activiteiten en uitgaven in de begroting kritisch onder de loep zijn genomen. Tegelijk is de vraag gesteld wat voor Doetinchem wezenlijk is. Waar staat Doetinchem voor als gemeente en wat wil Doetinchem daarin absoluut bereiken, ook op de lange termijn? Ook in de situatie waarin de bomen niet meer tot in de hemel groeien. Bij de afwegingen die indertijd zijn gemaakt zijn onderstaande principes gehanteerd:

- De doelen en opgaven uit de coalitieagenda blijven centraal staan.
- Er worden accenten gelegd op die onderdelen waarvan het grootste positieve maatschappelijke effect wordt verwacht, ook op lange termijn.
- De impact van de bezuinigingsmaatregelen wordt zoveel mogelijk verdeeld en te veel stapeling van maatregelen wordt voorkomen.
- Er wordt scherp gekeken de naar mogelijkheden die de effectiviteit verhogen, de kosten verlagen of inkomsten vergroten.

Dit heeft geresulteerd in een set aan keuzerichtingen, waarover met de raad bij de begrotingsbehandeling in november 2019 in gesprek is gegaan. De raad heeft hier mee [ingestemd](#).

Programma's

Leeswijzer bij programma's

In de programma's beschrijven wij de realisatie van de aanmeldingen, de realisatie van de keuzerichtingen bezuinigingen (jaarschijf 2019), de indicatoren en het financiële resultaat per programma.

Indicatoren

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we in de jaarrekening een aantal verplichte indicatoren opnemen. De gegevens voor deze indicatoren zijn verkregen via www.waarstaatjegemeente.nl, eigen waarnemingen of andere betrouwbare bronnen. Daar waar gegevens voor handen zijn is een trend weergegeven. Deze trend wordt als volgt weergegeven:

- ↑ = Stijgende trend
- → = Gelijke trend
- ↓ = Dalende trend
- - = Gegevens niet beschikbaar

Een aantal indicatoren zijn afkomstig uit de burgerpeiling. Uitgangspunt is om iedere twee jaar een burgerpeiling te houden. De laatste is gehouden in 2016. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 is besloten om dit pas weer in 2019 te herhalen. Door omstandigheden, waaronder het beslag dat de keuzerichtingen op de organisatie hebben gelegd, is dit niet gerealiseerd en wordt dit doorgeschoven naar 2020.

Aanmeldingen en keuzerichtingen bezuinigingen

Alle programma's hebben dezelfde opzet. Allereerst de aanmeldingen. Die zijn onderverdeeld in twee groepen. Enerzijds de aanmeldingen die het gevolg waren van autonome ontwikkelingen en/of bestaand beleid. Het waren lopende knelpunten die om budgetverruiming vroegen of waarvoor bijsturingsmaatregelen moesten worden genomen. We beschouwden deze aanmeldingen als onbeïnvloedbaar en onomkeerbaar. De autonome aanmeldingen waren als volgt te herkennen: **A1. Aanmelding**. Daarnaast waren er aanmeldingen als gevolg van nieuw beleid en/of nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die we voorzagen. Het waren aanmeldingen die in verband konden worden gebracht met de coalitieagenda. Deze aanmeldingen waren als volgt te herkennen: **1.Aanmelding**, **1.Aanmelding** of **1.Aanmelding**. De kleuren correspondeerden met de thema's of het onderdeel 'organisatie en financiën' uit de coalitieagenda.

Bij de keuzerichtingen bezuinigingen (jaarschijf 2019) is de opbouw van de coalitieagenda gehanteerd en daarom wordt verantwoording afgelegd door middel van dezelfde kleurstructuur.

Programma 0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A1. Doorontwikkeling Regio Achterhoek in 2018 incidenteel € 43.000; vanaf 2019 structureel € 100.000

In 2019 heeft de Regio Achterhoek een forse doorontwikkeling doorgemaakt. De Regio Achterhoek faciliteert nu een hernieuwde en gerevitaliseerde samenwerking tussen Achterhoekse gemeenten, ondernemers en maatschappelijk instellingen. Door meer triple-helix samen te gaan werken en ons als regio ook zo te profileren worden betere resultaten behaald voor inwoners, bedrijven en instellingen. Het binnenhalen van de Regio Deal ten bedrage van € 20 mln. (zie ook raadsmededeling [2019-60](#)) is hier een duidelijk voorbeeld van.

Daartoe was een kwaliteitsimpuls in de organisatie Regio Achterhoek nodig, alsmede budget om projecten te starten en nieuwe initiatieven aan te jagen. Om die reden is ingestemd met de vernieuwde vorm van samenwerking (zie ook raadsbesluit [2018-32](#)) en vanaf 2019 het budget van de Regio Achterhoek structureel verhoogd.

A2. Functionaris Gegevensbescherming vanaf 2019 structureel nadelig € 50.000

Er is een Functionaris Gegevensbescherming in dienst genomen. Inmiddels heeft de raad middels een raadsmededeling de eerste rapportage ontvangen.

A3. De ICT-samenwerking structureel BN

De ICT-samenwerking levert ICT diensten aan in totaal 13 organisaties in de Achterhoek. De organisaties zijn gemeenten in de regio en aan de gemeenten verbonden partijen. In totaal levert de ICT-samenwerking ICT diensten aan circa 1.800 medewerkers. De gemeente Bronckhorst is op 1 januari 2019 toegetreden. Daarmee leveren we nu diensten aan 2.300 medewerkers. Conform voorstel is de administratieve organisatie en financiën aangepast.

1. Intensivering samenwerking met Duitsland vanaf 2019 structureel € 35.000 + PM

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 2

Dit budget wordt gebruikt om het lidmaatschap van de Euregio en Euregio Rijn-Waal te betalen. Vanaf 2019 is dit een nieuwe taak en is er geïnvesteerd in het ondersteunen van de raad bij de bijeenkomsten, het opzetten van een Duits-Nederlands netwerk en het aanjagen van samenwerkingen tussen Doetinchem en de gemeenten die deelnemen aan de Euregio.

2. Ontwikkelingsbudget afdeling R&S vanaf 2019 structureel € 50.000

Dit werkbudget van afdeling Regie & Samenleving is bedoeld om vooronderzoek te kunnen doen naar het vormgeven van nieuwe opgaves die op de gemeente afkomen. Dit budget is onder andere gebruikt om de gezamenlijke werkwijze ten aanzien van opgave gestuurd werken vorm te geven en nieuwe samenwerkingen en werkvormen te organiseren om opgaven voortvarend en meer van buiten naar binnen aan te pakken.

3. Bekostiging 0-fase van bredere gemeentelijke opgaven op basis van de coalitieagenda in 2019 incidenteel € 300.000

In het kader van de Begroting 2019 zijn voor de uitwerking van de verschillende opgaven uit de drie thema's (Doetinchem centrumstad, Sterke samenleving en Veranderende leefomgeving) uitgaven gedaan. De belangrijkste zijn een bijdrage van € 100.000 voor projectleiding Sociaal Domein (thema 2), € 100.000 voor verschillende acties ten behoeve van de invoering van de Omgevingswet (thema 3), € 14.000 ten behoeve van projectleiding aardgasloze wijken, pilot Nieuw Wehl (thema 3), € 30.000 voor het opstellen van een economische agenda (thema 1) en € 32.000 ten behoeve van de projectleiding circulaire economie, Van Afval naar Gebruiksartikel (thema 3).

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

23 Transitiereserve voor de Doetinchemse woningvoorraad 2019: € 1.700.000 *Incidenteel*
Deze transitiereserve is afgeraamd ten gunste van de algemene middelen.

74 Wachtgeldverplichtingen bestuurders 2019: € 190.000 *Incidenteel*
Deze besparing is bij de keuzerichtingen voor 2019 geëffectueerd.

75 Salarissen en vergoedingen raad 2019: € 40.000 *Incidenteel*
Deze besparing is bij de keuzerichtingen voor 2019 geëffectueerd.

76 Organisatieontwikkeling: maatwerk loonsom (aanmelding 23 kadernota 2020) 2019: € -500.000 *Incidenteel*

In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie (gD2020) zijn maatwerkoplossingen gerealiseerd om de mobiliteit van medewerkers te bevorderen en tevens de loonsomoverschrijding op te lossen.

81 Ontwikkelbudget afdeling Regie en Samenleving (R&S) 2019: € 25.000 *Incidenteel*
Het werkbudget is in de bezuinigingen van 2019 teruggebracht naar € 25.000. In 2019 zijn de uitgaven ook binnen dit budget gebleven.

82 Projecten Directie / Bedrijfsvoering / Services 2019: € 16.000 *Incidenteel*
Bij deze keuzerichting is voorgesteld om een aantal projecten af te sluiten, dan wel uit te stellen. Dit heeft geresulteerd in een incidentele besparing van € 16.000 in 2019.

83 Vervangingsinvesteringen 2019: € 84.000 *Incidenteel*
Bij deze keuzerichting is voorgesteld om een aantal vervangingsinvesteringen af te sluiten, dan wel uit te stellen. Dit heeft geresulteerd in een incidentele besparing van € 84.000 in 2019.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,7	7,9	7,4	6,5	6,7	↑
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	-	7,1	7,2	6,6	6,6	→
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	651	630	630	620	553	↓
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	10,9	14,4	7,4	10,5	14,5	↑
Overhead	(% van totale lasten)	Eigen gegevens	-	-	8,8	7,6	5,9	↓

Legenda
 ↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten- Baten)raming totaal - (Lasten- Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
0.1	Bestuur	2	4.580	2	18.049	1.676	21.684	-1.961	-837	-1.125
0.10	Mutaties reserves	2.975	5.146	8.446	7.010	15.193	8.151	5.606	5.606	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	328	0	-6.013	0	8.290	-14.303	-6.013	-8.290
0.2	Burgerzaken	1.214	2.309	1.307	1.654	1.370	1.709	8	0	8
0.4	Overhead	7.847	17.576	8.707	16.272	9.264	15.795	1.034	88	946
0.5	Treasury	9.921	7.775	3.967	1.882	3.721	891	745	163	582
0.61	OZB woningen	2.398	433	6.768	596	6.787	544	71	0	71
0.62	OZB niet-woningen	9.707	0	5.337	0	5.360	0	23	0	23
0.64	Belastingen Overig	994	609	1.184	518	1.210	529	15	0	15
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	131.960	0	151.478	10	152.287	10	809	0	809
0.8	Overige baten en lasten	975	765	243	4.004	9.896	14.193	-535	0	-535
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	34	-34		-34
Totalen van dit programma		167.993	39.520	187.438	43.982	206.764	71.830	-8.522	-993	-7.530

Programma 1 – Openbare orde en veiligheid

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

2	<i>Bijdrage tekort VNOG (actualisatie aanmelding 18 kadernota 2020)</i>	2019: € -307.000	<i>Incidenteel</i>
---	---	------------------	--------------------

Het aandeel van de gemeente Doetinchem in het tekort van de VNOG is verwerkt in de bijdrage 2019 aan de VNOG.

3	<i>Bluswatervoorziening (aanmelding 19 kadernota 2020)</i>	2019: € -54.000	<i>Incidenteel</i>
---	--	-----------------	--------------------

Met ingang van dit jaar kunnen de kosten van de bluswatervoorziening niet meer worden doorberekend aan de VNOG. In 2019 zijn deze kosten ten laste van de gemeente gekomen.

4	<i>Brandweerkazerne Doetinchem (aanmelding 20 kadernota 2020)</i>	2019: € -15.000	<i>Incidenteel</i>
---	---	-----------------	--------------------

De werkelijke exploitatiekosten voor de brandweerkazerne Doetinchem zijn in 2019 door de VNOG doorberekend aan onze gemeente.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	51	73	101	113	-	↑
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,1	1,6	1,6	1,4	-	↓
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,9	5,0	5,3	4,6	-	↓
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,1	2,1	2,0	1,6	-	↓
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6,9	7,3	6,0	5,8	-	↓
Percentage inwoners dat zich veilig voelt	%	Eigen gegevens	-	90	-	-	-	-

Legenda
 ↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	54	3.277	54	3.648	142	3.773	-36	0	-36
1.2	Openbare orde en veiligheid	146	839	189	1.083	199	1.086	7	0	7
Totale van dit programma		199	4.116	243	4.731	341	4.859	-30	0	-30

Programma 2 – Bereikbaarheid

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A4. Parkeren vanaf 2018 structureel nadelig € 45.000

Het bedrag is vanaf 2019 structureel opgenomen in de gemeentebegroting en derhalve verwerkt.

4. Continuering mobiliteitsgelden in de gemeentebegroting vanaf 2020 tot en met 2022 structureel cumulatief € 75.000 per jaar

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 4

De bestaande systematiek met betrekking tot de mobiliteitsgelden (een structureel cumulatief bedrag van € 75.000) is bij de keuzerichtingen losgelaten. Voor 2020 is er nog € 37.500 beschikbaar. Vanaf 2021 geldt een systematiek van specifieke aanmeldingen bij de kadernota.

5. Openbaar vervoer vanaf 2019 structureel € 5.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 4

De inrichting van bushaltes is een gemeentelijke verplichting. Om Doetinchem bereikbaar te houden wordt het aanbod van openbaar vervoer ieder (dienstregelings)jaar geoptimaliseerd. Wijzigingen in openbaar vervoerroutes kunnen aanleiding zijn om haltes aan te passen, te verplaatsen of nieuw aan te leggen. In 2019 is de bushalte Doetinchem Centrum aangepast in verband met parkeeroverlast. Het beschikbare budget is daarmee volledig benut.

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigen en wat hebben we bereikt?

1 Parkeerbelasting

2019: € -285.000

Incidenteel

Naar aanleiding het vastgestelde bezuinigingspakket in 2019 zijn aanpassingen doorgevoerd, zoals het aanpassen van de tarieven voor vergunningen en het uitbreiden van de betaaltijden. De exacte financiële gevolgen hiervan zijn nu nog niet helder. De maatregelen zijn namelijk op 1 januari 2020 ingegaan.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Verkeersveiligheid	% inwoners ervaart soms/vaak onveilige verkeerssituaties	Eigen gegevens	-	61	-	-	-	-
Parkeren	% inwoners tevreden over parkeervoorzieningen in buurt	Eigen gegevens	-	59	-	-	-	-
Openbaar vervoer	% inwoners tevreden over openbaar vervoervoorzieningen	Eigen gegevens	-	68	-	-	-	-

Legenda
 ↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=	raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
0.63 Parkeerbelasting	3.175	0	2.890	0	3.180	0	289	0	289
2.1 Verkeer en vervoer	438	7.130	438	7.444	512	7.543	-25	-326	301
2.2 Parkeren	242	3.356	242	3.377	16	3.182	-32	0	-32
2.3 Recreatieve havens	19	5	19	5	20	5	1	1	0
2.5 Openbaar vervoer	0	14	0	11	0	0	11	0	11
Totalen van dit programma	3.875	10.506	3.590	10.837	3.728	10.730	245	-325	570

Programma 3 – Economie en werk

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

9 Verlaging budget economie 2019: € 35.000 *Incidenteel*
De structurele onderuitputting van 35.000,- euro is per 2019 ingeboekt als bezuiniging.

69 A18 Bedrijvenpark (90114) (aanmelding 17 kadernota 2020) 2019: € 900.000 *Incidenteel*

De keuze voor A18 Bedrijvenpark was: doorgaan en probeer de verkopen te vergroten. In 2019 is er circa 10 hectare verkocht, wat de totale verkoop nu op circa 25 hectare brengt. Daarnaast staan er nu voor circa 20 hectare aan opties uit en is er voorts concrete interesse in circa 10 hectare.

70 Verheulsweide (98982) 2019: € 400.000 *Incidenteel*

Op bedrijventerrein Verheulsweide worden op dit moment de laatste kavels verkocht. Naar verwachting zal dit in ieder geval € 400.000,- opleveren. De cijfers zeggen dat de opbrengsten de mogelijke kosten van het bouwrijp maken van de kavels ruim zullen dekken. In 2019 zijn er geen kavels verkocht. De verkopen van de kavels op het bedrijventerrein Verheulsweide gaan in 2020 plaatsvinden. Dit houdt in dat de verwachte tussentijdse winstneming bij de jaarrekening 2019 nog niet gerealiseerd kan worden en dus doorschuift.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Functiemenging	%	LISA	56,4	56,2	56,5	56,9	-	↑
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	LISA	127,5	128,4	131,9	134,5	-	↑
Bezoekersaantal binnenstad	X 1.000	Locatus	88	82	101	102	83	↓

Legenda
↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
3.1	Economische ontwikkeling	0	1.665	0	1.300	57	1.371	-13	0	-13
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.734	6.989	15.807	14.563	14.289	12.728	316	0	316
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	148	101	148	121	141	147	-33	0	-33
3.4	Economische promotie	42	340	42	312	61	276	56	8	47
Totalen van dit programma		7.924	9.094	15.997	16.296	14.548	14.522	326	8	317

Programma 4 – Onderwijs

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A5. Onderwijs achterstandenbeleid vanaf 2019 structureel BN

Per 2019 is de nieuwe gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) periode ingegaan. Het Rijk heeft de gemeenten een aantal nieuwe/aanvullende eisen opgelegd voor deze periode. Daarnaast zijn de indicatoren voor de berekening van de doeluitkering gewijzigd. Dit heeft als gevolg dat de uitkering is verhoogd van € 252.000 naar € 1.266.000 per 2021. In verband met deze wijzigingen was het noodzakelijk het beleidskader te actualiseren. Dit geactualiseerde beleid is opgenomen in de notitie "Onderwijsachterstanden beleid Doetinchem 2019 t/m 2022". Deze is vastgesteld in de gemeenteraad van 31 oktober 2019. Omdat de aanvullende eisen van het Rijk pas per 1 augustus 2020 hoeven te worden geëffectueerd en 2019 is gebruikt voor de actualisering van het beleid is de ontvangen doeluitkering niet volledig besteed. De verantwoording vindt plaats via de Single Information Single Audit (SISA), het niet uitgegeven bedrag wordt toegevoegd aan de transitoria onderwijsachterstandenbeleid.

6. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs structureel cumulatief in 2020 € 150.000 plus in 2021 € 250.000 plus in 2022 € 250.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 1

Dit budget is ingezet bij besluitvorming van het Voortgezet Onderwijs (zie opgave 6).

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

28 Peuteropvang 2019: € 494.000 Incidenteel

Om de wettelijke opgave voor het verzorgen van de voor- en voerschoolse educatie uit te voeren heeft de gemeente structureel € 494.000 begroot. Door de wijziging van indicatoren voor de berekening van de doeluitkering gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid (GOAB) ontvangt de gemeente vanaf 2019 echter aanzienlijk meer middelen vanuit het Rijk. Deze verhoging betekent dat de landelijke GOAB-middelen (tot en met 2022) voldoende zijn om de bestaande en nieuwe taken voor de voor- en voerschoolse educatie uit te voeren. Daarmee kunnen de gemeentelijke middelen (€ 494.000) vanaf 2019 vrijvallen. De rijksmiddelen GOAB zijn geoormerkt; als er na de huidige periode (2019-2022) budget niet uitgegeven is, moet het worden terugbetaald aan het Rijk.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	5,3	1,0	1,8	2,9	-	↑
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	32	40	27	31	-	↑
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,5	1,8	1,4	2,1	-	↑
Legenda								
↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar								

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
4.2	Onderwijshuisvesting	6	4.585	6	4.651	44	4.954	-265	-265	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.211	4.199	2.705	3.901	5.467	6.240	425	328	97
Totalen van dit programma		2.216	8.785	2.710	8.552	5.511	11.193	160	63	97

Programma 5 – Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A6. Sport Service Doetinchem vanaf 2019 structureel € 150.000

Dit budget is ingezet ter versterking van de ambities zoals opgenomen in het sportbeleid Doetinchem in Vorm. Zie opgave 2.

A7. Kunstgrashockeyvelden Doetinchemse Hockey Club vanaf 2020 structureel € 30.000

Het nieuwe veld is gerealiseerd, waarbij dit budget is ingezet. Zie opgave 2.

A8. Uitvoering Vrijetijdsagenda 2016-2019/2020 vanaf 2019 structureel € 45.000

Doetinchem financiert mede de Achterhoekse Vrijetijdsagenda 2016-2019 conform regionale afspraak. Voor de verantwoording wordt verwezen naar het jaarverslag 2019 van de uitvoeringsorganisatie Achterhoek Toerisme.

7. Aanleg en renovatie kunstgrasveld Sportpark De Bezelhorst vanaf 2019 structureel nadelig € 25.000

Behorende bij thema Sterke samenleving, opgave 5

Het sportpark is verbeterd, waarbij dit budget is [ingezet](#). Zie opgave 2.

8. Regionaal Media Centrum –Regio in 2019 incidenteel € 100.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad

Om de kwaliteit van de nieuwsvoorziening structureel te verbeteren worden landelijk de Lokale Publieke Omroepen (LPO) opgeschaald naar Streekomroepen (o.a. voor de Achterhoek). Vooruitlopend op deze omvorming is het Regionaal Mediacentrum Regio8 (de LPO voor o.a. Doetinchem) gestart met kwaliteitsverbetering ter overbrugging naar een Streekomroep voor de Achterhoek. RMC Regio8 is daarbij in 2019 ondersteund met een subsidie van € 50.000.

9. Implementatiekosten Cultuurbedrijf incidenteel in 2018 € 25.000 en in 2019 € 75.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad

Dit budget is besteed aan de bekostiging van de procesbegeleider / kwartiermaker (zie raadsmededeling [2019-88](#) en [2019-115](#)).

10. Innovatie voor recreatie & toerisme vanaf 2019 structureel € 50.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 3 en 5

In 2019 is de Koersnotitie Vrijetijdseconomie 2020-2030 met Uitvoeringsagenda 2020-2022 opgesteld (vaststelling 1^e kwartaal 2020). Tevens zijn de 'Businesscase Slangenburger' en de 'Scholing van stadsgidsen' ondersteund.

11. Regionale inspiratiecentra in 2019 incidenteel € 60.000

Behorende bij thema Doetinchem centrumstad, opgave 3 en 5

Vooralsnog is er geen geschikte locatie gevonden. Bij de keuzerichtingen (11) is besloten om de doorontwikkeling van de VVV-vestiging binnenstad naar het VVV inspiratiepunt door te schuiven naar 2020. De kosten zijn geraamd op € 60.000 en zullen kritisch beschouwd worden.

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

13 Herbestemming Baptistenkapel 2019: € 70.000 Incidenteel

In april 2019 is door b&w besloten om af te zien van het recht op eerste koop van de Baptistenkapel vanwege de gevraagde aankoopprijs van ruim € 186.000. Daarmee verviel de noodzaak tot de reservering van gelden voor investeringen in herbestemming en restauratie van de kapel. Inmiddels is de kapel verkocht, de nieuwe eigenaar heeft in een oriënterend gesprek met de gemeente aangegeven bezig te zijn met eigen plannen voor onderhoud en restauratie.

14 Kazemat 2019: € 99.000 *Incidenteel*

Het bedrag voor het haalbaarheidsonderzoek is bijgesteld naar € 20.000. Als gevolg hiervan zal hiervoor geen bestuursopdracht meer worden opgesteld. Wel wordt in de loop van 2020 een onderzoeksoopdracht uitgevoerd.

15 Verlaging budget cultuurhistorie 2019: € 50.000 *Incidenteel*

Het beschikbare budget voor de toekenning van particuliere monumentensubsidies was in 2019 toereikend. Het restant beleidsbudget voor kennisvermeerdering (o.a. archeologie, begraafplaatsen, cultuurhistorisch waardevolle panden) en het stimuleren van participatie en visualisatie (o.a. Open Monumentendag, informatieborden Mullepad, kazemat) bleek eveneens voldoende.

16 Uitsstel bezuinigingen Gruitpoort en Muziekschool (aanmelding 2 kadernota 2020) 2019: € -215.000 *Incidenteel*

De bezuiniging is in 2019 [niet doorgevoerd](#), maar is in de budgetverstrekking over 2020 verwerkt. De bezuiniging van € 99.000,- (Gruitpoort) en € 116.000,- (Muziekschool) is één jaar opgeschoven om beide instellingen de ruimte te geven te kunnen anticiperen op de vorming van een cultuurbedrijf. Hierover is uw raad geïnformeerd via een raadsmededeling.

20 Organisatie van evenementen 2019: € 15.000 *Incidenteel*

We hebben het beleid met betrekking tot evenementen gecontinueerd en waar mogelijk verbeterd. Met inachtneming van de keuzerichting gaan we in 2020-2021 op gelijke voet verder.

36 Opzet Regionaal mediacentrum en LPO 2019: € 50.000 *Incidenteel*

Zie tekst bij 8.

Besluitvorming in 2020

Bestemming budget frictiekosten Muziekschool Oost-Gelderland

Vooruitlopend op de vaststelling van de Jaarstukken 2019 heeft uw raad in maart 2020 besloten ([raadsbesluit 2020-17](#)) om het niet bestede budget in 2019 (€ 1 miljoen) voor de frictiekosten Muziekschool over te hevelen naar 2020.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Niet-sporters	%	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)	-	45,8	-	-	-	-
Gezondheids-situatie	waardering burger	Eigen gegevens	-	7,7	-	-	-	-
Groen	% inwoners tevreden over hoeveelheid groen in de buurt	Eigen gegevens	-	89	-	-	-	-
Groen	% inwoners tevreden over onderhoud groen in de buurt	Eigen gegevens	-	52	-	-	-	-

Legenda
 ↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten- Baten)raming totaal - (Lasten- Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
5.1	Sportbeleid en activering	127	883	2	1.081	94	1.176	-3	-4	1
5.2	Sportaccommodaties	820	5.138	1.572	5.379	1.699	5.193	314	385	-71
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	204	3.354	204	4.620	197	4.592	20	-17	37
5.4	Musea	0	90	0	87	8	87	8	8	0
5.5	Cultureel erfgoed	112	776	112	701	146	729	6	-16	22
5.6	Media	0	1.220	0	1.159	7	1.166	1	0	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	680	4.952	680	4.999	707	5.050	-24	-19	-5
Totalen van dit programma		1.942	16.413	2.569	18.026	2.858	17.993	322	337	-15

Programma 6 – Sociaal domein

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A9. Taskforce en maatregelen sociaal domein PM

Zie de teksten hieronder bij keuzerichting nr. 38 t/m 45.

A10. Opgave Laborijn vanaf 2019 structureel PM

In januari 2019 is het [Plan van aanpak Samen sterk voor inwoners naar werk](#) vastgesteld met verbetermaatregelen voor de korte en de middellange termijn: praktische maatregelen en maatregelen die gericht zijn op fundamentele veranderingen in organisatie en dienstverlening. In februari 2019 zijn de indicatoren voor de monitoring opgesteld, waarmee via de kwartaalrapportages gerapporteerd wordt over de voortgang van het plan van aanpak.

Het gaat om de volgende maatregelen:

1. Klant in beeld (W&I): eind 2019 zijn alle screeningsgesprekken gevoerd. Vanuit de screening wordt de klanten dat traject geboden dat het meest passend is bij hun mogelijkheden.
2. Klant in beeld (Wsw): de individuele ontwikkelplannen zijn dit jaar op basis van de jaarlijkse ontwikkelgesprekken bijgesteld en in uitvoering gebracht.
3. Hoogwaardige dienstverlening: de maatregelen m.b.t. het verbeteren liggen op schema. Voorbeelden: brieven zijn herschreven t.b.v. klantbejegening en begrijpelijke taal, de dienstverlening is toegankelijker gemaakt qua bereikbaarheid, doorlooptijden en privacy. Er is een structurele kwaliteitsborging ingevoerd door o.a. de gesprekken te laten evalueren door klanten en de dienstverlening indien nodig daar op aan te passen.
4. Bedrijfsvoering: de aantoonbaarheid, juistheid, tijdigheid en volledigheid van cijfers en processen is verbeterd, en daarmee een kwalitatieve slag in de interne beheersing van de financiën. Aan de hand van het verbeterplan inkoop wordt verder gewerkt aan de professionalisering van de inkoopfunctie.
5. Informatie: om de stuurinformatie op zowel strategisch als tactisch/operationeel niveau te verbeteren, is gestart met het verrijken van de huidige rapportages met kwalitatieve stuurinformatie.
6. Professionalisering en doorontwikkeling: er hebben in 2019 diverse trainings- en scholingstrajecten plaatsgevonden voor de medewerkers en is gestart met leiderschapontwikkeling. In 2019 is € 518.000 extra geïnvesteerd ten behoeve van de uitvoering van het plan van aanpak.

[Rapportage Laborijn eerste kwartaal 2019](#)

[Rapportage Laborijn tweede kwartaal 2019](#)

[Rapportage Laborijn derde kwartaal 2019](#)

[Rapportage Laborijn vierde kwartaal 2019](#)

A11. Efficiencytaakstelling Laborijn in 2017, 2018, 2019 € 100.000 per jaar = € 300.000 S vanaf 2019

Bij de fusie van Laborijn is structureel een besparing groot € 300.000 ingeboekt. Deze besparing is in 2016 gerealiseerd door Laborijn. Voor 2017, 2018 en 2019 is een aanvullende besparing op de uitvoeringskosten opgenomen van jaarlijks € 100.000 structureel. Deze aanvullende opdracht van alleen onze gemeente is door Laborijn niet te realiseren. De vooronderstelling dat nog meer schaal- en efficiency voordelen te behalen zouden zijn, is niet te effectueren. In de jaarstukken van 2019 is dit reeds verwerkt in de bijdrage aan Laborijn.

12. Budget voor preventie, transformatie en innovatie in 2019 incidenteel € 500.000

Behorende bij thema Sterke samenleving, opgave 1, 2 en 4

Investeren in preventie en transformatie blijft belangrijk. Zo houden we adequate zorg en ondersteuning voor onze inwoners ook op lange termijn beschikbaar. De transformatie van het sociaal domein is nog onvoldoende doorgevoerd. Hierin wijkt Doetinchem niet af van het landelijke beeld. Het ontstaan van de tekorten en de discussie hierover tussen Rijk en gemeenten zijn hiervoor belangrijke redenen. In de begroting 2019 hebben we een eenmalig budget kunnen ramen voor het initiëren en continueren van vernieuwende projecten en activiteiten, zoals bijvoorbeeld de functie POH Jeugd-ggz (zie ook raadsmededeling [2019-98](#)), het Actieplan *Jongeren in Beeld* (zie ook

raadsmededeling [2018-84](#)) en *Lang Leve Kunst*. Omdat deze projecten ook in 2020 doorlopen en de preventieagenda sociaal domein nog in ontwikkeling is, is het wenselijk het incidentele budget voor 2019 (minus uiteraard de reeds afgeraamde € 100.000 van keuzerichting nr. 43 en de bestede gelden aan genoemde projecten/activiteiten in 2019) beschikbaar te houden voor 2020.

13. Aanvullende bijzondere bijstand uitwonende jongeren 18-21 jaar vanaf 2019 structureel € 125.000

Behorende bij thema Sterke samenleving, opgave 4

In totaal zijn er 50 jongeren die deze aanvulling hebben ontvangen in 2019. De meeste ontvangen de aanvulling niet het hele jaar, omdat jongeren doorgaans slechts een korte periode bijstand nodig hebben en weer uitstromen naar werk of scholing. In totaal zijn er 3 jongeren die geheel 2019 de aanvulling hebben ontvangen.

14. Scenario onderzoek regelarme bijstand in 2019 incidenteel € 50.000

Behorende bij thema Sterke samenleving, opgave 4

Begin januari 2019 is de Scenariostudie Bundeling Lokale Inkomensvoorzieningen ([raadsmededeling 2019-17](#)) afgerond, als laatste onderdeel van de Evaluatie Regelarme Bijstand. Buurtplein, BvFo en Laborijn zijn naar aanleiding van het onderzoek intensiever gaan samenwerken, alsmede met andere partijen binnen de keten. Er zijn afspraken gemaakt om de processen zoveel mogelijk regelarm en gestroomlijnd plaats te laten vinden.

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

38	<i>Contractmanagement/Inkoop (JW, Wmo, BW) (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 250.000	<i>Incidenteel</i>
----	---	-----------------	--------------------

Gewenst effect: gemiddeld lagere kosten per zorgtraject

In 2019 is ingezet op de uitwerking van de vastgestelde regionale Inkoopvisie Sociaal Domein voor de Inkoop van de maatwerkvoorzieningen Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen vanaf 1-1-2021. In 2020 zal dit op een intensievere basis worden voorgezet en alle voorbereidingen worden getroffen voor een implementatie per 1-1-2021. Er is daarbij ook ingezet op een verbetering van de gewenste informatievoorziening die nodig is om zicht te hebben op de data van de gedeclareerde zorg. De eerste effecten (zoals beter inzicht in situaties waarbij meerdere vormen van zorg en ondersteuning elkaar overlappen) zijn zichtbaar in 2019.

Door de Bedrijfsadministratie zijn in samenwerking met de Toezichthouder Jeugd/Wmo controles geïntensiveerd op onze eigen administratie om bijvoorbeeld vreemde of afwijkende patronen in declaraties sneller te kunnen herkennen.

39	<i>Groepsbegeleiding (Wmo) -> Stadskamer (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 100.000	<i>Incidenteel</i>
----	--	-----------------	--------------------

Gewenst effect: minder verstrekkingen van maatwerkvoorzieningen.

Er zijn in samenwerking met Buurtplein maatregelen genomen om meer verwijzingen naar de Stadskamer mogelijk te kunnen maken. Hetzelfde traject loopt voor de algemene voorziening van Pauropus. De eerste effecten hiervan zijn zichtbaar in 2019 en werken verder door in 2020.

40	<i>Inzet Praktijk Ondersteuners Huisartsen (POH-ers) (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 45.000	<i>Incidenteel</i>
----	---	----------------	--------------------

Gewenst effect: Snelle en adequate ondersteuning van jeugdigen in eigen omgeving bij de eigen huisartsenpraktijk en minder directe verwijzingen van jeugdigen naar zorgaanbieders.

Eind 2019 is gestart met de implementatie van de functie Praktijkondersteuners huisartsen (POH) Jeugd GGZ bij een vijftal huisartsen in de gemeente Doetinchem. Met de uitvoering van de functie POH Jeugd GGZ willen we de samenwerking tussen de jeugd- en gezinswerkers (Buurtplein B.V.) en de huisartsenpraktijken verbeteren gericht op de ondersteuning van jeugdigen, de toeleiding naar

de juiste jeugdhulp en de regie hierop. Met als doel in een zo vroeg mogelijk stadium problematiek te erkennen en de jeugdigen en hun ouders hierbij op een adequate en effectieve manier te ondersteunen. Hiermee realiseren we een kwalitatieve aanpak. Jeugdigen worden geholpen door middel van korte trajecten en directe ondersteuning. Dit in plaats van langere trajecten bij een zorgaanbieder of soms lang wachten na een doorverwijzing door een huisarts. Dit heeft naar verwachting positieve financiële effecten omdat er minder doorverwijzingen nodig zijn naar de specialistische jeugdhulp. Hiermee kunnen we kosten besparen op de uitgaven van maatwerkvoorzieningen voor jeugdhulp. In 2020 vindt een uitbreiding plaats naar nog drie huisartsenpraktijken en zullen we meer inzicht krijgen in de resultaten van de uitvoering van deze functie bij huisartsenpraktijken. Op basis van die resultaten zal in 2020 besloten worden of we de functie blijven inzetten en mogelijk uitbreiden naar meer huisartsenpraktijken in de gemeente Doetinchem.

41	<i>Meer doorstroom, uitstroom (Jw, Wmo, BW) (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 250.000	<i>Incidenteel</i>
----	--	-----------------	--------------------

Gewenst effect: minder verstrekkingen van maatwerkvoorzieningen.

Er zijn verschillende maatregelen genomen om de doorstroom tussen verschillende vormen van zorg en de uitstroom beter mogelijk te maken. Hierbij worden belemmeringen voor doorstroom en uitstroom zoveel mogelijk weggenomen. Als voorbeeld kan hierbij genoemd worden een voldoende aanbod van woningen om uitstroom uit Zorg met Verblijf mogelijk te maken. Verder zijn er met verschillende zorgaanbieders afspraken gemaakt over het anders vorm geven van een deel van het zorglandschap. De eerste effecten zijn hiervan reeds zichtbaar in 2019. In 2020 zullen deze een verdere uitwerking kennen.

42	<i>Minder externe verwijzingen Jeugd (Jw) (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 100.000	<i>Incidenteel</i>
----	--	-----------------	--------------------

Gewenst effect: een groter deel van de aanmeldingen Jeugd via Buurtplein laten verlopen waardoor de beïnvloedbaarheid van de ondersteuningsoplossing wordt vergroot.

De informatievoorziening omtrent de Externe Verwijzingen is sterk verbeterd in 2019. Ongewenste effecten van externe verwijzingen zijn eerder zichtbaar waardoor er actie op ondernomen kan worden. Zo is ongewenste stapeling van zorg nu beter in beeld. Ook worden signalen eerder besproken met de betreffende zorgaanbieders. Er is een link met keuzerichting nr. 40 waarbij door de inzet van Praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen jeugdigen eerder kunnen worden geholpen waardoor er geen externe verwijzing vanuit de huisarts meer noodzakelijk is. Verder loopt er lokaal en regionaal een proces met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) met als doel het voorkomen van opgelegde maatregelen door de rechter, de duur van maatregelen te verkorten, jeugdhulp zo dichtbij, zo licht en zo kort mogelijk in te zetten, goede nazorg en werken vanuit één plan voor één gezin.

43	<i>Preventie Sociaal domein (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € 100.000	<i>Incidenteel</i>
----	--	-----------------	--------------------

Gewenst effect: vrij laten vallen van de verwachte onderuitputting van dit budget.

Voor 2019 treedt er een onderuitputting op van het budget Preventie Sociaal Domein. Bij de keuzerichtingen is besloten de verwachte onderuitputting in 2019 vrij te laten vallen ter grootte van €100.000. We stellen voor het restant mee te nemen naar 2020, zodat goede initiatieven kunnen worden voortgezet. Zie ook hierboven bij punt 12.

44	<i>Projectbudget Taskforce Sociaal Domein (Taskforce Sociaal Domein)</i>	2019: € -150.000	<i>Incidenteel</i>
----	--	------------------	--------------------

In 2019 is er een projectbudget beschikbaar gesteld voor de Taskforce Sociaal Domein. Hiervan is in 2019 gebruik gemaakt om acties te kunnen bekostigen om de effecten van de keuzerichtingen te kunnen behalen. Wij stellen voor om het restant van dit projectbudget toe te voegen aan de middelen voor 2020.

45 Stringente Toegang (Jw, Wmo, BW) 2019: € 250.000 *Incidenteel*
(Taskforce Sociaal Domein)

Gewenst effect: minder verstrekte maatwerkvoorzieningen, zowel in aantallen als in omvang.

In 2019 zijn er vele maatregelen genomen bij Buurtplein om te komen tot een stringentere Toegang tot de maatwerkvoorzieningen Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen. Hierbij is onder andere ingezet op een betere informatievoorziening, afwegingskader en coaching voor de medewerkers van de Toegang. Ook is gestart om de processen beter te stroomlijnen, de werkvoorraad beter te beheersen en is gestart met de implementatie van een nieuw informatiesysteem ('regie-applicatie') voor het adequater kunnen verwerken van aanmeldingen door Buurtplein. Ook is veel aandacht besteed aan kwalitatief rapporteren en het hanteren van een vast stappenplan. De bijbehorende kwaliteitscontroles zijn geïntensiveerd in 2019. De gewenste effecten zijn voorzichtig zichtbaar in 2019, maar zullen in 2020 een verdere uitwerking hebben.

53 Wijkwerk 2019: € 60.000 *Incidenteel*

Gewenst effect: vrij laten vallen van de verwachte onderuitputting van dit budget.

In 2018 is het volledige budget voor Wijkwerk niet benut. Ook voor 2019 treedt er een onderuitputting op. Bij de keuzerichtingen is besloten de verwachte onderuitputting in 2019 vrij te laten vallen ten grootte van 60k.

61 Gewijzigde begroting 2019 Laborijn & Meerjarenplan 2019: € -603.000 *Incidenteel*
Wsw (aanmelding 7 kadernota 2020)

Dit bedrag is verwerkt in de bijdrage over 2019 aan Laborijn.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	891,9	886,5	906,7	924,5	-	↑
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2	1	1	1	-	→
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	5	6	6	6	-	→
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	65,0	65,7	65,8	67,4	-	↑
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2	2	3	3	-	→
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	340,5	366,3	366,1	334,3	333,9	↓
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	214,9	145,4	257,7	284,3	-	↑
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9,6	9,9	10,6	11,8	10,2	↓
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,3	1,3	1,3	1,5	1,4	↓
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	↓
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	500	630	640	700	750	↑
Gezondheids-situatie	Waardering burger	Eigen gegevens	-	7,7	-	-	-	-

Inwoners tevreden over buurt-betrokkenheid	%	Eigen gegevens	-	66	-	-	-	-
Inwoners dat overlast ervaart door personen	%	Eigen gegevens	-	7	-	-	-	-
Clïentervaring Wmo								
Clïent weet waar hij moet zijn	% eens	Eigen gegevens	-	69	73	73	-	→
Clïent vindt dat hij snel geholpen is	% eens	Eigen gegevens	-	63	70	72	-	↑
Clïent vindt dat samen een oplossing is gezocht	% eens	Eigen gegevens	-	70	82	80	-	↓
De ondersteuning sluit aan op de hulpvraag	% eens	Eigen gegevens	-	77	85	88	-	↑
Clïentervaring jongeren Respons ouders (0-18), jongeren (12-23)								
Clïent weet waar hij moet zijn	% eens	Eigen gegevens	-	75	65	70	-	↑
Clïent vindt dat hij snel geholpen is	% eens	Eigen gegevens	-	57	62	-	-	↑
Clïent vindt dat samen een oplossing is gezocht	% eens	Eigen gegevens	-	79	86	84	-	↓
Clïent voelt zich serieus genomen	% eens	Eigen gegevens	-	81	95	91	-	↓
Clïent heeft door de hulp meer vertrouwen in de toekomst	% eens	Eigen gegevens	-	69	80	75	-	↓
Legenda								
↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar								

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	514	6.794	514	8.695	886	7.788	1.279	62	1.217
6.2	Wijkteams	0	9.147	0	9.606	78	9.662	22	0	22
6.3	Inkomensregelingen	18.870	25.462	18.870	26.259	18.471	26.032	-172	0	-172
6.4	Begeleide participatie	0	7.939	0	8.770	0	9.023	-253	0	-253
6.5	Arbeidsparticipatie	0	2.241	0	3.335	582	2.767	1.149	0	1.149
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.629	0	1.683	20	1.838	-134	0	-134
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.325	11.566	1.325	14.160	642	13.169	308	0	308
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	575	12.481	575	22.053	1	14.658	6.821	0	6.821
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.517	36.743	1.517	35.306	2.742	36.670	-139	-106	-33
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.614	0	63	119	4.476	-4.294	0	-4.294
7.1	Volksgezondheid	0	1.840	0	1.945	30	1.986	-11	0	-11
Totalen van dit programma		22.802	117.458	22.802	131.876	23.572	128.070	4.576	-44	4.620

Programma 7 – Duurzaamheid en milieu

Wat waren de meldingen en wat hebben we bereikt?

A12. Ecologie: onderzoek exoten in 2019 incidenteel nadelig € 10.000

Het onderzoek naar exoten heeft zich toegespitst op de Aziatische Duizendknopen. Deze planten behoren tot de meest invasie exoten. Ze zijn schadelijk voor de aanwezige ecologie en kunnen zelfs schade toebrengen aan bouwwerken. In 2019 zijn de groeiplaatsen van de plant in beeld gebracht. Begin 2020 is een plan van aanpak voor de daadwerkelijke bestrijding opgesteld.

A13. Omgevingsdienst Achterhoek in 2019 incidenteel nadelig € 44.000; vanaf 2019 structureel nadelig € 150.000

In 2019 zijn we geconfronteerd met een stijging van de kosten voor de ODA, met name vanwege een volumetoename. Bij de vaststelling van de begroting 2019 is het budget bijgesteld (€ 150.000 structureel en € 44.000 incidenteel). Bij de kadernota/keuzerichtingen 2020 bleek een aanvullende incidentele bijstelling ad € 129.000 noodzakelijk. In 2020 zullen de definitieve kosten over 2019 duidelijk worden. Op basis van de laatste prognoses verwachten we geen bijbetaling op de al verstrekte voorschotten.

15. Duurzaamheid vanaf 2019 structureel 2,0 fte + werkbudget PM

Behorende bij thema Veranderende leefomgeving, opgave 1, 2, 3 en 4

In 2019 is het beleidskader Duurzame energieopwekking in Doetinchem vastgesteld (28 april 2019). Met dit beleidskader hebben we ruimte gecreëerd om plannen voor grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling te nemen. Daarnaast is, samen met inwoners en andere belanghebbenden, ook het eerste wijkwarmteplan opgesteld (voor Nieuw Wehl). De 2 fte is in verband met de bezuinigingsopdracht in eerste instantie aangehouden. In december 2019 is uiteindelijk een vacature geplaatst en is een projectleider duurzaamheid aangenomen.

16. Voorlichting, onderzoek en inspectie over asbest sanering in 2019 incidenteel € 25.000

Behorende bij thema Veranderende leefomgeving, opgave 1, 2, 3 en 4

Dit bedrag was opgenomen vanwege een aangekondigd landelijk verbod op asbestdaken. De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel in de loop van 2019 verworpen. Het is op dit moment niet duidelijk of en op welk moment asbest moet zijn gesaneerd. Het budget is voor 2019 geschrapt in het boekwerk keuzerichtingen.

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigingen en wat hebben we bereikt?

64 Voorlichting, onderzoek en inspectie over asbest sanering 2019: € 25.000 Incidenteel

Het budget is voor 2019 geschrapt. Er was nog niets uitgegeven. Hiermee is in 2019 € 25.000 bespaard.

66 Volumetoename ODA (aanmelding 13 kadernota 2020) 2019: € -129.000 Incidenteel

Zie toelichting bij aanmelding 'A13'.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	-	164	167	157	-	↓
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	1,2	1,7	2,5	4,0	-	↑
Legenda								
↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar								

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten- Baten)raming totaal - (Lasten- Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
7.2	Riolering	5.730	4.290	5.730	4.290	6.001	4.562	0	0	0
7.3	Afval	6.064	4.820	6.064	4.820	6.177	4.933	0	0	0
7.4	Milieubeheer	15	1.395	160	2.250	74	1.814	350	0	350
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	49	18	49	31	48	31	-1	0	-1
Totalen van dit programma		11.858	10.523	12.003	11.391	12.301	11.340	350	0	350

Programma 8 – Wonen en woonomgeving

Wat waren de aanmeldingen en wat hebben we bereikt?

A14. Volkshuisvestingsbeleid vanaf 2018 structureel nadelig € 15.000

In 2019 heeft Comanen het AWLO met gebruikmaking van actuele gegevens vertaald naar een woonbehoefte voor de kernen Doetinchem, Gaanderen en Wehl/Nieuw-Wehl. Dit is vertaald in een raadsbesluit. Daarmee heeft Doetinchem een kader voor nieuwe woningbouwontwikkelingen.

A15. Implementatie Omgevingswet structureel PM

Het traject voor de implementatie Omgevingswet loopt volop. Voor 2020 is er een bedrag beschikbaar gesteld van € 790.000. Daarmee kunnen de kosten voor 2020 worden afgedekt. Voor 2021 wordt een aanmelding in de Kadernota opgenomen.

17. Leegstand in 2019, 2020 en 2021 jaarlijks incidenteel € 50.000

Behorende bij thema Veranderende leefomgeving, opgave 2, 3 en 4

Tijdens de behandeling van het boekwerk keuzerichtingen heeft de raad besloten dit budget in te boeken als bezuiniging. Leegstandsbeleid wordt integraal opgepakt binnen de diverse beleidsvelden en projecten.

Wat waren de keuzerichtingen bezuinigen en wat hebben we bereikt?

12 Leegstand 2019: € 50.000 *Incidenteel*
Zie toelichting bij aanmelding '17.'

24 Woongebied Wijnbergen Midden Westen 2019: € 380.000 *Incidenteel*
Gekozen is om met dit project door te gaan. Het betreft een externe ontwikkeling. In en over 2019 is € 841.491,00 aan afdrachten voor het Fonds Bovenwijkse voorzieningen gedeclareerd en voor € 40.206,94 aan plankosten in rekening gebracht.

25 Aanvalsplan Binnenstad 2019: € 50.000 *Incidenteel*
Door het wegvallen van de opgaven autoluw maken van de binnenstad en herinrichting van het Simonsplein zijn de kredietlasten vrijgekomen en kunnen deze ingezet worden voor de bezuinigingen.

Wat zeggen de cijfers?

Indicator	Eenheid	Bron	Doetinchem					Trend
			2015	2016	2017	2018	2019	
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	184	186	189	194	208	↑
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	7,4	11,4	5,7	10,9	-	↑
Demografische druk	%	CBS	71,3	72,3	73,2	74,1	74,3	↑
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	646	649	650	653	661	↑
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	691	694	694	696	704	↑
Waardering buurt als leefomgeving		Eigen gegevens	-	8	-	-	-	-
Inwoners dat zich veilig voelt	%	Eigen gegevens	-	90	-	-	-	-
Waardering inwoners over		Eigen gegevens	-	6,2	-	-	-	-

samenwerking gemeente								
Waardering verbondenheid buurt		Eigen gegevens	-	7,5	-	-	-	-
Inwoneraantal op 1 januari	Inwoners	CBS	56.484	56.827	57.068	57.382	57.555	↑
Toename inwoneraantal	Inwoners	CBS		343	241	314	173	↑
Woningvoorraad 1 januari	Woningen	BAG	25.040	25.181	25.478	25.629	25.926	↑
Toename woningvoorraad	Woningen	BAG		141	297	151	297	↑
<i>Leegstand (% van aantal panden), op basis van Bruto Vloer Oppervlakte (BVO)</i>								
Detailhandel	%	Eigen gegevens	13,8	11,9	15,9	14	12	↓
Horeca	%	Eigen gegevens	8,4	10,3	7,6	9	4,5	↓
Kantoren	%	Eigen gegevens	20,1	21,1	27,5	25,4	24,8	↓
Bedrijven	%	Eigen gegevens	11,7	9,5	8,9	7,2	7,8	↓
Legenda ↑ = Stijgende trend, → = Gelijke trend, ↓ = Dalende trend, - = Gegevens niet beschikbaar								

Wat zijn de financiële resultaten?

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
8.1	Ruimtelijke ordening	120	1.343	120	1.664	408	1.846	106	143	-37
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.484	5.281	6.394	5.817	8.102	5.739	1.787	862	924
8.3	Wonen en bouwen	2.756	3.129	2.761	3.455	3.118	3.130	682	-52	734
Totalen van dit programma		7.360	9.754	9.275	10.936	11.628	10.715	2.575	953	1.621

Paragrafen

Paragraaf 1 – Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over de gemeentelijke belastingen. De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in drie typen belastingen. De algemene belastingen, de bestemmingsheffingen en retributies. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn dit de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente.

De inwoners van de gemeente krijgen jaarlijks een aanslag gemeentelijke belastingen. Voor de beoordeling van de lastendruk zijn de tarieven dan ook van groot belang. Naast volumeontwikkelingen is uitgegaan van een indexering van de tarieven voor 2019 met 2,4 % voor loon- en prijsontwikkelingen. Dit is in overeenstemming met het percentage BBP (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire gemeentefonds 2018. De bestemmingsheffingen en de retributies mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

We kennen een gesloten belastingstelsel. Dit betekent dat de gemeente een belasting alleen kan heffen als de wet daar de bevoegdheid toe geeft. Het beleid betreffende de gemeentelijke belastingen is opgenomen in de volgende beleidsdocumenten:

- Landelijke wet- en regelgeving (alle belastingen);
- Belastingverordeningen, [raadsbesluit van 20 december 2018](#) en voorgaande jaren (alle belastingen);
- Coalitieprogramma 2018 – 2022 “DOETINCHEM WERKT SAMEN aan een duurzame toekomst” (alle belastingen);
- Grondstoffenplan 2015 – 2019, [raadsbesluit van 9 juli 2015](#) (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten);
- Gemeentelijk rioleringsplan 2016 – 2020, [raadsbesluit van 14 april 2016](#) (rioolheffing);
- Financiële verordening gemeente Doetinchem 2017, [raadsbesluit 8 juni 2017](#) (toerekening overheadkosten);
- Parkeervisie 2017 – 2020, [raadsbesluit 8 juni 2017](#) (parkeerbelastingen);
- Beleidsplan armoedebeleid 2018 – 2022, [raadsbesluit 8 juni 2017](#) (kwijschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing).

De samenhang van het beleid met betrekking tot de gemeentelijke belastingen wordt geborgd in de bovengenoemde documenten.

Vorming voorziening/reserve

Om een gelijkmatige ontwikkeling van tarieven te bewerkstelligen worden overschotten en tekorten zo nodig verrekend met een voorziening. Dit is het geval bij de voorziening afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Daarnaast worden afgekochte betaalverplichtingen voor lijkbezorgingsrechten gestort in de voorziening afkoopsommen lijkbezorgingsrechten. Hieruit wordt jaarlijks een bedrag onttrokken ter dekking van onderhoudskosten. De voorziening is overgedragen aan Buha. Hiermee is ook de verplichting tot het onderhoud van de begraafplaatsen overgedragen.

Hieronder wordt per type en soort belasting toegelicht hoe dit beleid is verwerkt. Daarnaast hebben we inzichtelijk gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit hebben we alleen gedaan voor de tarieven van belastingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn.

Algemene belastingen

De opbrengsten van de algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, parkeerbelastingen, precariobelasting, reclamebelasting en bedrijveninvesteringszone behoren tot deze categorie.

Onroerendezaakbelastingen

Onder de naam onroerendezaakbelastingen (verder OZB) worden een gebruikers- en een eigenarenbelasting geheven. Voor woningen wordt alleen een eigenarenbelasting geheven. Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) wordt ieder jaar van elk object de waarde vastgesteld. De waarde vormt de grondslag voor de berekening van de OZB aanslagen. Ontwikkelingen in de waarde als gevolg van de jaarlijkse herwaardering worden gecompenseerd via het tarief. Eigenaren van woningen in de gemeente Doetinchem hebben in 2019 gemiddeld 2,4 % meer OZB betaald.

Hondenbelasting

De tarieven van de hondenbelasting zijn voor 2019 verhoogd met 2,4 %. Net als andere jaren kennen we een oplopend tarief per hond. Het tarief voor de eerste hond is € 24,96 en voor een volgende hond is het tarief telkens € 12,48 hoger dan de vorige. Dit doen we om te voorkomen dat burgers onbeperkt honden gaan houden.

Parkeerbelastingen

Tijdens de behandeling van de Parkeervisie 2017 – 2020 is besloten om de huidige tariefstructuur te handhaven. Dit betekent dat de binnenstad verdeeld blijft in vier tariefzones (€ 1,20, € 1,50, € 1,80 en € 2,40 per uur). Daarnaast kunnen bezoekers van de binnenstad op een aantal plaatsen voor € 4, een hele dag parkeren. Als gevolg van de Parkeervisie zijn de tarieven van de parkeerbelastingen 2019 niet verhoogd.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het in gebruik nemen van gemeentegrond, zoals het inrichten van een terras of het innemen van een standplaats. Het gebruik van gemeentegrond is gekoppeld aan een vergunning en gebaseerd op het standplaatsenbeleid 2012. De tarieven voor 2019 zijn verhoogd met de algemene prijsverhoging van 2,4 %.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is ingevoerd op verzoek van de ondernemers in vijf afgebakende gebieden. Het gaat om de binnenstad en de bedrijventerreinen De Huet, Keppelseweg, Verhuelsweide en Akkermansweide. De opbrengst van de reclamebelasting wordt, na aftrek van de heffingskosten, uitgekeerd aan de ondernemersfondsen van de desbetreffende gebieden. Hieruit worden activiteiten betaald om de binnenstad en de bedrijventerreinen economisch aantrekkelijk te houden. De tarieven voor 2019 zijn geïndexeerd met de algemene prijsverhoging van 2,4 %.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Vanaf het belastingjaar 2019 is voor vastgoedondernemers in de binnenstad de BIZ ingevoerd. Het principe is hetzelfde als bij de reclamebelasting, dit betekent dat de opbrengst wordt uitgekeerd aan het ondernemersfonds van de vastgoedondernemers. Alle vastgoedondernemers in het BIZ-gebied betalen een bijdrage om activiteiten en investeringen mogelijk te maken. Dit zijn extra activiteiten naast dat wat de gemeente standaard aan onderhoud en investeringen doet. De BIZ geldt voor vijf jaren. De tarieven worden in deze periode niet gewijzigd.

Bestemmingsheffingen

Bestemmingsheffingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en de rioolheffing.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Inwoners krijgen hiervoor een standaard set van vier rolemmers. Bewoners kunnen ook extra rolemmers aanvragen. Voor het gebruik van extra rolemmers moet wel betaald worden.

Reinigingsrechten worden betaald voor het ophalen van bedrijfsafval. De kosten van de afvalinzameling worden gedekt door de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Dit gebeurt op basis van 100% kostendekkendheid. Omdat een alleenwonende minder afval produceert dan een gezin hanteren we verschillende tarieven voor de afvalstoffenheffing. We kennen daarom een tarief voor een éénpersoonshuishouden en een tarief voor een meerpersoonshuishouden. Het inzamelen en verwerken van afval, wordt door Buha bv uitgevoerd. Gelet op de inkoopafspraken met Buha bv en de omvang van de voorziening afvalstoffenheffing, was het mogelijk om de tarieven in 2019 niet volledig te verhogen met de algemene prijsverhoging van 2,4 %, maar slechts met 1 %. In onderstaande overzicht is te zien dat er een onttrekking heeft plaatsgevonden uit de voorziening afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing			
<i>Taakveld</i>	<i>Lasten</i>		<i>Baten</i>
7.3 Afval	4.819.000	Opbrengsten belastingen	5.647.000
BTW	781.000	Overige opbrengsten	88.000
6.3 Kwijtschelding	420.000	Bijdrage vanuit voorziening	285.000
Totaal	6.020.000		6.020.000
Dekking			100%

Reinigingsrechten			
<i>Taakveld</i>	<i>Lasten</i>		<i>Baten</i>
7.3 Afval	114.000	Opbrengsten belastingen	138.000
BTW	24.000	Overige opbrengsten	
Totaal	138.000		138.000
Dekking			100%

Rioolheffing

De gemeente kan uit de rioolheffing naast de zorg voor het riool ook voorzieningen bekostigen die het mogelijk maken in te spelen op de zorg voor het hemel- en grondwater binnen de gemeente. Op 14 april 2016 is het Gemeentelijk Rioleringsplan Doetinchem 2016 – 2020 vastgesteld. Hierin is bepaald dat het tarief, naast de algemene prijsverhoging, extra moet stijgen de komende jaren. Dit doen we om nu en in de toekomst 100% kostendekkend te werken. Het beheer en onderhoud van de riolering wordt eveneens uitgevoerd en ingekocht bij Buha bv.

Met het vernieuwde Besluit begroting en verantwoording (BBV) is het vanaf de begroting 2018 verplicht om de omslagrente toe te rekenen aan onze taakvelden. Uitzondering hierop zijn de projectfinancieringen en de grondexploitatie (GREX). Voor nadere info wordt u verwezen naar de paragraaf financiering. Voor de investering riolering hanteren we een ander rentepercentage dan onze omslagrentepercentage. Dit wordt gedaan, gelet op de lange looptijden met een langdurige financiering.

Deze vergoeding is voor 2019 berekend op 3,8% en is gebaseerd op het historisch gemiddeld rentetarief voor leningen met een looptijd van 20 jaar. Ten opzichte van 2018 is dit een daling van 0,2%.

Omdat de rente daalt en we voldoende voorziening hebben, was het niet nodig de voorgenomen tariefsverhoging door te voeren. Het tarief bleef daarom gelijk aan dat van 2018. We hanteren als tarief een vast bedrag per object, om de administratieve lasten zo laag mogelijk te houden.

Rioolheffing			
<i>Taakveld</i>	<i>Lasten</i>		<i>Baten</i>
7.2 Riolering	4.562.000	Opbrengsten belastingen	5.688.000
BTW	542.000	Opbrengst divers	6.000

Rente	475.000	Bijdrage vanuit voorziening	303.000
6.3 Kwijtschelding	418.000		
Totaal	5.997.000		5.997.000
Dekking			100%

Retributies

Retributies worden geheven als de gemeente een specifieke dienst verleent. De leges vormen met de lijkbezorgingsrechten en het marktgeld de belangrijkste retributies in de gemeente Doetinchem.

Marktgeld

Ondernemers die een standplaats op de markt innemen moeten hiervoor marktgeld betalen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de kostendekking 83% is. Dit is vooral het gevolg van eenmalige investeringen. Naar aanleiding van de reconstructie van de Terborgseweg en Raadhuisstraat moesten een aantal stroomkasten en waterpunten worden verplaatst en vernieuwd.

Marktgeld			
<i>Taakveld</i>	<i>Lasten</i>		<i>Baten</i>
3.3 Warenmarkt	147.000	Opbrengsten belastingen	141.000
0.4 Overhead	23.000		
Totaal	170.000		
Dekking			83%

Leges

De leges zijn belastingen die de gemeente kan heffen voor het verstrekken van diensten. Uitgangspunt bij het vaststellen van de legestarieven is 100% kostendekkendheid. Er mag geen winst worden gemaakt. Kruissubsidiëring in de legesverordening is wel toegestaan. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger vaststellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Voor bouwwerken met een lage bouwsom brengen we bijvoorbeeld een tarief in rekening dat niet kostendekkend is. Dit compenseren we met een overdekking bij de grote projecten met een hoge bouwsom.

Uit de hieronder ingevoegde tabel blijkt dat de baten hoger zijn dan de lasten. Dit wordt vooral veroorzaakt door de hogere conjunctuurgevoelige opbrengsten voor de omgevingsvergunningen. Zie hiervoor ook de toelichting bij het jaarrekeningresultaat.

Titel hfd stuk	Onderwerp	Taakveld	Aan leges toe te rekenen lasten *	Overhead	Lasten totaal	Baten	Dekking
Titel 1	Algemene dienstverlening						
1	Burgerlijke stand	0.2 Burgerzaken	100.000	26.000	126.000	97.000	77%
2	Reisdocument	0.2 Burgerzaken	251.000	49.000	300.000	280.000	93%
3	Rijbewijzen	0.2 Burgerzaken	240.000	58.000	298.000	342.000	115%
4	Verstrekingen uit basisregistratie personen	0.2 Burgerzaken	49.000	4.000	53.000	68.000	128%
5	Verstrekingen uit het kiezers- register	0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	
6	Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoons-gegevens		0	0	0	0	
7	Bestuurs-stukken	0.4 Overhead	0	0	0	0	
8	Vastgoedinformatie	0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	
9 t/m 19	Diversen	2.2 Parkeren (gehand parkeerkaart)	17.000	4.000	21.000	16.000	76%
		0.63 Parkeerbelasting (ontheffingen)	29.000		29.000	29.000	100%
		<i>Subtotaal</i>	<i>686.000</i>	<i>141.000</i>	<i>827.000</i>	<i>832.000</i>	<i>101%</i>
Titel 2	Omgevings-vergunning	8.3 Wonen en bouwen	1.280.000	506.000	1.786.000	2.063.000	116%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	1.2 Openbare orde en veiligheid	88.000	34.000	122.000	109.000	89%
	Totaal		2.054.000	681.000	2.735.000	3.004.000	110%

Overzicht tarieven

De belangrijkste tarieven voor 2019 waren:

Belastingsoort	Tarief 2019
<i>OZB voor woningen</i>	
- <i>Tarief eigenaar per WOZ-waarde</i>	0,1242%
<i>OZB voor niet-woningen</i>	
- <i>Tarief eigenaar per WOZ-waarde</i>	0,2460%
- <i>Tarief gebruiker per WOZ-waarde</i>	0,2327%
<i>Afvalstoffenheffing</i>	
- <i>Éénpersoonshuishouden</i>	€ 192,96
- <i>Meerpersoonshuishouden</i>	€ 236,28
- <i>Extra emmer groen voor gft-afval</i>	€ 48,00
- <i>Extra emmer grijs voor restafval</i>	€ 110,40
- <i>Extra emmer blauw voor papier</i>	€ 28,80
- <i>Extra emmer oranje voor plasticafval</i>	€ 28,80
<i>Rioolheffing</i>	
- <i>Per object</i>	€ 209,88
<i>Hondenbelasting</i>	
- <i>1 hond</i>	€ 24,96
- <i>2 honden</i>	€ 37,44

Lokale lastendruk

Onderstaand overzicht geeft de berekende belastingdruk voor Doetinchem in 2019. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing, de zogenaamde gemeentelijke woonlasten. De volgende uitgangspunten golden bij de berekening van de belastingdruk van 2019:

- gemiddelde woningwaarde van € 206.500;
- één- en meerpersoonshuishoudens.

De belastingdruk voor een bewoner die ook eigenaar is ziet er in 2019 als volgt uit:

Jaar	Soort huishouden	OZB	Afval	Riool	Totaal
2019	Eenpersoonshuishouden	256,47	192,96	209,88	659,31
2019	Meerpersoonshuishouden	256,47	236,28	209,88	702,63

Het kwijtscheldingsbeleid

In de belastingverordeningen is geregeld dat kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen verleend kan worden voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de rijksnormen. De kwijtscheldingsnorm is 100% van de bijstandsnorm. We hebben dit vastgelegd in het beleidsplan armoedebeleid 2018 - 2022.

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de begrote en benutting van de kwijtscheldingsbudgetten.

Soort kwijtschelding	Rekening 2019	Begroting 2019
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	420.000	440.000
Kwijtschelding rioolheffing	418.000	422.000
Kwijtschelding OZB	0	0

Hierbij wordt rekening gehouden met kwijtschelding als gevolg een aanpassing van de momenteel geldende vermogenstoets en de mogelijkheid tot kwijtschelding voor zzp'ers. De kosten voor kwijtschelding worden gedekt door een opslag op de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De opbrengsten van de gemeentelijke belastingen

Het beleid ten aanzien van de gemeentelijke belastingen leidt tot onderstaande belastingopbrengsten voor 2019. De gerealiseerde belastingopbrengsten hebben we vergeleken met de begrote opbrengsten.

Belastingsoort	Rekening 2019	Begroting 2019
OZB		
- Eigenaar woningen	6.787.000	6.768.000
niet-woningen	2.963.000	2.939.000
- Gebruiker niet-woningen	2.397.000	2.398.000
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	5.785.000	5.731.000
Rioolheffing	5.688.000	5.631.000
Hondenbelasting	141.000	119.000
Parkeerbelastingen	3.196.000	3.133.000*
Precariobelasting	103.000	130.000
Reclamebelasting	365.000	346.000
Bedrijveninvesteringszone (BIZ)	187.000	190.000
Marktgeld	141.000	148.000
Leges		
- Algemene dienstverlening	832.000	993.000
- Omgevingsvergunning	2.063.000	1.631.000
- Dienstverlening vallend onder Europese richtlijn	109.000	72.000

*dit betreft de begroting na vaststelling keuzerichtingen op 7 november 2019.

Paragraaf 2 – Risicogestuurd werken en weerstandsvermogen

Wat hebben we in 2019 gedaan aan risicogestuurd werken?

Het risicogestuurd werken kreeg het afgelopen jaar veel aandacht. In 2019 ontkwam de gemeente er niet aan, net als veel andere gemeenten in het land, om te bezuinigen en keuzes te maken. Eerder gesignaleerde risico's, met name in het sociaal domein en de algemene uitkering, zijn uitgekomen. Er is een intensief proces gestart, waarbij alle activiteiten en uitgaven in de begroting kritisch onder de loep zijn genomen. Tegelijk is de vraag gesteld wat voor Doetinchem wezenlijk is. Waar staat Doetinchem voor als gemeente en wat wil Doetinchem daarin absoluut bereiken, ook op de lange termijn? Ook in een periode waarin de situatie minder rooskleurig is.

Het risicogestuurd werken is erop gericht geweest om deze problemen zo krachtig mogelijk met passende maatregelen het hoofd te bieden. Alle capaciteit en energie van de ambtelijke organisatie en de bestuurlijke aandacht is hierop gericht geweest. Uw raad heeft kunnen vaststellen dat dit proces van invloed is geweest op ons weerstandsvermogen. Ook in 2020 (en verder) verdienen de bezuinigingen uit de keuzerichtingen, en de maatregelen die daarin zijn genoemd, bijzondere aandacht. De monitoring hierop vindt plaats in onze cyclusproducten.

Risicogestuurd werken 2019: wat werd verwacht en wat is gebeurd?

In deze jaarstukken evalueren we in hoeverre verwachte risico's zich hebben gemanifesteerd en welke onverwachte risico's realiteit zijn geworden. Dat verantwoorden we in het betreffende programma, de paragraaf en/of bij de analyse van het rekeningresultaat 2019. We beperken ons tot de gebeurtenissen met de grootste impact:

- Pand Louise de Colignystraat 11: op 1 mei 2018 is gemeente eigenaar geworden van het pand aan de Louise de Colignystraat 11. Overeenstemming over een schadebedrag is de laatste stap die nog gezet moest worden in het dossier Torenstad. Partijen zijn over de te vergoeden schade in maart 2019 tot een schikking gekomen en hebben elkaar over en weer finale kwijting verleend. Het dossier tussen de gemeente en Torenstad is hiermee gesloten.
- De Veentjes: de gemeente draagt bij in de transformatie van de winkelplint in De Veentjes naar woningen. Deze bijdrage is gekoppeld aan een bijdrage van de Provincie Gelderland in de openbare ruimte, op grond van de Regeling Steengoed Benutten. De ontwikkelaar van het tegenovergelegen appartementengebouw op de locatie van de voormalige C1000 verzet zich tegen het subsidiebesluit omdat zij meent er zelf ook recht op te hebben. De juridische procedures lopen nog. De uiteindelijke gevolgen voor de gemeente zullen pas in de loop van de tijd kenbaar worden.
- Grondexploitatie: zie paragraaf 6 (grondbeleid), de analyse van het rekeningresultaat en het Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2019. Het MPO wordt gelijktijdig met de jaarstukken 2019 aan uw raad voorgelegd.
- Sociaal domein: zie programma 6 (sociaal domein) en de analyse van het rekeningresultaat. Via de *Taskforce Sociaal Domein* wordt gestuurd op deelprojecten. Uw raad wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van de Taskforce.
- Zorgaanbieders: het komt voor dat de gemeente een juridisch geschil heeft met een zorgaanbieder over de hoogte van – samengevat – de vergoeding van de door hem geleverde diensten. Het kan dan gaan om de hoogte van de verstrekte subsidie maar het komt ook voor dat er verschil van inzicht is over welke indicatie voor een cliënt van de zorgaanbieder de juiste is.
- Personeelshypotheek: gemeente Doetinchem heeft vanuit haar recente verleden een portefeuille met personeelshypotheek. Afgelopen jaren is er nadrukkelijk gestuurd op de afbouw hiervan. Deze sturing blijft de komende jaren plaatsvinden. Jaarlijks wordt het hypotheekbestand van Gemeente Doetinchem uit risico oogpunt geanalyseerd. Het doel is om de portefeuille uiteindelijk volledig af te bouwen. Lopende hypotheekcontracten dienen hierbij echter gerespecteerd te worden.
- Garanties en leningen: zie de matrix in de bijlage hieronder.

Gebeurtenissen na balansdatum

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het corona virus. Dat heeft onder andere gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente in 2020. Op het

moment van het samenstellen van de jaarrekening 2019 was nog onvoldoende in beeld welke effecten dit precies kunnen zijn. We kunnen al wel aangeven dat de risico's een negatief effect zullen hebben op de netto schuldquote, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen. In de tussentijdse rapportage 2020 en de kadernota/begroting 2021 wordt hierover een meer actueel beeld gegeven.

Financiële kengetallen

Sinds enkele jaren nemen we in de jaarstukken een vijftal financiële kengetallen op in deze paragraaf. Hier lichten wij ze toe. Deze vijf kengetallen zijn vastgesteld in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De berekeningswijze is vastgelegd in een ministeriële regeling. Omdat de rente en schulden van verstrekte leningen en grondvoorraden niet drukken op onze begroting hebben we aan de verplichte kengetallen toegevoegd het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen en de solvabiliteitsratio exclusief verstrekte leningen en grondvoorraden.

Hieronder leest u een overzicht van de financiële kengetallen. Vervolgens geven we een toelichting bij ieder kengetal.

Conform erratum aangepast

Financiële kengetallen	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1 Netto schuldquote	83%	101%	79%
1a Netto schuldquote gecorrigeerd met alle verstrekte leningen	77%	88%	73%
2 Solvabiliteitsratio	18%	14%	18%
2a Solvabiliteitsratio excl leningen en grondvoorraden	22%	19%	22%
3 Kengetal grondexploitatie	18%	20%	17%
4 Structurele exploitatieruimte	-0,02%	0,62%	-2,13%
5 Belastingcapaciteit: woonlasten als % van landelijk gemiddelde	97%	97%	97%

Toelichting op de financiële kengetallen

De vijf kengetallen zijn vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV); hun berekeningswijze is vastgelegd in een ministeriële regeling.

Twee belangrijke factoren nuanceren het beeld. Ten eerste kan een grote portefeuille uitgeleende gelden aan derden en aan verbonden partijen het beeld vertekenen. Ten tweede kunnen grote voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie) het beeld vertekenen. Bij de uitgeleende gelden wordt de rente doorberekend. Met de ontvangen aflossing van het uitgeleende geld wordt onze schuld afgelost. Bij de voorraden bouwgrond wordt onder normale condities de rente van de financiering voor de aankoop bijgeschreven bij de voorraad. De rente drukt zodoende niet op de exploitatie. Bij de verkoop van de kavels worden de rentekosten van deze schulden goed gemaakt. Ook wordt met de verkoopopbrengst de leningen afgelost.

Netto schuldquote

Bij de netto schuldquote worden alle schulden, verminderd met geldelijk bezit, afgezet tegen alle inkomsten. De omvang van de inkomsten bepaalt in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente (maar dat is voor bedrijven en particulieren niet anders) kan dragen. Een lagere netto schuld in combinatie met een hogere inkomsten zorgt voor een lagere schuld quote ten opzichte van de begroting. Doordat de kredieten nog niet volledig zijn uitgegeven hoefde er minder geleend te worden. De hogere inkomsten ontstaan door verkoop gronden, ontvangen subsidies vrijval van voorzieningen. Daarnaast zijn de inkomsten hoger door de opheffing van kostenplaatsen conform BBV voorschriften. Een deel van onze schuld zijn we aangegaan om deze vervolgens door te lenen. De provincie Gelderland geeft de volgende norm: zodra de netto schuldquote boven 130% is, is sprake van een zeer hoge schuld. Is de quote hoger dan 100%, dan is waakzaamheid geboden. Tot 100% is deze voldoende.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen afgezet tegen het balanstotaal (eigen en vreemd vermogen samen). Het cijfer geeft weer in hoeverre gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Wanneer we het balanstotaal zouden verlagen door grondverkopen en/of door aflossingen van verstrekte leningen waarmee onze schulden kunnen worden afgelost, dan wijzigt de solvabiliteitsratio. Deze balansverkorting leidt tot een solvabiliteitsratio van 22%. De provincie Gelderland acht een solvabiliteit lager dan 20% risicovol, tussen 20% en 50% voldoende en boven 50% minst risicovol.

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de boekwaarde van de grondpositie is ten opzichte van de jaarlijkse baten van de gehele gemeente begroting. Gemeenten met gronden met een lage boekwaarde lopen minder risico dan gemeenten met een hoge boekwaarde. De provincie Gelderland stelt geen norm voor dit kengetal. Alleen de boekwaarde afgezet tegen de totale baten zegt immers weinig. Om te kunnen beoordelen of een gemeente goed scoort met haar grondbedrijf, moeten ook afzetprognoses en getroffen voorzieningen beoordeeld worden. Wij doen de beoordeling en bijstelling jaarlijks via het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) en onze accountant beoordeelt deze vanuit zijn verantwoordelijkheid.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Ook geeft het aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid. Voor de berekening zoals die nu is voorgeschreven moeten we het saldo van structurele baten en lasten vermeerderd met het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves delen door de totale baten. Het kengetal moet hierdoor minimaal groter dan 0 zijn, anders duidt dit op een tekort in de structurele ruimte.

Belastingcapaciteit: woonlasten als percentage van het landelijk gemiddelde

Bij dit kengetal worden de Doetinchemse woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde tarief van het jaar vóór het begrotingsjaar. Het gaat om de woonlasten: OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Aanpassingen van deze belastingen beïnvloeden het percentage van de belastingcapaciteit. Het veranderen of vervallen van de hondenbelasting heeft geen invloed op dit kengetal. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten in Doetinchem dus lager dan gemiddeld in Nederland.

Risicomatrix garanties en verstrekte leningen

		Risico effect	
		Klein	Groot
Risico kans	Groot	<p style="text-align: center;">10%</p> <p><u>Verstrekte leningen</u> saldo per 31-12-2019</p> <p>Stichting Parkmanagement A18 € 39.519</p> <p><u>Garanties/SWS</u></p> <p>Stichting DZC'68 € 646.339</p> <p>Concordia Wehl € 199.075</p> <p><u>Garantie</u></p> <p>Scouting Roothaan € 77.615</p> <p>Totaal € 962.548</p> <p>Claim weerstandscapaciteit 10% € 100.000</p>	<p style="text-align: center;">20%</p> <p><u>Garantie & lening</u> saldo per 31-12-2019</p> <p>SAZA - Tophal € 2.935.550</p> <p><u>Verstrekte garantie</u></p> <p>Schouwburg Amphion € 500.000</p> <p>Totaal € 3.435.550</p> <p>Claim weerstandscapaciteit 20% € 700.000</p>
	Klein	<p><u>Sport</u></p> <p>Voetbalvereniging Doetinchem T.T.V. Odion</p> <p><u>Sport / SWS</u></p> <p>Tennisclub Zuid V.V. Viod Tennispark de Vijverberg VVG '25 Doetinchemse Hockey Club IJs- en skatebaan</p> <p><u>Cultuur</u></p> <p>Het Brewinc</p> <p><u>Woningbouw / WSW</u></p> <p>Woningstichting Woonplaats Site Woondiensten Vestia Groep Woonzorg Nederland Stichting Habion</p> <p><u>NHG</u></p> <p>Nationale Hypotheek Garantie</p> <p><u>Overig</u></p> <p>Buha bv</p> <p><u>Verstrekte leningen</u></p> <p>Gemeente Hypotheken Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Vitens Sportcentrum Rozengarde PC-privé / fietsprivé plan DZC'68</p>	<p style="text-align: center;">10%</p> <p><u>Onderwijs</u> saldo per 31-12-2019</p> <p>Iselinge Hogeschool € 848.088</p> <p><u>Zorgsector</u></p> <p>Sensire € 462.856</p> <p><u>Nutssector</u></p> <p>Vitens € 296.394</p> <p>Totaal € 1.607.338</p> <p>Claim weerstandscapaciteit 10% € 200.000</p>

Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Op 1 januari 2017 is de Buha BV van start gegaan. Buha is de verbonden uitvoeringsorganisatie van de gemeente Doetinchem als het gaat om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Op basis van de gemaakte afspraken tussen gemeente Doetinchem en Buha BV (OGON) worden de kapitaalgoederen onderhouden volgens de samenwerkingsovereenkomst en bijhorende dienstenkaarten.

Waar gaat deze paragraaf over?

Kapitaalgoederen zijn goederen die nodig zijn om de diensten en goederen voor onze burgers te produceren; grote zaken die veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. Het gaat om zaken die regelmatig onderhoud vergen, zoals wegen, gebouwen, groen, riolering en watervoorziening. Het onderhoud kapitaalgoederen is van groot belang voor onder meer leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie.

Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2019

Beheerplannen	Door de raad/college vastgesteld d.d.	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2020 ¹	2024	Ja	Nee
Riolering	2016	2024	Ja	Nee
Civieltechnische kunstwerken	2020 ²	2024	Ja	Nee
Groen	2017	2027	Ja	Nee
Openbare verlichting	2015	2020	Ja	Nee
Gebouwen	2015 ³	2017	Ja	Nee

Overzicht per kapitaalgoed

Kapitaalgoed	<u>Wegen</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
De omvang van het gemeentelijke wegennet bedraagt ongeveer 3.680.000 m ² * verharding. <ul style="list-style-type: none">- 54 % elementenverhardingen (betontegels en klinkerverhardingen)- 42 % asfalt- 4 % half- en onverhard (zandwegen in het buitengebied). * verschil ten opzichte van de Begroting 2019 (3.700.000 m ²) door nauwkeurige analyse van de beheerkaarten en areaalwijzigingen.	
Doel	
Het technisch en functioneel in stand houden van de wegen op het kwaliteitsniveau eenvoudig binnen de budgettaire kaders. De gebruikers moeten wegen veilig kunnen gebruiken. Voor het onderhoud werken wij met een beeldkwaliteitscatalogus openbare ruimte.	
Beleidskader	
De beleidskaders: <ul style="list-style-type: none">- Mobiliteitsvisie 2016-2026;- Uitvoeringsprogramma mobiliteit;- Wegcategoriseringplan 2009;- Nota Verkeerslichten 2013;	

¹ Het nieuwe beleidsplan Wegen wordt in 2020 aan het College van Burgemeester en Wethouders voorgelegd.

² Deze worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan Wegen.

³ In 2020 wordt deze geactualiseerd.

- Beheerplan Verkeersinstallaties 2016
- Richtlijnen, normen en instrumenten voor het wegontwerp van het Centrum voor regelgeving en Onderzoek in de Grond- water en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW).

De leidraad voor onderhoud van de wegen is de systematiek voor rationeel wegbeheer van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond- water en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). Jaarlijks houden we een weginspectie en wordt een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld. In het beheerplan wegen wordt jaarlijks aangegeven welk onderhoud uitgevoerd is, wat de kwaliteit is van het wegennet en welke onderhoudsmaatregelen met bijbehorende financiën de komende jaren uitgevoerd worden. In 2020 wordt een beleidsplan Wegen aan het College van B&W voorgelegd.

Financiële consequenties in de begroting

De raad heeft besloten in de planperiode tot 2016-2019 jaarlijks €100.000 (totaal €400.000) structureel te bezuinigen op wegen. In 2019 is de laatste €100.000 bezuinigd op wegen.

Stand van zaken planuitvoering begroting 2019

De uitvoering van het reguliere onderhoud wegen loopt volgens planning.

Verder zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Raadhuisstraat / Rozengaardseweg;
- Terborgseweg;
- Liemersweg;
- Duval Slothouwerstraat;
- Onderhoud markeringen;
- Onderhoud zandwegen;
- Slijtlagen en deelreparaties asfaltwegen.

De uitvoering van een aantal wegen vanuit de aanmelding begroting 2015 en de voorjaarsnota 2015 "groot onderhoud ontsluitingswegen" wordt op een later (uitgesteld) tijdstip uitgevoerd i.v.m. het combineren van de uitvoering van de mobiliteitsprojecten.

Voor 2019 ging dat om de volgende wegen:

- Europaweg;
- Bedrijvenweg.

De uitvoering van deze wegen staan nu gepland voor 2020.

Kwalitatieve indicatoren voor kapitaalgoed wegen

Product Wegen	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Kwaliteit totaal areaal verhardingen	95%	1%	4%
Norm CROW totaal areaal verhardingen	77-87%	9-14%	4-9%
Kwaliteit areaal asfaltverhardingen	89%	4%	7%
Norm CROW asfaltverhardingen	75-85%	10-15%	5-10%
Kwaliteit areaal elementenverhardingen	99%	0%	1%
Norm CROW elementenverhardingen	80-90%	7-12%	3-8%

Voor het totale areaal wegen is er nog geen sprake van achterstallig onderhoud. Echter we zien dat 7% van het asfaltareaal onvoldoende van kwaliteit is (t.o.v. 6% in 2018). Dit valt nog wel binnen de normen die het CROW daar aan stelt (5-10%). Daarom blijven de asfaltwegen een aandachtspunt met name gelet op de doorgevoerde bezuinigingen.

Kapitaalgoed	<u>Riolering</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
<ul style="list-style-type: none"> - 370 km* vrijverval riool; - 17,5 km persleiding; 	

- 8.400 stuks inspectieputten;
 - 19.500 straatkolken;
 - 25 overstorten;
 - 6 randvoorzieningen / bergbezinkbassins;
 - 40 rioolgemalen;
 - 508 drukrioolunits;
 - 123 IBA's (individuele behandeling afvalwater).
- * verschil ten opzichte van de Begroting 2019 (359 km) door areaalwijzigingen.*

Doel

Het uitvoeren van het wettelijke kader (Wet Milieubeheer) voor de gemeentelijke rioleringsstaak en het duurzaam in stand houden van het afvalwatersysteem.

Beleidskader

De volgende doelen zijn opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (GRP):

- Duurzame bescherming van de volksgezondheid;
- Handhaving van een goede leefomgeving;
- Duurzame bescherming van natuur en milieu.

Deze doelstellingen bereiken we door:

- Het afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering.
- Het renoveren van rioolgemalen, mechanische riolering en IBA's.
- Het renoveren, vervangen en vernieuwen van riolen.
- Het dagelijkse beheer en onderhoud aan rioolgemalen, drukriolering, IBA's, kolken en de overige rioleringsystemen.

Door het afkoppelen van verharde oppervlakten wordt geanticipeerd op de klimaatverandering door afvalwater en hemelwater te scheiden. Zo wordt de kans op wateroverlast vanuit de gemengde rioolstelsels verkleind. Jaarlijks inspecteren we een deel van het rioolstelsel, alle gemalen, drukrioleringsunits en IBA's. Op basis hiervan wordt een meerjarenplanning voor het onderhoud opgesteld. In het beheerplan rioleringen geven we jaarlijks aan welk onderhoud we hebben uitgevoerd en gaan uitvoeren.

Stand van zaken planuitvoering begroting 2019

Het reguliere onderhoud aan de riolering is volgens planning uitgevoerd. Verder zijn de onderstaande onderzoeken en projecten gestart/uitgevoerd.

Onderzoek:

- Samen met onze partners binnen het afvalwaterteam Etten zijn we gestart met het onderzoek naar de kwetsbaarheid van de afvalwaterketen en de gevolgen van de klimaatontwikkeling voor deze afvalwaterketen (stresstest). De stresstest is gereed. De risicodialogen naar aanleiding van deze stresstest vinden in 2020 plaats.
- Onderzoek en gesprekken met de Esbro in Wehl naar aanleiding van hoge concentraties H₂S en methaan, waardoor de riolering behoorlijk aangetast is. Dit onderzoek is in 2018 gestart en loopt door tot 2020.

Binnen het vervangingsplan zijn de volgende investeringen uitgevoerd:

- Vervangen van 10 pompunits, 67 pompen, 28 stuks leidingwerk en 46 besturingsunits inclusief buiten opstellingskast en het leveren en plaatsen van 70 afsluiters bij de mechanische riolering;
- Vervangen van 2 IBA's en revisie van 30 pompen, 4 luchtbehandelingsvormen en 10 luchtpompen;
- Vervangen van de electro-/mechanische installaties gemalen Oude Pinnedijk, IJzevoordseweg, Ind. Terrein Wijnbergen, Europaweg en Liemersweg;
- Afkoppelen van de Duval Slothouwerstraat;
- Relinen van circa 2,8 km vrijverval riolering;
- Vervangen/relinen riolering (ca. 0,73 km) en afkoppelen verharde oppervlaktes (ca. 2 ha) in de Terborgseweg;

- Baggeren van stedelijk oppervlaktewater;
- Vervangen beschoeiing n.a.v. de baggerwerkzaamheden o.a. langs een gedeelte van de Wijnbergse Loopgraaf.

De onderstaande investeringen zijn in 2018 voorbereid en wachten op uitvoering i.v.m. ruimtelijke ontwikkelingen en de warmtetransitie:

- Afkoppelen van circa 2 ha verhard oppervlak van de gemengde riolering in Nieuw-Wehl;
- Verruimen van de afvoerleiding De Bongerd.

De aanbesteding van het afkoppelen in Nieuw-Wehl is gestart en wordt in 2020 uitgevoerd. In 2019 is goed gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling voor het afkoppelen van woningen. In totaal zijn circa 100 woningen geheel of gedeeltelijk afgekoppeld. Hiermee is circa 9000 m2 dakoppervlak afgekoppeld van de riolering.

Kwalitatieve indicatoren voor kapitaalgoed riolering

Product Afvalwatersysteem	
Aanlegperiode riolering:	Voldoet aan doelen, functionele eisen en maatstaven GRP 2016-2020
14% ouder dan 1970	Ja
34% tussen 1970 en 1989	Ja
38% tussen 1990 en 2009	Ja
14% na 2010	Ja
Ouderdom is echter niet alleen maatgevend voor de kwaliteit van de riolering.	

Kapitaalgoed	<u>Civieltechnische kunstwerken</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
<p>We beheren 86 grote civieltechnische kunstwerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 beweegbare bruggen; - 59 vaste bruggen (beton, hout en staal); - 8 tunnels; - 10 steigers; - 1 geluidscherm; - 2 kademuren; - 1 flaneersteiger. 	
Doel	
<p>De gebruikers moeten de kunstwerken veilig kunnen gebruiken. In de wegenverkeerswet staat dat de wegbeheerder maatregelen moet treffen om de verkeersveiligheid te waarborgen. Net als bij wegbeheer wordt naar duurzaamheid gekeken ter voorkoming van kapitaalvernietiging.</p>	
Beleidskader	
<p>Het in stand houden van de civieltechnische kunstwerken op het kwaliteitsniveau 'eenvoudig' zoals vastgesteld in de Programmabegroting 2012. In 2020 wordt ook voor civieltechnische kunstwerken beleid meegenomen in het nieuwe beleidsplan Wegen.</p>	
Stand van zaken planuitvoering begroting 2019	
<p>Het reguliere onderhoud aan de civieltechnische kunstwerken is volgens planning uitgevoerd. Verder zijn de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inspecties van de kunstwerken uitgevoerd; - Slijtlagen van diverse houten bruggen vervangen; - De voetgangerstunnel onder het spoor (Vancouverstraat – Dichterseweg) is voorzien van nieuwe trappen en leuningen; - Er zijn bij diverse houten bruggen dek planken vervangen. <p>De aanbesteding voor de vervanging van de centrale bediening voor de beweegbare bruggen is gestart in 2019. De uitvoering staat gepland voor 2020. De vervanging van de</p>	

voegovergang op de Europabrug en het vervangen van de slijtlaag is in verband met de bereikbaarheid van het centrum van Doetinchem in 2019 uitgesteld. Deze werkzaamheden zijn nu voor 2020 ingepland. We zien een toename aan de hoeveelheid graffiti die wordt aangebracht op kunstwerken. Dit heeft in 2019 gezorgd voor een toename van de kosten voor het verwijderen.

Kwalitatieve indicatoren voor kapitaalgoed civieltechnische kunstwerken

Product Kunstwerken	
	Norm NEN 2767-4
Brug beton	Redelijk
Beweegbare brug	Redelijk
Brug hout	Redelijk
Brug staal	Goed
Geluidsscherm	Redelijk
Kademuur	Redelijk
Steiger	Redelijk
Tunnel	Redelijk

Kapitaalgoed	<u>Groen</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
Plantsoenen, bermen, parken, bospercelen inclusief de daar binnen aanwezige technische voorzieningen. <ul style="list-style-type: none"> - Openbaar groen ca. 564 ha.; - Bomenbestand ca. 33.750 stuks. <i>* verschil ten opzichte van de Begroting 2019 (40 ha en 250 stuks) door areaalwijzigingen.</i>	
Doel	
Het technisch en functioneel in stand houden van de openbare groen- en recreatievoorzieningen op het kwaliteitsniveau eenvoudig binnen de budgettaire kaders.	
Beleidskader	
Met de instandhouding wordt concreet bedoeld het onderhoud en de noodzakelijke vervanging van bomen en overig groen op het land en in het water, zodanig dat de voorzieningen in stand blijven op het kwaliteitsniveau 'eenvoudig' zoals vastgesteld in de Beeldkwaliteitscatalogus (2007) / Structuurvisie (2015) / Groenstructuurplan (2017)	
Financiële consequenties in de begroting	
De raad heeft besloten in de planperiode tot 2016-2019 jaarlijks €100.000 (totaal €400.000) te bezuinigen op groen. In 2019 is de laatste €100.000 bezuinigd op groen.	
Stand van zaken planuitvoering begroting 2019	
De onderhoudsniveaus zoals deze zijn vastgelegd in de beeldkwaliteitscatalogus worden gehaald, 1/3 van de werkzaamheden is uitbesteed aan de markt. Doetinchem werkt met het Wijkbedrijf: een slimme combinatie van eigen vakmensen, mensen van het werkvoorzieningsschap en wijkbewoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het wijkbedrijf doet ruim 2/3 van de werkzaamheden binnen de gemeente Doetinchem. Het reguliere werk is volgens planning uitgevoerd. <ul style="list-style-type: none"> - Inspectie 1/3 deel van het bomenbestand; - Onderhoud 1/3 deel van het bomenbestand; - Uitvoering gegeven aan het bestek ruw gras, gazon, sierplantsoen en schapenbegrazing. <p>Naast het reguliere werk zijn de volgende projecten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bezuinigingsopdracht groen is doorgevoerd; - Bestrijding eikenprocessierups; - Opstellen plan van aanpak eikenprocessierups; - Het project gratis boom in de Huet en de Hoop is uitgevoerd; 	

- Herstel stormschade (maart 2019) en schade tgv droogte, het verwijderen van bomen en herplanten van bomen op geschikte locaties;
- Start gemaakt met het opstellen van beleid i.s.m. de gemeente Doetinchem voor bestrijding van invasieve soorten. Op een aantal locaties is al bestreden. Bestrijding met name gericht op de Japanse duizendknoop en watercrassula.

Kapitaalgoed	<u>Openbare verlichting</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
Tot het openbare verlichtingsnet binnen de gemeente behoren ongeveer 12.700 lichtmasten.	
Doel	
Het in stand houden en verbeteren van de openbare verlichting.	
Beleidskader	
De kaders (Beleidsplan openbare verlichting 2015) voor de komende periode zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Verlichten op maat; - Het tegengaan van lichtvervuiling en lichtoverlast; - Het toepassen van duurzame materialen en het benutten van de technische levensduur; - In 2020 20% minder energie gebruiken dan in 2013; - Communiceren en adviseren naar bewoners en gebruikers om voldoende draagvlak te krijgen voor aanpassingen van de openbare verlichting en overige lichtbronnen. 	
Stand van zaken planuitvoering begroting 2019	
De volgende werkzaamheden zijn uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - Ca 500 stuks conventionele armaturen vervangen door Led-armaturen; - 130 stuks lichtmasten van 40 jaar of ouder getest of dat het vervangen van deze masten nog 5 jaar kan worden uitgesteld; - Naar aanleiding van deze inspectie zijn circa 15 masten vervangen; - Normaal onderhoud gepleegd zoals het vervangen van lampen die defect zijn; - Verzorgen van verlichtingsplannen voor nieuwe projecten, bijvoorbeeld voor de Terborgseweg, Rozengaardseweg, Bedrijvenweg, Joop Sarsplein, Duval Slothouwerstraat en Vijverberg-Zuid. 	

Kapitaalgoed	<u>Gebouwen</u>
Te onderhouden kapitaalgoederen	
<ul style="list-style-type: none"> - 12 binnensportaccommodaties; - 6 buitensportaccommodaties; - 2 wijkcentra; - 3 cultuurgebouwen; - 2 gebouwen eigen huisvesting gemeente Doetinchem; - huisvesting Buha; - 2 centra voor kinder-, en peuteropvang; - 3 gebouwen op de begraafplaatsen; - riool, - trafo en nutsgebouwen; - diverse gebouwen molens, kinderboerderij en opstallen Koekendaal etc. - kunstwerken. 	
Doel	
Het op een duurzame manier in stand houden van het gemeentelijk vastgoed. Het jaarlijkse benodigd onderhoud wordt bekostigd uit de reserve vastgoedfonds. Het vastgoedfonds wordt naast het structureel bedrag van circa €1 mln. incidenteel gevoed met de verkoop van accommodaties en vrijval van kapitaallasten.	
Beleidskader	

Het gemeentelijk vastgoed wordt beheerd en geëxploiteerd vanuit het Vastgoedfonds. Uitgangspunt hierbij is dat er gewerkt wordt vanuit een sluitend meerjarenperspectief. Het gaat om beleidsondersteunend of strategisch vastgoed. Bij de instelling van het Vastgoedfonds heeft de gemeenteraad besloten om het onderhoud aan de accommodaties op een sober onderhoudsniveau 4 volgens de NEN 2767 uit te voeren tot en met 2017. Vervolgens is door de raad bij de evaluatie van het Vastgoedfonds besloten om deze maatregel te verlengen tot en met 2021.

De raad heeft bij de keuzerichtingen besloten tot de verkoop van een aantal gemeentelijke panden. In 2020 wordt hieraan verder inhoud gegeven. In een afzonderlijk advies aan het college zal per pand of per cluster van panden de precieze achtergrond en verkoopcondities aan de orde komen.

De opbrengst en de middelen die nodig zijn voor het Vastgoedfonds worden meegenomen in de evaluatie van de reserve Vastgoedfonds. Deze staat gepland in Q2 van 2020. Hierin wordt ook het onderhoudsniveau en de toekomstbestendigheid van de panden meegenomen.

Stand van zaken planuitvoering begroting 2019

Naast het reguliere werk zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Nieuw Vastgoedmanagementsysteem aangeschaft, implementatie loopt door in 2020. Onderhoudsproces herzien en gestart met de implementatie.
- Verkoop 't Trefpunt, levering in 2020;
- Verkoop voormalige Martinusschool, levering in 2020;
- Verkoop opgestart Louise Colignystraat 11; verwachte levering in 2020;
- Start renovatie Kokiezier; oplevering Q1 2020;
- Toevoeging Raadhuisstraat 34; Stadskamer;
- Evaluatie Vastgoedfonds doorgeschoven naar Q2 2020.

Kwalitatieve indicatoren voor kapitaalgoed gebouwen

Product Accommodaties			
Onderhoudsniveau Conditie score conform NEN 2767	Sober	Sprake van onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte	Voldoet aan onderhoudsniveau 4

Financieel overzicht

Voor het uitvoeren van het onderhoud op onze kapitaalgoederen is door de raad budget beschikbaar gesteld. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt voornamelijk gedaan door Buha bv, hiervoor zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Onderstaande tabel laat de uitgaven per product exclusief de investeringslasten zien.

Taakveld	Product omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2019
2.1	Wegen, straten en pleinen e.d.	€ 3.729.000	€ 3.726.000
2.1	Openbare verlichting	€ 358.000	€ 358.000
5.7	Openbaar groen	€ 4.647.000	€ 4.679.000
5.7	Speelvoorzieningen (groen)	€ 172.000	€ 172.000
7.2	Riolering en watervoorziening	€ 1.889.000	€ 1.889.000
	Jaarlijks bedrag voor het periodiek onderhoud voor de gebouwen	€ 1.182.000	€ 1.182.000

Paragraaf 4 – Financiering

Waar gaat deze paragraaf over?

Om onze bezittingen te financieren is geld nodig. Dit kan ons eigen gespaarde geld zijn of van derden geleend geld. Omdat geld lenen geld kost, is de uitvoering van ons financieringsbeleid een risicovolle taak. Deze taak is daarom gebonden aan wettelijke kaders (met name de wet Fido en de wet Hof) en aan kaders in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf gaan we in op ons financieringsbeleid en de beheersing van de risico's.

Welke beleidsdocumenten vormen de basis voor deze paragraaf?

In het treasurystatuut hebben we kaders gesteld ten aanzien van financiering.

Wat willen we bereiken?

Het gemeentelijk financieringsbeleid is er op gericht om:

- te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- de risico's die met deze transacties verbonden zijn te beheersen;
- de rentekosten van de leningen zoveel mogelijk te beperken;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities te beperken.

Onze uitgangspunten daarbij zijn:

- Onze schulden zijn niet hoger dan de waarde van onze bezittingen.
- In de begroting wordt de rente voor nieuwe leningen gebaseerd op prognoses van gerenommeerde instellingen waarbij voorzichtigheidshalve een opslag wordt gehanteerd.
- Wij proberen de kasgeldlimiet optimaal te benutten vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

Wat hebben we gedaan in 2019

Om onze investeringen te financieren gebruiken we ons eigen gespaarde geld in de reserves en voorzieningen en lenen we geld. Wat betreft de langlopende geldleningen (dat zijn leningen met een looptijd langer dan één jaar) hebben we in 2019 € 19,1 miljoen afgelost en nieuwe leningen afgesloten voor een bedrag van € 19 miljoen. Voor het aantrekken van leningen vragen we minimaal twee offertes op. Eind 2019 hebben we in totaal € 190,9 miljoen aan langlopende leningen opgenomen (was eind 2018 € 191,0).

Naast langlopende leningen lenen we ook met kort geld. Zeker met de lage rentestanden die we ook in 2019 kenden, hebben we afgelopen jaar zoveel mogelijk "kort geld" geleend. Dat mogen we echter niet onbeperkt. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel we met kort geld mogen financieren. De limiet is door het rijk vastgesteld en bedraagt 8,5% van de totale lasten in de begroting. De kasgeldlimiet is voor 2019 berekend op € 19,2 miljoen. In 2019 hebben wij kasgeldleningen aangetrokken met een looptijd van telkens een maand. De gemiddelde omvang van deze leningen was € 19,1 miljoen.

De rente wordt verantwoord op het taakveld treasury. Vanuit dit taakveld worden rentelasten toegerekend aan de overige taakvelden.

Rentelasten in de jaarrekening.

Rente lening portefeuille

Een groot deel van onze (externe) rentelasten ligt vast omdat in het verleden geldleningen zijn opgenomen waarbij de op dat moment geldende markrente voor langere tijd contractueel is vastgelegd. Het rentepercentage dat we in 2019 gemiddeld betaalden voor de opgenomen leningen was 2,48% (begroot was 2,73%).

Bespaarde rente door financiering met reserves en voorzieningen De rente die we over reserves en voorzieningen berekenen noemen we bespaarde rente. We hoeven immers minder te lenen en dus minder rente aan externen te betalen. In 2019 brachten we voor de reserves en voorzieningen de begrote bespaarde rente ad 2,73% in rekening.

Een deel van de bespaarde rente is toegevoegd aan de reserves en voorzieningen en een deel is ten gunste gekomen van de algemene middelen

Toerekening rente aan taakvelden

Rente van de Grondexploitaties

Ook de grexen betaalden een specifieke rente die is berekend volgens de BBV- voorschriften. De rentekosten voor de grexen mogen alleen gebaseerd worden op de rentekosten van de geldleningen. Er mogen geen rentekosten worden berekend over de reserves en voorzieningen. Omdat onze investeringen voor 18% worden gefinancierd met onze reserves en voorzieningen berekenen we voor de grexen een korting van 18% op de rente voor de geldleningen van 2,73%. Het rentetarief voor de grondexploitatie kwam hiermee op 2,23%.

De rente van projectfinanciering

De raad heeft eerder besloten om voor de investeringen van rioleringen en de parkeergarage Lookwartier een specifiek rentepercentage toe te rekenen. Voor 2019 is dat 3,81%. Dat gebeurt omdat voor deze investeringen een langer dan gemiddelde afschrijvings- /aflossingstermijn geldt. Daarnaast zijn leningen aangetrokken specifiek voor financiering van het bedrijventerrein aan de A18 en het duurzaamheidsfonds.

Omslagrente

Hierboven hebben we aangegeven dat de rentekosten voor onze geldleningen 2,48% en de reserves en voorzieningen gemiddeld 2,73% bedragen.

Aan een aantal projecten wordt specifieke rente toegerekend:

- Aan de grondexploitaties is 2,23% in rekening gebracht op basis van de BBV voorschriften;
- Aan A18 Bedrijvenpark 1,495%; 1,159% en 0,84% van de leningen die specifiek voor de A18 zijn afgesloten;
- Voor de financiering van het duurzaamheidsfonds een lening tegen 1,06%

Voor alle overige investeringen op de taakvelden zijn de resterende rentekosten in rekening op gebracht op basis van de boekwaarden. Deze omslagrente was voor 2019 2,50%.

Renteschema

In dit schema leest u de rentelasten en hoe we dit omslaan op de diverse onderdelen van onze begroting. Resultaten op treasury komen ten gunste van de algemene middelen in de gemeentebegroting. De commissie BBV vindt een saldo op het taakveld treasury binnen een bandbreedte van 0,5% acceptabel. Het is namelijk niet de bedoeling om de omslagrente zo ver mogelijk naar boven of naar beneden bij te stellen. Dan wordt namelijk het risico gelopen dat de omslagrente meteen moet worden aangepast op het moment dat de rentelasten wijzigen.

	begroot 2019 x € 1.000	realisatie 2019 x € 1.000
Renteschema:		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	5.621	5.030
De externe rentebaten (idem) -/-	-424	-455
Saldo rentelasten en rentebaten	5.197	4.576
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (-/-)	-877	-781
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	-267	-204
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend +/- €		0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €	4.052	3.591
Rente over eigen vermogen /voorzieningen	1.820	2.004
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	5.872	5.595
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) -/- €	6.191	5.737
Renteresultaat op het taakveld Treasury	319	142

Risicobeheersing

Belangrijkste risico bij financiering zijn de stijgende rentelasten. De wet Fido begrenst deze risico's. De kasgeldlimiet bepaalt wat maximaal met kort geld mag worden geleend. Bij kort geld ligt de afgesproken rentevergoeding maximaal 1 jaar vast. De kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van de totale begrotingsuitgaven.

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening of herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. De omvang van de her te financieren leningen dan wel te herziene rentes bleef in 2019 ruim onder de norm.

Gemeenten zijn verplicht om overtollig geld bij het rijk te stallen: het schatkistbankieren. Banktegoeden boven de drempel € 1,9 miljoen moeten worden aangehouden bij het Rijk. Onze gemeente is een lenende gemeente. In 2019 hadden we enkele keren tegoeden uitstaan bij het Rijk.

Geld uitlenen

Een gemeente mag alleen geld uitlenen uit hoofde van haar publieke taak. Wij hebben dit beleid bekrachtigd in ons treasurystatuut. Wij hebben leningen verstrekt aan onderstaande organisaties/instellingen. Leningen en garanties voor uitoefening van de publieke taak worden alleen verstrekt aan door de raad goedgekeurde derde partijen.

Uitstaande geldleningen per 31-12-2019

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
(bedragen x € 1.mln.)		
Hypotheken	4	5,3
Uitstaande leningen via SVN	5,9	5
Rekening courant SVN	1,4	1,2
Sportcentrum Rozengarde	3,3	3,6
Vitens	0,5	0,8
Overig	0,2	0,2
Totaal	15,3	16,1

In onderstaand overzicht treft u de belangrijkste kengetallen aan voor de financiering in de gemeenterekening.

Kengetallen voor financiering

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
(bedragen x € 1 mln.)		
Omvang begroting bij aanvang jaar	226,2	213,9
Renterisiconorm (20% omvang begroting bij aanvang jaar)	45,2	42,8
Reguliere aflossing van langlopende geldleningen	19,1	19,1
Nieuw aangetrokken langlopende geldleningen	19,0	17,0
Saldo langlopenden geldleningen	190,9	191,0
Kasgeldlimiet (8,5% omvang begroting bij aanvang jaar)	19,2	18,2
Saldo uitstaande geldleningen	15,3	16,1
Drempelbedrag schatkistbankieren (0,75% omvang begroting bij aanvang jaar)	1,7	1,6
Omslagrente/rekenrente	2,50%	2,70%

Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering

Ontwikkeling organisatie (gD2020)

In 2015 is de visie op de organisatieontwikkeling door uw raad vastgesteld. Met de organisatieontwikkeling spelen we in op de behoefte meer van buiten naar binnen te werken en beogen we een integrale werkwijze op het gebied van dienstverlening en beleidsontwikkeling en – uitvoering. We werken aan een organisatie die vernieuwt, initiatief durft te leggen bij de samenleving en slim met de beschikbare middelen omgaat. Eind 2018 is de stand van de organisatie op papier gezet.

Door middel van een interactief onderzoek is onderzocht in hoeverre afdelingen in lijn van de bedoeling gD2020 en efficiënt werken. Het doel van het onderzoek was om de organisatie sterker te maken en de loonsomoverschrijding van het jaar 2019 op te lossen. De uitkomsten van het onderzoek lieten zien dat Doetinchem hardwerkende, betrokken en vakkundige medewerkers kent. Tegelijkertijd was de feedback van de medewerkers dat men werkdruk, drukte en onduidelijkheid over taken ervaart.

2019 Was een intens jaar voor zowel de medewerkers als het management. De loonsomproblematiek en het hoge ziekteverzuim hebben een negatieve uitwerking gehad op de werkdruk. U hebt een incidenteel transitiebudget beschikbaar gesteld om de loonsomproblematiek jaar 2019 op te lossen. Daarnaast is besloten dat we het gaan doen met de beschikbare fte (ca. 320 fte) en hebben we gekozen om langdurige inhuur aanzienlijk om te zetten naar vaste invulling. We hebben in 2019 de zorgvuldige overgang van Buha medewerkers naar Buha bv per 1 januari 2020 bewerkstelligd. Daarnaast hebben alle gD medewerkers in december 2019 een nieuwe arbeidsovereenkomst gekregen conform de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) per 1 januari 2020.

De ontwikkeling van het ziekteverzuim is als volgt (in percentages):

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019
%	4,7	4,8	5,4	6,1	6,6

In 2020 volgt een gecoördineerde aanpak om het ziekteverzuim te verminderen.

Het management heeft de directietaken waargenomen in het tweede en derde kwartaal van 2019. Er zijn maatregelen genomen om de aansturing van de organisatie te vereenvoudigen en het werk beter in balans te krijgen. Ten eerste is er minder druk in de top; per zomer 2019 hebben we een éénhoofdige directie, de functie concerncontroller is ingesteld en afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor de aansturing van één of twee afdelingen. Het managementteam is in ontwikkeling om integraler en strategischer te werken teneinde een grotere bijdrage te leveren aan de concernopgaven en –sturing (zoals aanpak ziekteverzuim, dienstverlening, positie Doetinchem in regio/provincie, omgevingswet). De focus komt meer te liggen op aansturing van teams en het steviger positioneren van teamleiders, opdat (1) afdelingshoofden als manager van de organisatie met de eenhoofdige directie verantwoordelijk zijn voor het concern en zijn uitdagingen en (2) teamleiders meer verantwoordelijk worden voor personele, financiële en inhoudelijke aansturing van teams en medewerkers. Ten tweede investeren we meer in de ontwikkeling van mensen door het opzetten van een lerende organisatie, te beginnen met het aanbieden van een pragmatisch en inspirerend cultuurprogramma, ontwikkeling van HRM-instrumenten om ontwikkeling en doorstroom te bevorderen en kennisomgeving voor nieuwe en bestaande medewerkers. Ten derde zijn afdelingen aan de slag gegaan met de afdelings specifieke aanbevelingen om (werk)processen slimmer en slanker te maken.

Vorbereiden op de informatiesamenleving!

In 2019 heeft het college de I-visie 2020-2024 voor de gemeente Doetinchem vastgesteld. De I-visie is een vertaling van de organisatievisie, maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen naar een visie op de informatiehuishouding voor de komende 4 jaar en een uitvoeringsagenda tot en met 2020.

Enkele centrale ontwikkelingen voor de informatievisie zijn:

- gD2020: Doetinchem ontwikkelt zich tot een regiegemeente; een kernorganisatie met uitvoeringstaken op afstand (verbonden partijen en afdelingen)
- "Samen organiseren" (o.a. Common ground) van de VNG: de ontwikkeling dat gemeenten hebben besloten steeds meer van hun (beleidsarme) informatiehuishouding collectief in plaats van individueel te organiseren.

In de I-visie zijn de ontwikkelingen vertaald naar 5 kernthema's, namelijk

1. Wettelijke ontwikkelingen (zoals de omgevingswet)
2. Digitaal (samen)werken
3. Digitale dienstverlening
4. Data- en resultaatgericht werken
5. I-vaardigheden: zorgen dat medewerkers beschikking over de 21st century skills

In 2020 en de volgende jaren wordt aan deze kernthema's verder gewerkt.

Het afgelopen jaar zijn onder meer de volgende zaken gerealiseerd:

- In 2019 heeft de gemeenteraad de dienstverleningsvisie voor de gemeente vastgesteld. Deze visie draagt bij aan de sturing op en verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening van de gemeente inclusief verbonden partijen.
- In 2019 is onderzocht of de berichtenbox van mijnoverheid.nl breder ingezet kan worden voor digitale communicatie met de inwoners. De mogelijkheden zijn op dit moment nog beperkt. Bij toekomstige stappen op het gebied van digitale dienstverlening wordt telkens afgewogen of mijnoverheid.nl ingezet kan worden.
- De digitale dienstverlening is uitgebreid. Inmiddels kunnen inwoners en bedrijven ongeveer 50 producten online aanvragen en hierbij inloggen met DigiD of eHerkenning.
- De gemeente zet actie sociale media in.
- Bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening worden, conform het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid per september 2019, standaard de toegankelijkheidseisen toegepast. Dit draagt ook bij aan de 'Doetinchemse Agenda Toegankelijkheid' uit opgave 5 (Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem).
- In 2019 is het digitaal vergaderen bij meer (interne en externe) overlegvormen ingezet en bij bestaande overlegvormen is het gebruik geïntensiveerd.
- Op het gebied van datagestuurde werken heeft Doetinchem met andere Achterhoekse gemeenten een verkenning uitgevoerd naar het opzetten van een regionaal datacentrum. De verkenning heeft een positief resultaat gehad. Er volgt nu een kwartiermakersfase.

Wat is nog niet gedaan in 2019:

- Het implementeren van een platform voor digitaal samenwerken verschuift naar 2020 doordat dit traject meer technische voorbereidingen heeft gevegd dan verwacht.

Informatiebeveiliging en Privacy

Privacy

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) legt de verantwoordelijkheid bij ons als organisatie om aan te tonen dat wij aan de privacyregels voldoen. De (regionale) Functionaris Gegevensbescherming (FG) houdt hier toezicht op door een jaarlijkse toetsing uit te voeren. Via raadsmededeling 2019-15 zijn de uitkomsten met de raad gedeeld. Bij de aanschaf van nieuwe applicaties en/of grote wijzigingen is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd.

Informatiebeveiliging

De standaard voor informatiebeveiliging voor gemeenten is sinds 2013 het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). De BIG bestaat uit ruim 300 maatregelen en procedures rondom technische en organisatorische informatiebeveiliging. Op de naleving van de BIG worden wij jaarlijks getoetst via het verantwoordingsstelsel van Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA bevat de verantwoordingsystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie

(DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet). De uitkomsten van ENSIA zijn via [raadsmededeling 2019-49](#) met de raad gedeeld. Per 1-1-2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), in 2019 zijn hier alle voorbereidingen voor gedaan.

Bewustwording

Bij informatiebeveiliging en privacy is de mens een belangrijke factor. Daarom is er ook in 2019 op verschillende manieren aan bewustwording gewerkt.

Samenwerking op het gebied van informatiemanagement

Vanuit VNG en VNG-realisatie loopt het initiatief "Samen Organiseren". Lokaal pakken we dit ook op. Op het gebied van Informatiemanagement werkt Doetinchem samen met 5 buurgemeenten. Deze samenwerking heeft de vorm van enerzijds kennisdeling, en waar mogelijk en zinvol samen optrekken op het gebied van innovatie en vervanging. De gemeente Doetinchem maakt op het vlak van *KA en ICT-infrastructuur* gebruik van de dienstverlening van de ICT-samenwerking.

Overhead 2019

In de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting nemen we krachtens de BBV een 'apart overzicht' op van de kosten van de overhead. Doordat elke gemeente in zijn begroting inzicht geeft in de overhead, moet dit leiden tot een betere vergelijkbaarheid. Onder 'overhead' wordt verstaan "het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces", dat we als volgt vertalen:

- a. Salariskosten van leidinggevenden en medewerkers die niet of minimaal werken aan activiteiten/taken/producten (primaire) die zijn opgenomen in de begroting, zoals Control en Advies, Bedrijfsvoering en Services;
- b. Huisvestingskosten voor het ambtelijk personeel, zoals rente en afschrijving van de panden, kosten van gas/water/elektra, schoonmaak, beveiliging en inrichting;
- c. ICT kosten zoals rente en afschrijvingskosten en onderhoud van organisatie brede programmatuur. De kosten voor ICT-samenwerking waarvoor een bijdrage wordt ontvangen van de deelnemers zoals Oude IJsselstreek, Doesburg, Aalten, Bronckhorst en gemeenschappelijke regelingen als de ODA en Regio Achterhoek;
- d. Facilitaire kosten zoals de reproductie, werkcafé, postverzending, kantoorartikelen etc.

Voorliggende opbouw van overhead voldoet aan de BBV wetgeving. In onderstaande tabel wordt de realisatie in 2019 en de bijgestelde begroting 2019 gepresenteerd.

	Realisatie 2019			Begroot 2019		
	Inkomsten	Uitgaven	Saldo	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
Facilitair	520.000	1.325.000	-805.000	195.000	916.000	-721.000
Huisvesting	625.000	1.981.000	-1.356.000	578.000	2.322.000	-1.744.000
ICT	6.465.000	7.046.000	-581.000	6.288.000	6.743.000	-455.000
Overig	1.547.000	40.000	1.507.000	1.547.000	79.000	1.468.000
Personeel	107.000	5.403.000	-5.295.000	99.000	6.212.000	-6.113.000
Totaal	9.264.000	15.795.000	-6.530.000	8.707.000	16.272.000	-7.565.000

Per saldo zijn de uitgaven van onze overhead circa € 15,8 miljoen. Afgezet tegen een begrotingstotaal (totale lasten) van € 267 miljoen is dit 5,9%. In bovenstaand overzicht is te zien dat ten opzichte van de begroting er een aantal afwijkingen is. Toelichting over voordelen/nadelen zijn in het andere deel van de jaarrekening opgenomen.

Paragraaf 6 - Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf is de verantwoording van de gemeentelijk gronden over 2019, opgenomen in de programma's 3 "Economie en werk" zijnde de bedrijfsterreinen en 8 "Wonen en woonomgeving" zijnde de woningbouwlocaties. We geven inzicht in de programmresultaten en ontwikkelingen op hoofdlijnen.

De raad heeft in de raadsvergadering van 27 juni 2019 het Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO 2019) vastgesteld. Daarin zijn naast de grondexploitatieprojecten ook de overige grote ruimtelijke projecten verantwoord. Voor de uitvoering van al deze ruimtelijke ontwikkelingen heeft de raad € 1,4 mln. aanvullend krediet verstrekt.

Naast de BBV-voorschriften en diverse raadsmededelingen geven de volgende raadsbesluiten ook sturing op het grondbeleid en hebben effect op het resultaat.

- [Raadsbesluit](#) 25-04-2019 Vaststellen gewijzigde grondexploitatie A18 Bedrijvenpark.
- [Raadsbesluit](#) 28-11-2019 Woningbouw strategie 2019.

De verantwoording over de grondexploitaties bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Samenvatting;
2. Resultaat bouwgrondexploitaties 2019;
3. Gronden, gesplitst in bouwgronden in exploitatie en niet in exploitatie (MVA);
4. Grondverkoop;
5. Risico's bouwgrondexploitaties;
6. Kredieten.

1. Samenvatting

- Het resultaat op de grondexploitatie bedraagt € 1,2 mln. positief. Dit bestaat uit enerzijds een resultaat van € 0,9 mln. op de woningbouw- en anderzijds uit € 0,3 mln. op de bedrijventerreinen grondexploitaties.
- In 2019 steeg de totale boekwaarde van € 53,3 mln. naar € 54,1. Een toename van circa € 0.8 mln.
- Voor de verliesgevende projecten zijn voorzieningen getroffen. Het saldo bedraagt € 9,1 mln. (t.o.v. € 7,6 mln. in 2018). Ook was er in 2018 separaat een voorziening voor het A18 Bedrijvenpark noordelijk deel ter hoogte van 6.1 mln. Deze is in zijn geheel vrijgevallen in 2019.
- Voor de projecten Heideslag en Verheulsweide liggen de opbrengsten van de grondverkoop onder het geraamde bedrag. Dat wordt met name veroorzaakt doordat gronden in optie zijn gegeven waarbij het langer duurt voordat de grond kan worden overgedragen. Veel van deze gronden worden in 2020 overgedragen.
- Op het A18 Bedrijvenpark (voormalig zuidelijk deel) is 4,2 ha verkocht, terwijl 3,3 ha. was geraamd. Voor het noordelijk deel was geraamd dat 3 hectare zou worden overgedragen. Deze grond is wel verkocht, de overdracht is doorgeschoven naar 2020.
- De risico's die samenhangen met de gebiedsontwikkelingsprojecten (grondexploitaties en niet-grondexploitatieprojecten) zijn in het MPO 2019 gekwantificeerd op € 3,5 mln. en ten opzichte van het jaar daarvoor afgenomen met € 3,1 mln.
- De uitgaven in 2019 passen binnen het verstrekte krediet. Totaal aangevraagd krediet bedraagt 168 mln. De werkelijke uitgaven tot en met 31-12-2019 zijn 160 mln.

2. Resultaat bouwgrondexploitaties 2019

Het resultaat op de grondexploitatie bedraagt € 1,2 mln. positief en is als volgt opgebouwd:

Woningbouw grondexploitaties (0,9 mln.)

- Tussentijds winstneming voor de grexen Heideslag € 0,5 mln. en Vijverberg zuid € 0,2 mln. Volgens de verslaggevingsregels zijn wij verplicht om bij positieve grondexploitaties tussentijds

de winsten in de jaarrekening te verantwoorden. De winstneming gebeurt naar rato van de voortgang van het project.

- Aanpassing voorzieningen Lookwartier € 0,1 mln. en Iseldoks € 0,1 mln.

Bedrijventerreinen grondexploitaties (€ 0,3 mln.)

- A18 Bedrijvenpark: mede door de positieve ontwikkeling van de verkopen in de A18 Bedrijvenpark en een hogere verwachte bijdrage uit DocksNLD kan de begrote voorziening van circa € 3,8 mln. worden bijgesteld naar € 1,8 mln. Een groot deel van de voorziening kan derhalve vrij vallen, het Doetinchemse aandeel (35%) hierin is € 0,7 mln.
- Bedrijventerrein Verheulsweide € - 0,4 mln. In het boekwerk van de keuzerichtingen nr. 70 werd uitgegaan van een tussentijds winstneming ter hoogte van € 0,4 mln. Deze tussentijdse winstneming heeft niet plaats kunnen vinden omdat de gronden nog niet verkocht en geleverd zijn. Naar verwachting worden deze gronden verkocht en overgedragen in 2020.

Inhoudelijke toelichting A18 Bedrijvenpark

N.a.v. de eerder door de vier raden vastgestelde uitwerking van de gedachtenlijnen voor de toekomst van de bedrijventerreinen in de West Achterhoek, heeft de raad van de gemeente Doetinchem in april 2019 de gewijzigde grondexploitatie A18 BP vastgesteld. Vervolgens is de grondexploitatie van het A18 BP bij het MPO 2019 op 27-06-2019 vastgesteld.

Vanwege de BBV voorschriften m.b.t. de maximaal toegestane looptijd van de grondexploitatie is er voor gekozen het noordelijk deel gefaseerd in exploitatie te nemen. Dat is gedaan door de grond van het noordelijk deel vanuit de Materiële Vaste Activa (MVA) gefaseerd tegen boekwaarde (€ 55 per m²) toe te voegen aan de actieve grondexploitatie van het A18 Bedrijvenpark (zuidelijk deel). Een volgende fase wordt toegevoegd op het moment dat er concreet zicht is verkoop van bouwrijpe grond.

3. Gronden

Bouwgronden In Exploitatie (BIE)

Aan het begin van het jaar is een bedrag van € 53,3 mln. geïnvesteerd voor de zeven actieve grondexploitaties. Het afgelopen jaar is de boekwaarde gestegen naar € 54,1 mln. Tegenover dit bedrag staat een voorziening van € 9,1 mln. Per saldo is de waarde € 45 mln. Dit bedrag is verantwoord op de balans onder het onderdeel "voorraden" en gespecificeerd in de tabel verloopstaat grondexploitaties. De stijging wordt mede veroorzaakt door het in exploitatie nemen van de eerste fase van het noordelijk deel van het A18 Bedrijvenpark en de daarmee noodzakelijke inbreng van strategische gronden in de grex A18 Bedrijvenpark.

Materiële Vaste Activa (MVA)

De strategische gronden dienen volgens de BBV voorschriften op de balans te worden opgenomen onder "Materiële vaste activa". In 2017 hebben we de 2de fase van het A18 Bedrijvenpark voorlopige uit de voorraad gehaald en opgenomen onder de Materiele Vaste Activa, e.e.a. conform de BBV voorschriften (10 jaarstermijn). Vanwege de grote vraag naar bedrijfskavels is een deel van deze grond in 2019 opnieuw in exploitatie genomen.

De strategische gronden zijn gewaardeerd voor € 6 per m², met uitzondering van de resterende gronden van het noordelijk deel van het A18 Bedrijvenpark. Deze zijn opgenomen voor een bedrag van € 54 per m². Vanwege voorschriften vanuit de BBV moest er in 2019 een marktwaardetoets worden uitgevoerd voor de in de MVA verantwoorde gronden van het noordelijk deel van het A18 Bedrijvenpark. Deze marktwaardetoets is nodig om te bepalen of er sprake is van een duurzame waardevermindering dat zou leiden tot een afwaardering van deze gronden. Uit de taxatie, uitgevoerd door Cushman & Wakefield, is gebleken dat deze gronden een marktwaarde vertegenwoordigen van € 8,7 mln. Terwijl de boekwaarde € 6,8 mln. bedraagt. Doordat de marktwaarde hoger is dan de huidige boekwaarde, is er geen sprake van een afwaardering.

4. Grondverkopen

De totale geraamde verkoopopgave opgenomen in het MPO 2019 voor de komende jaren bedraagt 321 woningkavels met een geraamde opbrengst van € 22,1 mln. Voor bedrijventerreinen is dat 39,9 ha

voor de komende 10 jaar, met een geraamde opbrengst van € 53,9 mln.

Woningbouw

Voor de grondverkopen van de woningbouw werd in het MPO 2019 voor het jaar 2019 een bedrag geraamd van € 5,3 mln. Er is een bedrag van € 4,8 mln. gerealiseerd. De verkoop betreft 60 woningbouwkavels (particulier opdrachtgeverschap en projectmatige bouw), waarvan 17 in het dure segment en 43 in het middeldure segment (tot € 60.000). De ramingen zijn niet helemaal gehaald. Dat wordt veroorzaakt doordat veel kavels al wel in optie zijn gegeven maar waarbij de levering pas in 2020 plaatsvindt.

De gemeente heeft vrijwel geen kavels meer vrij beschikbaar. Van de nog niet verkochte kavels zijn de meeste in optie gegeven. Circa 7 kavels zijn nog vrij beschikbaar.

Het college van burgemeester en wethouders heeft begin 2020 besloten een onderzoek te starten naar een aantal nieuwe woningbouwprojecten. Daarmee kan onder andere voorzien worden in de aanhoudende vraag naar woningbouwkavels.

Bedrijventerreinen

In 2019 is er voor 6,5 hectare aan grond verkocht (3,3 ha geraamd), waarvan 4,2 hectare daadwerkelijk is overgedragen en 2,3 hectare later wordt geleverd. Daar zijn contractuele afspraken over gemaakt. Voor 2020 voorzien we in ieder geval een verkoop van 3,8 hectare met eveneens een gefaseerde levering. Daarnaast zijn er voor veel kavels optieovereenkomsten gesloten waarvan een aantal al in de fase van aanvraag omgevingsvergunning en of planning bouw zitten. We verwachten dat de geraamde opbrengst van circa 3 hectare per jaar ook in 2020 weer wordt gehaald.

5. Risico's bouwgrondexploitaties

In het MPO 2019 hebben we de risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 3,5 mln. Dat is inclusief een bedrag van € 1,1 mln. voor de overige ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (gemeentelijke investeringsprojecten en projecten d.m.v. faciliterend grondbeleid). Bij de actualisaties van het MPO 2020 zullen we de risico's in zijn totaliteit opnieuw beschouwen.

6. Kredieten

Op 27 juni 2019 zijn door de raad kredieten verstrekt. Deze aanvraag was gebaseerd op de gerealiseerde uitgaven tot en met 2018 (boekwaarde) en de nog te realiseren uitgaven in 2019 en 2020. Deze jaarschijven van nog te realiseren uitgaven en inkomsten zijn opgenomen in de gemeente begroting. In totaal is er voor de grondexploitaties een bedrag verstrekt van € 168 mln. en in werkelijkheid is € 160 mln. benut en blijft binnen het krediet.

Paragraaf 7 – Verbonden partijen

Inleiding

Een gemeente kan zelf bepalen hoe een bepaalde gemeentelijke taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan kiezen om de uitvoering zelf te doen of de uitvoering gezamenlijk te regelen met een aantal regiogemeenten. Indien de gemeente ervoor kiest om de taken in gezamenlijkheid uit te voeren, worden deze taken vaak weggezet in een verbonden partij.

In deze paragraaf wordt conform artikel 15 van het BBV inzicht verschaft in, en informatie versterkt over, alle partijen waar de gemeente bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt en de ontwikkelingen die in 2019 hebben plaatsgevonden.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is:

- Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Als de verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, wordt gesproken over een gemeenschappelijke regeling.
- De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, middels vertegenwoordiging in het bestuur of middels stemrecht.
- De gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld, wat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of als de gemeente aansprakelijk is voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan zonder dat het hiervoor beschreven bestuurlijk en financieel belang aanwezig is, vallen buiten de definitie van verbonden partij.

Verbonden partijen gemeente Doetinchem

In 2019 nam onze gemeente deel in 16 verbonden partijen. In onderstaande figuur en het schema hebben we alle verbonden partijen opgenomen.

Ontwikkelingen landelijk in 2019

- De gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 hebben geleid tot diverse bestuurswisselingen in gemeenschappelijke regelingen.

Ontwikkelingen regionaal in 2019

- De gemeente is per 22 november 2018 toegetreden tot de Euregio Rijn-Waal. Op 28 juni 2018 is uw raad akkoord gegaan met het voorstel om lid te worden van deze Euregio ([raadsbesluit 2018-47](#)).

Ontwikkelingen lokaal in 2019

- De gewijzigde samenwerkingsstructuur bij de Regio Achterhoek heeft geleid tot bestuurswisselingen binnen het algemeen bestuur.

Verdiepende informatie per verbonden partij

Op de volgende pagina's vindt u van alle verbonden partijen een overzicht met informatie over onder meer het doel van de regeling, ontwikkelingen, bestuurlijke en financiële belangen.

Als hulpmiddel bij de financiële gegevens is een verkeerslichtenmodel toegevoegd, waarmee snel inzichtelijk wordt of de ontwikkeling positief is of niet.

	●	●	●
Aandelenkapitaal	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Impuls bijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatiebijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Eigen vermogen	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Vreemd vermogen	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatieresultaat	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Dividend	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt

A. Gemeenschappelijke regelingen

EUREGIO				
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen			
Vestigingsplaats	Gronau (DE)			
Rechtsvorm	Nederlands Duits openbaar lichaam conform het Verdrag van Anholt			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De EUREGIO heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren			
Gemeentelijk belang	Doetinchem wil meeliften met de economische kracht van Duitsland en de kansen en ontwikkelmogelijkheden die dit biedt voor het Doetinchemse bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en inwoners			
Wettelijke taak	Nee			
Deelnemende partijen	De EUREGIO telt 129 lidgemeenten – 104 aan Duitse en 25 aan Nederlandse zijde. Een deel van de gemeenten is indirect lid via hun (Land-)Kreis. Ook twee waterschappen zijn lid van deze Euregio			
Ontwikkelingen	De gemeente Montferland heeft haar lidmaatschap opgezegd en zal binnenkort uittreden uit de EUREGIO			
Financiële positie	-			
Risico's	-			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	- Portefeuillehouder en lid algemeen bestuur en Euregioraad	M. (Mark) Boumans	
	Elk lid van de Euregioraad heeft één stem	- Lid algemeen bestuur en Euregioraad	Raadslid R.B.J. Veldkamp	
		- Lid algemeen bestuur	Raadslid W.P. Herngreen	
		<i>Stemverhouding Doetinchem</i> Algemeen Bestuur Euregioraad	3 van de 198 stemmen 2 van de 84 stemmen	
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	●
	Lidmaatschap	€ 16.368	€ 14.977	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 1.308.000	€ 1.607.266	●
	Vreemd vermogen	€ 47.295.000	€ 34.244.155	●

Exploitatieresultaat	€ 300.000	€ 272.822	●
----------------------	-----------	-----------	---

Euregio Rijn-Waal				
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen			
Vestigingsplaats	Kleve (DE)			
Rechtsvorm	Openbaar lichaam conform Duits recht			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren			
Gemeentelijk belang	Doetinchem wil meeliften met de economische kracht van Duitsland en de kansen en ontwikkelmogelijkheden die dit biedt voor het Doetinchemse bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en inwoners			
Wettelijke taak	Nee			
Deelnemende partijen	De Euregio Rijn-Waal telt 54 leden. 30 aan Nederlandse zijde en 24 aan Duitse zijde. Tot de leden behoren vooral gemeenten, maar ook andere openbare lichamen zoals Kreise			
Ontwikkelingen	De gemeente is per 22 november 2018 toegetreden tot de Euregio Rijn-Waal. Op 6 juni 2019 is gemeente Apeldoorn toegetreden tot de Euregio Rijn-Waal. Tijdens deze vergadering zijn ook de statuten van de Euregio Rijn-Waal gewijzigd. Gevolg van deze wijziging is dat de gemeente Doetinchem voortaan in twee commissies vertegenwoordigd is, te weten de <i>commissie voor Economische Aangelegenheden</i> en de <i>commissie voor Financiën & Projecten</i>			
Financiële positie	-			
Risico's	-			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van de Euregioraad heeft één stem	<ul style="list-style-type: none"> - Portefeuillehouder en lid Euregioraad - Lid Euregioraad - Lid Euregioraad 	M. (Mark) Boumans Raadslid R.G.M. Veenes Raadslid F.J.O. Boerman	
		<i>Stemverhouding Doetinchem</i> Euregioraad		3 van 136 stemmen
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	●
	Lidmaatschap	€ 925	€ 11.125	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 1.459.405	€ 1.650.555	●
	Vreemd vermogen	€ 2.707.292	€ 3.614.739	●
	Exploitatieresultaat	€ -801	€ 192.469	●

Regio Achterhoek	
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen
Vestigingsplaats	Doetinchem
Rechtsvorm	Openbaar lichaam
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De Regio Achterhoek is een openbaar lichaam welke de belangen behartigt van zeven samenwerkende gemeenten in de Achterhoek. De Regio bevordert, faciliteert en stimuleert de intergemeentelijke samenwerking, met name op het terrein van regionale economische ontwikkeling, werkgelegenheid, woningbouw en mobiliteit. Daarnaast heeft de Regio aandacht voor interregionale en landsgrens overschrijdende samenwerking.
Gemeentelijk belang	Idem als het openbaar belang
Wettelijke taak	Nee
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk
Ontwikkelingen	2019 was voor de Regio Achterhoek het jaar waarin de vernieuwde samenwerking écht op stoom kwam. Ondernemers, maatschappelijke instellingen en overheden (3-O's) hebben in 2019 de regionale samenwerking sterk geïntensiveerd. Samen werd de Regio Deal Achterhoek binnengehaald: een regionaal stimuleringspakket ter waarde van € 20 miljoen. Deze financiële impuls zorgt er voor dat innovatieve projecten en nieuwe ideeën met regionale meerwaarde ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden
Financiële positie	Om de vernieuwde samenwerking optimaal te kunnen faciliteren heeft de Regio Achterhoek als organisatie aanvullend budget gekregen van de deelnemende gemeenten. Dat zorgt voor een Regio met een hogere omzet (en formatie) dan in de jaren voorafgaand aan de doorontwikkeling.

Regio Achterhoek					
	De rekenen ten behoeve van de organisatorische kosten betreft de Regio hoofdzakelijk van de deelnemende gemeenten. Voor de uitvoering van projecten betreft de Regio middelen vanuit het Rijk (bijv. de Regio Deal), van de provincie (bijv. middels de Gebiedsopgave of andere sectorale gelden), en van de 3-O-partners (cofinanciering). Daarnaast heeft de Regio in de vorm van een bestemmingsreserve (het zogeheten "Investeringsfonds") een ruime € 6 mln. onder zich.				
	De weerstandsratio van de Regio ligt boven de 1,0, wat aangeeft dat dit (ruim) voldoende is				
Risico's	Voor de verbonden partijen geldt in algemene zin dat zij geïndexeerd worden o.g.v. het indexatiepercentage pbbp voortvloeiend uit de rijkscirculaires. Dat indexatiepercentage is de afgelopen periode(s) echter lager geweest dan de stijging van de reële kosten van de verbonden partijen, o.a. voortkomend uit sterk(er) gestegen loonkosten als gevolg van nieuwe cao's. Dit geldt ook voor de Regio Achterhoek. Het risico bestaat dat de verbonden partijen dit verschil niet langer structureel binnen hun eigen bedrijfsvoering kunnen opvangen				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	Portefeuillehouder, lid/voorzitter algemeen bestuur, lid/voorzitter dagelijks bestuur	M. (Mark) Boumans		
		Percentage deelname Doetinchem	19%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 255.410	€ 377.628	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 5.272.000	€ 5.688.000	●
	Vreemd vermogen		€ 5.349.000	€ 17.767.000	●
	Exploitatieresultaat		€ 107.000	€ 84.000	●

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)					
Relatie met programma	1 – Openbare orde en veiligheid				
Vestigingsplaats	Apeldoorn				
Rechtsvorm	Openbaar lichaam				
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Doel van de regeling is het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De VNOG behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, zoals neergelegd in de Wet veiligheidsregio's en draagt bij de behartiging van deze belangen zorg voor afstemming met de taken van de gemeenten in het kader van de bevolkingszorg				
Gemeentelijk belang	Zie openbaar belang				
Wettelijke taak	Ja, uitvoering geven aan de Wet veiligheidsregio's				
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Brummen, Ermelo, Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk, Berkelland, Elburg, Hatterm, Bronckhorst, Epe, Heerde, Lochem, Oost Gelre, Winterswijk, Montferland, Oude IJsselstreek, Zutphen, Nunspeet, Putten, Oldebroek en Voorst				
Ontwikkelingen	Mede gelet op de financiële positie is er in 2019 een september-2 daagse geweest. Ook is er hard gewerkt aan de Toekomstvisie van de VNOG. Tijdens informatieve raadsbijeenkomsten bent u hierover geïnformeerd				
Financiële positie	<i>Exploitatie:</i> Rekening houdend met de genomen maatregelen is er sprake van duurzaam, structureel evenwicht <i>Weerstandsvermogen:</i> Het weerstandsvermogen is stabiel				
Risico's	Het niet halen van de wettelijk vastgestelde aanrijtijden voor brandweer				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt	Portefeuillehouder en lid algemeen bestuur	M. (Mark) Boumans		
		Percentage deelname Doetinchem	8%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatatiebijdrage		€ 3.427.650	€ 3.587.174	●

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

Financiële positie	Jaarrekening		31-12-2018	Concept 31-12-2019	Ontwikkeling
	Eigen vermogen		€ -435.629	€ 7.843.317	●
	Vreemd vermogen		€ 51.145.875	€ 46.173.553	●
	Exploitatieresultaat		€ -2.354.917	€ 4.202.654	●

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)

Relatie met programma	5 – Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie			
Vestigingsplaats	Doetinchem			
Rechtsvorm	Openbaar lichaam			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers en andere overheidslichamen. Het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord en het ontplooiën van activiteiten die direct en aanwijsbaar de financieel-economische positie van het Erfgoedcentrum ten goede komen			
Gemeentelijk belang	Zie openbaar belang en wettelijke taak			
Wettelijke taak	Ja, het overeenkomstig de Archiefwet 1995 beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van archiefbestanden van de deelnemende en andere overheidslichamen			
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk			
Ontwikkelingen	Naast het uitvoeren van de wettelijke archieftaak en het in stand houden en onder de aandacht brengen van de regionale identiteit is het ECAL bezig met nieuwe ontwikkelingen en innovatie. Er is veel aandacht voor het beheer van digitaal archief en de daarmee samenhangende ontwikkeling van het E-depot. Het ECAL is bezig om zijn rol als kennis- en streektaalinstituut te vestigen en verder te verstevigen. Het ECAL is een bekend en veel gevraagd partner in het cultuurhistorische veld in de regio			
Financiële positie	De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op een meterprijs en is voor vier jaar vastgezet (2019-2022). Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat. De komende jaren (2021 en 2022) wordt een negatief resultaat voorzien. Aan het einde van de begrotingsperiode 2019-2022 is het verwachte totaalresultaat positief			
Risico's	De komende jaren moet de aandacht gevestigd worden op de (financiële) ontwikkeling van het ECAL. Voor de nieuwe meerjarenbegroting 2023-2026 zal eind 2021 een nieuwe meting worden gedaan van het aantal meter archief in beheer. Ook moeten dan de inrichting van het E-depot, de verdere digitalisering en de toename van het aantal meters in beheer met de bijbehorende financiële consequenties in kaart worden gebracht			

Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	Portefeuillehouder, lid/voorzitter algemeen bestuur, lid/voorzitter dagelijks bestuur	M. (Maureen) Sluiter
		Percentage deelname Doetinchem	14 %

Financieel belang Doetinchem	Jaarrekening		2018	2019	Ontwikkeling
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 194.360	€ 209.232	●

Financiële positie	Jaarrekening		31-12-2018	31-12-2019	Ontwikkeling
	Eigen vermogen		€ 46.419	€ 154.413	●
	Vreemd vermogen		€ 721.819	€ 680.813	●
	Exploitatieresultaat		€ -8.475	€ 107.994	●

Laborijn

Relatie met programma	6 – Sociaal domein			
Vestigingsplaats	Doetinchem			
Rechtsvorm	Openbaar lichaam			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Uitvoering van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorziening en een aantal aanvullende regelingen			
Gemeentelijk belang	Zie openbaar belang			
Wettelijke taak	Ja, vanuit de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorziening			

Laborijn					
Deelnemende partijen	Doetinchem, Oude IJsselstreek, Aalten en sociale werkvoorziening van Montferland				
Ontwikkelingen	In 2019 is een start gemaakt met het Plan van Aanpak Laborijn voor Doetinchem met als doel om de uitstroom naar de arbeidsmarkt te verbeteren. Ook heeft de gemeente Oude IJsselstreek besloten om uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling				
Financiële positie	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Exploitatie</i>: De deelnemende gemeenten dragen bij in de werkelijke uitkeringslasten (BUIG) en dragen ontvangen Rijksbudgetten voor participatie (re-integratie en sociale werkvoorziening) één op één over aan Laborijn - <i>Weerstandsvermogen</i>: Laborijn werkt met een notitie weerstandsvermogen. De opzet is als bij de gemeente Doetinchem in het kader van risicogestuurd werken. Het weerstandsvermogen wordt als voldoende beoordeeld - De concept-jaarrekening 2019 voor Laborijn (exclusief BUIG wat wordt doorberekend aan de gemeenten) sluit met een voordelig resultaat van € 1.092.000. Voorgesteld is om dit toe te voegen aan de reserves van Laborijn. Het nadeel voor Doetinchem van € 250.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere rijksbijdrage voor de BUIG ten opzichte van onze begroting. 				
Risico's	Onzekerheid van Rijksbudgetten				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	Portefeuillehouder(s)	<ul style="list-style-type: none"> - E.J. (Jorik) Huizinga (algemeen bestuur en dagelijks bestuur) - F.H.T. (Frans) Langeveld (algemeen bestuur) 		
		Percentage deelname Doetinchem	51 %		
Financieel belang Doetinchem		<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
		Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	●
		Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
		Exploitatiebijdrage	€ 32.249.000	€ 33.473.516	●
Financiële positie		<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Concept 31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
		Eigen vermogen	€ 6.619.000	€ 7.221.000	●
		Vreemd vermogen	€ 9.536.000	€ 10.517.000	●
		Exploitatieresultaat	€ -104.000	€ 1.092.000	●

GGD Noord- en Oost-Gelderland	
Relatie met programma	6 – Sociaal domein
Vestigingsplaats	Warnsveld
Rechtsvorm	Openbaar lichaam
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De GGD biedt actief 'Een gezond houvast' en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners in de regio
Gemeentelijk belang	<p>De gemeenten zijn volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) wettelijk verplicht een regionale GGD in stand te houden. De GGD voert daarbij een belangrijk deel de taken van de Wpg uit. Het college draagt zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen. Voordat het college een besluit neemt dat belangrijke gevolgen kan hebben voor de publieke gezondheidszorg is zij wettelijk verplicht advies te vragen aan de GGD.</p> <p>De GGD is gebouwd op vier pijlers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring gezondheidsrisico's in de fysieke en sociale omgeving, signalering, advisering (Wpg) 2. Gezondheidsbescherming (infectieziekten bestrijding, technische hygiënezorg, medische milieukunde) (Wpg) 3. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis (Wpg, Wvr) 4. Toezicht houden (Wpg) (Wet IKK) (Besluit Warenwet)
Wettelijke taak	Ja, wettelijk verplichte uitvoering van taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), Wet veiligheidsrisico's, Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK), Wet op lijkbezorging, Warenwetbesluit (toezicht tatoeëren piercen)
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Brummen, Ermelo, Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk, Berkelland, Elburg, Hattem, Bronckhorst, Epe, Heerde, Lochem, Oost Gelre, Winterswijk, Montferland, Oude IJsselstreek, Zutphen, Nunspeet, Putten, Oldebroek, Voorst en Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)/DB
Ontwikkelingen	Doorontwikkeling integrale Jeugdgezondheidszorg, jeugdartsen tekort, uitvoering en uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma, preventie aansluitend bij sociaal domein, voorbereiden Omgevingswet

GGD Noord- en Oost-Gelderland					
Financiële positie	De concept jaarstukken van de GGD sluit met een voordelig exploitatieresultaat van € 213.000. Het weerstandsvermogen is in 2019 licht gedaald ten opzichte van 2018, maar blijft op het benodigde weerstandsniveau				
Risico's	De raad van de gemeente Doetinchem heeft besloten in het kader van de keuzerichtingen om in de AB's en DB's van de Gemeenschappelijke Regelingen krachtig in te zetten op taakstellende bezuinigingen voor de verschillende instellingen waaronder de GGD. Een financiële taakstelling door gemeente(n) vraagt om een takendiscussie: welke taken voert de GGD nu uit, wat zijn de wettelijk verplichte taken, wat zijn de keuzemogelijkheden in de taakuitvoering en wat zijn daarvan de financiële en maatschappelijke effecten zodat een verantwoorde besluitvorming mogelijk is				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt	Portefeuillehouder, lid algemeen bestuur en lid dagelijks bestuur	E.J. (Jorik) Huizinga		
		Percentage deelname Doetinchem	8%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 802.058	€ 861.861	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 3.028.000	€ 2.909.000	●
	Vreemd vermogen		€ 2.923.000	€ 2.631.000	●
	Exploitatieresultaat		€ 213.000	€ 71.000	●

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)					
Relatie met programma	7 – Duurzaamheid en milieu				
Vestigingsplaats	Hengelo (Gld)				
Rechtsvorm	Openbaar lichaam				
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De ODA voert de wettelijke milieutaken uit voor de tien deelnemende gemeenten en de Provincie Gelderland. Het gaat hierbij om vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu, veiligheid en cultureel erfgoed. Hierdoor wordt gewerkt aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving				
Gemeentelijk belang	In opdracht van gemeente(n) en provincie omgevingsvergunningen verstrekken en erop toezien dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast gemeente(n) adviseren over verschillende (milieu)onderwerpen				
Wettelijke taak	Ja, zie openbaar belang				
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de Provincie Gelderland				
Ontwikkelingen	In 2019 is de gerealiseerde omzet beduidend lager dan begroot. De lagere inkomsten konden niet worden gecompenseerd door lagere uitgaven.				
Financiële positie	Het beschikbare weerstandsvermogen blijkt van onvoldoende niveau om het tekort in 2019 op te vangen. Hierdoor is de financiële positie van de ODA verzwakt. De gemeente zijn als opdrachtgever en bevoegd gezag verantwoordelijk voor evt. tekorten van de ODA				
Risico's	Er is geen sprake van een rechtstreeks risico voor de Omgevingsdienst omdat de deelnemers in de GR uiteindelijk garant staan. De garantstelling is verdeeld o.b.v. de in de begroting verwachte afname				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	Portefeuillehouder	F.H.T. (Frans) Langeveld		
		Percentage deelname Doetinchem	12%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 820.417	€ 1.085.184	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 470.000	€ -291.000	●
	Vreemd vermogen		€ 1.011.000	€ 2.144.000	●
	Exploitatieresultaat		€ 86.000	€ -668.000	●

B. Vennootschappen en coöperaties

Achterhoekse Groene Energiemaatschappij (AGEM)					
Relatie met programma	7 – Duurzaamheid en milieu				
Vestigingsplaats	Doetinchem				
Rechtsvorm	Coöperatie U.A. (uitgesloten aansprakelijkheid)				
Openbaar belang (doel verbonden partij)	AGEM wil een energieneutrale Achterhoek. Energieneutraal; evenveel stroom en warmte produceren als we verbruiken met onze: woningen, gebouwen, industrieën, straatmeubilair en agrarische activiteiten. Als regio nemen we verantwoordelijkheid voor onze eigen energiebehoefte				
Gemeentelijk belang	De AGEM is samen met de gemeente Doetinchem aanjager van de energietransitie in de Achterhoek. AGEM zorgt voor opwekking én levering van groene energie in de Achterhoek. Gemeente Doetinchem neemt deze groene energie af				
Wettelijke taak	Nee				
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Burgerorganisaties: Berkelland Energie, Duurzaam Beltrum, Montferland Klimaatneutraal, Vragender Duurzaam, Zon Delen in Berkelland, Zonkracht Hummelo en Zonnig Zieuwent				
Ontwikkelingen	2016 is het laatste jaar dat wij een bijdrage leverden aan coöperatie AGEM				
Financiële positie	-				
Risico's	-				
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem	Portefeuillehouder Percentage deelname Doetinchem	F.H.T. (Frans) Langeveld 18,8%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2015</i>	<i>31-12-2016</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 229.000	€ 127.000	●
	Vreemd vermogen		€ 368.000	€ 282.000	●
	Exploitatieresultaat		€ -246.000	€ -116.000	●

Alliander				
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen			
Vestigingsplaats	Arnhem			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Alliander staat voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie			
Gemeentelijk belang	Netwerkbedrijf Alliander is verantwoordelijk voor een groot deel van de energieleidingen in de gemeente Doetinchem. Gemeente Doetinchem bezit 787.348 aandelen van de in totaal 136.794.964 aandelen van Alliander met een nominale waarde van 5 euro per stuk.			
Wettelijke taak	Nee			
Deelnemende partijen	De aandelen van Alliander zijn in handen van 77 Nederlandse provincies en gemeenten			
Ontwikkelingen	De exponentiële groei van laadpalen, zonneparken, windmolens en warmtepompen zorgden in 2019 voor recordinvesteringen door Alliander. De uitvoeringsfase van de energietransitie is hiermee in een volgende versnelling gekomen en vraagt komende jaren alle aandacht. Naast uitbreidingen en versterkingen van de elektriciteitsnetten heeft Alliander daarbij ook op grotere schaal slimme oplossingen toegepast om de bestaande netten nog beter gaan te benutten. Het netwerkbedrijf boekte hierbij een solide financieel resultaat			
Financiële positie	De ontwikkelingen vereisen forse investeringen in de netten van Alliander. De financiële positie van Alliander en het uit te keren dividend voor de aankomende jaren komt daarmee onder druk te staan			
Risico's	Economische groei betekent ook: heel veel werk. Het is een uitdaging om hiervoor voldoende technisch geschoold personeel te vinden in de sector. In delen van de netten nadert het gebruik de maximale capaciteit. Alliander werkt met man en macht aan het oplossen van deze knelpunten door het verzwaren van de netten en toepassen van innovatieve oplossingen. Dit kost echter tijd. Tot die tijd bestaat de kans dat er in sommige gebieden nog niet de capaciteit geleverd kan worden die de klant vraagt			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Aandeelhoudersovereenkomst Nuval-platform. De gemeente Doetinchem is aandeelhouder	Portefeuillehouder Percentage deelname Doetinchem	H.G. (Henk) Bulten 0,58%	

Alliander				
	in Nuon/Vattenval, Alliander en Vitens. Nuval staat voor Nuon (Nu), Vitens (v) en Alliander (al). Aandeelhouders uit Flevoland en Gelderland nemen samen deel aan dit platform			
Financieel belang Doetinchem	<i>Begroting</i>	2018	2019	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 49.068	€ 49.068	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Dividend	€ 526.644	€ 863.352	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	31-12-2018	31-12-2019	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 4.129.000.000	€ 4.224.000.000	●
	Vreemd vermogen	€ 4.216.000.000	€ 4.567.000.000	●
	Exploitatieresultaat	€ 334.000.000	€ 253.000.000	●

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)		
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publiek en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering.		
Gemeentelijk belang	De BNG is na de Staat een van de grootste uitgevers van aandelen en obligaties van Nederland. Uitgegeven schuldpapieren hebben een credit rating Aaa van Moody's, AAA van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Dankzij deze topratings en het grote inkoopvolume kan de BNG tegen scherpe voorwaarden geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kunnen onder meer gemeentes financieringsmiddelen aantrekken tegen zo laag mogelijke lasten. Dit resulteert in gunstige voorwaarden en lage rentelasten		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	Aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap		
Ontwikkelingen	Het belangrijkste instrument van BNG blijft het verstrekken van financiering tegen lage prijzen aan haar kernklanten. Die lage prijzen vereisen een uitstekend risicoprofiel (de huidige ratings zijn AAA) zodat BNG de financiering kan aantrekken tegen scherpe tarieven. Om het risicoprofiel en daarmee de lage prijzen ook de komende jaren te behouden is het noodzakelijk dat BNG Bank het volume beheerst van leningen die beslag leggen op het risicokapitaal van de bank (tot maximaal 10% van de leningenportefeuille). BNG richt zich op het continu verbeteren van klant- en kredietprocessen. Dit betekent dat BNG blijft investeren in digitalisering, risicobeheersing en het voldoen aan toezicht en regelgeving. BNG Bank zal zich blijven richten op de publieke sector en het realiseren van maatschappelijke impact.		
Financiële positie	Het rendement op het eigen vermogen bedraagt 3,6% bij een doelstelling van 3,7%. De nettowinst bedraagt EUR 163 miljoen. De belangrijkste oorzaken van de daling van de nettowinst ten opzichte van 2018 zijn een lager resultaat financiële transacties en hogere voorzieningen voor kredietverliezen. Het resultaat financiële transacties komt uit op EUR 37 miljoen positief. De afwaarderingen voor kredietverliezen in 2019 bedragen EUR 153 miljoen. Dit in historisch perspectief hoge bedrag is met name het gevolg van de verminderde kredietwaardigheid van een relatie die diensten verleent aan gemeenten. Het renteresultaat bleef met EUR 435 miljoen nagenoeg gelijk aan het renteresultaat over 2018. De naar risico gewogen solvabiliteitsratio's zijn ten opzichte van ultimo 2018 stabiel gebleven op een hoog niveau; de Common Equity Tier 1-ratio en de Tier-1 ratio kwamen eind 2019 uit op 32% respectievelijk 38%.		
Risico's	De langlopende rentetarieven blijven een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat. Het coronavirus heeft vergaande maatschappelijke gevolgen, ook voor de klanten van BNG. Wat dit voor de bank betekent is nu nog niet in te schatten. Door de huidige renteomgeving is er meer concurrentie. Een betrouwbare uitspraak over het resultaat financiële transacties is niet te geven. Daarom achten we het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2020.		
Bestuurlijk belang Doetinchem	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal	Portefeuillehouder	H.G. (Henk) Bulten
		Percentage deelname	

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)				
	stemmen afhankelijk van het aantal aandelen de gemeente bezit	Doetinchem	0,11%	
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 156.858	€ 156.858	●
	Dividend	€ 158.464	€ 178.506	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 4.990.000.000	€ 4.887.000.000	●
	Vreemd vermogen	€ 132.519.000.000	€ 144.802.000.000	●
	Exploitatieresultaat	€ 337.000.000	€ 163.000.000	●

Vitens	
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het werken aan het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit
Gemeentelijk belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan 5,5 miljoen mensen en bedrijven. De gemeente Doetinchem valt onder het verzorgingsgebied van Vitens. De gemeente Doetinchem bezit 58.752 aandelen van de in totaal 5.777.247 aandelen van Vitens
Wettelijke taak	Ja, uitvoering geven aan taken uit de drinkwaterwet
Deelnemende partijen	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders
Ontwikkelingen	Om haar doelstellingen te halen staat Vitens in 2020 voor een stevige opgave. Een belangrijk deel van deze opgave wordt bepaald door de noodzakelijke investeringsbehoefte. Deze investeringsbehoefte heeft impact op de financiële perspectieven. Als gevolg van gewijzigde externe omstandigheden en inzichten (lagere rente en WACC) staan de solvabiliteit en bankratio's onder druk. Dit heeft geleid tot aanpassing van de meerjarige financiële perspectieven, zoals die eerder met de aandeelhouders is gedeeld, en daarmee tot aanpassing van de verwachtingen omtrent het uit te keren dividend, ook over 2019. Vitens kan op basis van de huidige inzichten niet tot een andere conclusie komen dat er over de komende jaren geen dividend zal worden uitgekeerd.
Financiële positie	De regulering via de WACC heeft met name impact op de financierbaarheid van de onderneming en uiteindelijk ook de dividendontwikkeling. Met het oog op hogere investeringsuitgaven zal de dividenduitkering voor een langere periode onder druk staan.
Risico's	De noodzakelijke investeringsbehoefte brengt een aantal risico's met zich mee. Benoemd zijn de PAS problematiek (Programma Aanpak Stikstof), toenemende schaarste op de arbeidsmarkt en daarmee het niet tijdig realiseren van de benodigde resources van Vitens, meer nieuwe aansluitingen en reconstructies dan gepland en daardoor vertraging in de uitvoering dat leidt tot een groter tekort van de reserves. Vitens heeft hiervan de impact en te nemen maatregelen benoemd in het Investeringsplan 2020-2029.

Bestuurlijk belang Doetinchem	Aandeelhoudersovereenkomst Nuval-platform. De gemeente Doetinchem is aandeelhouder in Nuon/Vattenval, Alliander en Vitens. Nuval staat voor Nuon (Nu), Vitens (v) en Alliander (al). Aandeelhouders uit Flevoland en Gelderland nemen samen deel aan dit platform	Portefeuillehouder	H.G. (Henk) Bulten	
		Percentage deelname Doetinchem	1%	
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 58.752	€ 58.752	●
	Dividend	€ 193.882	€ 52.877	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 533.100.000	€ 533.300.000	●

Vitens				
	Vreemd vermogen	€ 1.233.400.000	€ 1.293.000.000	●
	Exploitatieresultaat	€ 13.000.000	€ 11.100.000	●

Schouburg Amphion					
Relatie met programma	5 – Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie				
Vestigingsplaats	Doetinchem				
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)				
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De instandhouding en de exploitatie van een cultureel centrum in de gemeente Doetinchem ter bevordering van het culturele leven in Oostelijk Gelderland				
Gemeentelijk belang	Het bieden van een cultureel aanbod in de gemeente Doetinchem				
Wettelijke taak	Nee				
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem, Oude IJsselstreek, Bronckhorst en Montferland				
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van het Cultuurbedrijf is in volle gang. 1 september 2020 is de streefdatum voor de start van deze nieuwe entiteit welke een samengaan van de drie grote cultuurinstellingen bewerkstelligt - Er is financiële ruimte gemaakt om meer innovatief te programmeren 				
Financiële positie	Door de gevelproblematiek blijft de financiële situatie van Amphion uiterst kwetsbaar. Het hele eigen vermogen is de laatste jaren opgegaan aan gevechten (arbitrage-, advies-, en advocaatkosten en kosten voor tijdelijke maatregelen en toekomstig herstel). In 2020 zal er een begin worden gemaakt met het herstel van de gevel				
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - De definitieve rekening van het gevelherstel zal pas aan het eind van het traject (juli 2021) voor 100% zeker zijn. Amphion stelt dat zij e.e.a. binnen de ramingen zal uitvoeren - Amphion kent een ongekend hoge bezettingsgraad welke noodzakelijk is voor een sluitende begroting - De start van het Cultuurbedrijf zal mogelijk kosten met zich meebrengen welke niet zijn gedekt. Dit kan van invloed zijn op de resultaten van de drie instellingen i.c. het nieuwe bedrijf 				
Bestuurlijk belang Doetinchem	De gemeente Doetinchem is voor 89% aandeelhouder van Schouburg Amphion	Portefeuillehouder(s)	<ul style="list-style-type: none"> - M. (Maureen) Sluiter (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) - M. (Maureen) Sluiter (opdrachtgever via budgetovereenkomst) 		
		Percentage deelname Doetinchem	89%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 256.500	€ 256.500	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 807.567	€ 792.000	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 357.882	€ 262.918	●
	Vreemd vermogen		€ 3.661.736	€ 3.513.204	●
	Exploitatieresultaat		€ 4.773	€ -94.964	●

Sportcentrum Rozengarde (Rozengarde zwembad en Skyzone)				
Relatie met programma	5 – Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie			
Vestigingsplaats	Doetinchem			
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het uitoefenen van een onderneming op het gebied van de exploitatie van een sport- en recreatiecentrum met horeca-activiteiten			
Gemeentelijk belang	Het bieden van sport- en recreatieactiviteiten			
Wettelijke taak	Nee			
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem			
Ontwikkelingen	Er is sprake van een mogelijke oprichting van een Sportbedrijf waarvan Rozengarde onderdeel zal gaan maken			
Financiële positie	<i>Exploitatie:</i> De bezuinigingen opgelegd door de gemeente zijn opgevangen <i>Weerstandsvermogen:</i> Het weerstandsvermogen (eigen vermogen) is positief			

Sportcentrum Rozengarde (Rozengarde zwembad en Skyzone)					
Risico's	Rozengarde heeft medio 2019 te maken gekregen met loslatende tegels in het wedstrijdbad. In overleg met haar advocaat probeert Rozengarde de kosten van herstel te verhalen op de tegelzetter				
Bestuurlijk belang Doetinchem	De gemeente Doetinchem is voor 100% aandeelhouder van Sportcentrum Rozengarde	Portefeuillehouder(s)	- E.J. (Jorik) Huizinga (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) - L.T.M. (Rens) Steintjes (opdrachtgever via budgetovereenkomst)		
		Percentage deelname Doetinchem	100%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage		€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage		€ 1.268.888	€ 1.119.000	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>		<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen		€ 1.305.917	€ 1.368.153	●
	Vreemd vermogen		€ 4.263.134	€ 3.950.413	●
	Exploitatieresultaat		€ 236.490	€ 167.457	●

Buurtplein Doetinchem					
Relatie met programma	6 – Sociaal domein				
Vestigingsplaats	Doetinchem				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)				
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het bijdragen aan de sociale kwaliteit van de samenleving (in het bijzonder het ondersteunen van de kwetsbare groep)				
Gemeentelijk belang	Idem als het openbaar belang				
Wettelijke taak	Ja, het doel wordt verwezenlijkt door onder meer uitvoering te geven aan taken vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Participatiewet en de Jeugdwet				
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem				
Ontwikkelingen	In 2019 is Buurtplein verder getransformeerd naar een doelmatige organisatie met een sterke inzet op preventieve interventies en het bieden van adequate zorg en ondersteuning aan Doetinchemmers die dat nodig hebben. Buurtplein heeft zich 2019 voorbereid op de nieuwe opdracht 2020, die nog meer focus aanbrengt in het takenpakket en tot betere resultaten voor onze inwoners moet leiden, alsmede de maatschappelijke kosten op de lange termijn beheersbaar houdt				
Financiële positie	Buurtplein verkrijgt meer dan 97% van zijn jaarlijkse baten vanuit de basisopdracht van de gemeente Doetinchem (ruim € 9,5 mln.). Buurtplein heeft als zelfstandige vennootschap een beperkt eigen vermogen en capaciteit om risico's op te vangen, alsmede relatief weinig aanvullend "verdienvermogen". De bedrijfsresultaten in de afgelopen jaren hebben er toe geleid dat Buurtplein heeft ingeteerd op het eigen vermogen. De weerstandratio van Buurtplein bedraagt eind 2019 rond de 0,8, wat aan de lage kant is voor een verbonden partij				
Risico's	Voor de verbonden partijen geldt in algemene zin dat zij geïndexeerd worden o.g.v. het indexatiepercentage pbbp voortvloeiend uit de rijkscirculaires. Dat indexatiepercentage is de afgelopen periode(s) echter lager geweest dan de stijging van de reële kosten van de verbonden partijen, o.a. voortkomend uit sterk(er) gestegen loonkosten als gevolg van nieuwe cao's. Dit geldt ook voor Buurtplein. Het risico bestaat dat de verbonden partijen dit verschil niet langer structureel binnen hun eigen bedrijfsvoering kunnen opvangen				
Bestuurlijk belang Doetinchem	De gemeente Doetinchem is voor 100% aandeelhouder van Buurtplein Doetinchem	Portefeuillehouder(s)	- L.T.M. (Rens) Steintjes (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) - M. (Maureen) Sluiter; F.H.T. (Frans) Langeveld (opdrachtgever)		
		Percentage deelname Doetinchem	100%		
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal		€ 0	€ 0	●

Buurtplein Doetinchem				
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 9.730.263	€ 9.573.696	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 646.993	€ 385.744	●
	Vreemd vermogen	€ 1.422.036	€ 3.870.566	●
	Exploitatieresultaat	€ 40.900	€ -261.249	●

Buha BV				
Relatie met programma	8 – Wonen en woonomgeving			
Vestigingsplaats	Doetinchem			
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)			
Openbaar belang (doel verbonden partij)	Het zorgdragen voor een schone, hele en veilige openbare ruimte en bij de uitvoering hiervan arbeidsparticipatie en sociale werkgelegenheid te bevorderen en duurzame innovaties na te streven			
Gemeentelijk belang	Het bieden van een schone, hele en veilige openbare ruimte aan de inwoners van de gemeente Doetinchem			
Wettelijke taak	Ja, Buha bv voert namens de gemeente wettelijke taken uit voor de gemeente, met name op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte			
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem			
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - KR 84: Overgaan tot verkoop van ca 30 gemeentelijke panden waarbij de opbrengst tlv de Algemene Dienst ter vulling van het Vastgoedfonds en reserve Onderwijshuisvesting komt - KR 109: Opstellen van het wegenbeleidsplan 2020-2024 waarin het tegen de laagste maatschappelijke kosten het veilig houden van de wegen wordt uitgewerkt - KR 110: Het onderzoeken of de huidige bedrijfsvoering efficiënter kan bij de structurele bezuiniging van €300.000 vanaf 2022. - KR111: Onderzoeken hoe te acteren op excessen zoals de eikenprocessierups, invasieve exoten, ratten- en roekoverlast voor de komende jaren (2021 en verder) 			
Financiële positie	Buha BV heeft in 2018 een negatief resultaat behaald, waardoor haar eigen vermogen negatief is. Buha BV heeft voor de komende jaren een sluitende begroting voor de komende jaren gepresenteerd. Verwachting is hierbij dat de negatieve reserve positief zal worden			
Risico's	Omvang van het eigen vermogen en daarmee de weerstandscapaciteit			
Bestuurlijk belang Doetinchem	De gemeente Doetinchem is voor 100% aandeelhouder van Buha BV	Portefeuillehouder(s)	<ul style="list-style-type: none"> - F.H.T. (Frans) Langeveld (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) - L.T.M. (Rens) Steintjes (opdrachtgever) 	
		Percentage deelname Doetinchem	100%	
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatatiebijdrage	€ 21.104.864	€ 21.373.471	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 270.352	€ -17.099	●
	Vreemd vermogen	€ 7.218.999	€ 10.164.116	●
	Exploitatieresultaat	€ 269.352	€ -18.099	●

C. Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	
Relatie met programma	0 – Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene financiële middelen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Openbaar belang (doel verbonden partij)	De gemeente is lid van de vereniging die als doel heeft de leden collectief en individueel bij te staan bij het vervullen van hun bestuurstaken. Ook vertegenwoordigt de vereniging de gemeentelijke werkgevers (College voor Arbeidszaken) in de onderhandelingen met werknemersorganisaties over arbeidsvoorwaarden. Binnen de vereniging bestaan provinciale afdelingen, die als regionaal bestuurlijk overlegplatform functioneren.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)				
Gemeentelijk belang	Deelname van portefeuillehouders in commissies			
Wettelijke taak	Nee			
Deelnemende partijen	Alle Nederlandse gemeenten			
Ontwikkelingen	De VNG heeft drie pijlers: kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening. In de Algemene Ledenvergadering van 2019 hebben de leden van de VNG ingestemd met de nieuwe verenigingsstrategie: Gemeenten 2024. De missie van de VNG is om te werken aan een krachtige lokale overheid. Dat wordt bereikt door agendasettend te zijn voor op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven			
Financiële positie	De financiële positie van de VNG is stabiel			
Risico's	-			
Bestuurlijk belang Doetinchem	De gemeente heeft als lid stemrecht in de algemene ledenvergadering	Portefeuillehouder en 1 ^e afgevaardigde naar ledenvergadering	M. (Mark) Boumans	
		Percentage deelname Doetinchem	Inwoners gD: 57.382 Inwoners NL: 17.184.010 Percentage deelname is daarmee 0,33%	
Financieel belang Doetinchem	<i>Jaarrekening</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	●
	Lidmaatschap	€ 74.942	€ 78.497	●
	Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	●
	Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	●
Financiële positie	<i>Jaarrekening</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>Ontwikkeling</i>
	Eigen vermogen	€ 65.530.000	€ 61.975.000	●
	Vreemd vermogen	€ 65.111.000	€ 78.875.000	●
	Exploitatieresultaat	€ 1.241.000	€ 154.000	●

D. Overige verbonden partijen

De gemeente Doetinchem heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in overige verbonden partijen.

Paragraaf 8 - Rechtmatigheid

Inleiding

Met rechtmatigheid wordt bedoeld: het voldoen aan interne en externe wet- en regelgeving. De externe regelgeving omvat alle regelgeving van hogere overheidsinstanties. De interne regelgeving omvat minimaal alle door de gemeenteraad van Doetinchem genomen besluiten. Dit zijn bijvoorbeeld verordeningen, maar ook besluiten rondom de jaarrekening, begroting en kadernota.

Uw raad heeft via het [controleprotocol 2019](#) en met het bijbehorende [normenkader 2019](#) (vastgesteld door het college) alle voor de gemeente geldende wet- en regelgeving van toepassing verklaard voor de rechtmatigheidstoets. Deze toets wordt uitgevoerd door de accountant. Het normenkader fungeert als belangrijkste uitgangspunt voor de rechtmatigheidscontrole door de accountant.

Focus van de accountant in relatie tot rechtmatigheid

In het controleprotocol is geregeld wat de accountant, in opdracht van uw raad, doet om zich een oordeel te vormen over de Jaarrekening 2019 van de gemeente Doetinchem, voor wat betreft de onderdelen getrouwheid en rechtmatigheid. In deze paragraaf gaat het primair om de bevindingen van de accountant inzake de financiële rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen in 2019. Het controleprotocol wordt jaarlijks, samen met het [controleplan](#) (voorheen: dienstverleningsplan) van de accountant, ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad. Op 19 december 2019 heeft uw raad hierover een besluit ([2019-116](#)) genomen.

Het kader dat de accountant beschikbaar heeft is het door het college vastgestelde normenkader 2019, waarin de verordeningen en andere raadsbesluiten zijn opgenomen. Het normenkader wordt jaarlijks gescreend op gewijzigde interne en externe regelgeving. Aan de hand van deze screening wordt het kader bijgesteld en door het college vastgesteld. Dit wordt vervolgens ter kennisname aangeboden aan uw raad. Middels raadsmededeling ([2020-5](#)) bent u hierover geïnformeerd. De criteria die de accountant hanteert bij de beoordeling van de rechtmatigheid zijn:

- Het begrotingscriterium;
- Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (hierna te noemen: M&O-criterium);
- Het voorwaardencriterium.

Hieronder staan de goedkeuringstoleranties voor de accountant die uw raad in het controleprotocol heeft vastgesteld. Deze percentages gelden over het totaal van lasten in de jaarrekening. Voor 2019 gaat het om € 273 miljoen.

Goedkeurings-tolerantie	Strekking accountantsverklaring			
	<i>Goedkeurend</i>	<i>Beperking</i>	<i>Oordeel-onthouding</i>	<i>Afkeurend</i>
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	<1%	>1%<3%	-	>3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	<3%	>3%<10%	>10%	-

Tenslotte zijn de rapporteringstoleranties van belang. Uitgangspunt bij de rapporteringstoleranties is dat geconstateerde fouten en onzekerheden in principe in het accountantsverslag 2019 vermeld worden zodra deze de vermelde percentages overschrijden. Het staat de accountant daarnaast vrij om naar eigen inzicht belangrijke bevindingen in het verslag op te nemen.

Het begrotingscriterium

Dit criterium houdt in dat de financiële handelingen in 2019 tot stand moeten zijn gekomen binnen de kaders van de vastgestelde begroting 2019 en de hiermee samenhangende programma's. Met andere woorden: zijn de bij een programma horende budgetten en kredieten niet overschreden. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of aan het budgetrecht van de raad is voldaan. Het systeem van budgetbeheer en –bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen

worden gemeld bij de raad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. In 2019 is hieraan invulling gegeven door het traject keuzerichtingen bezuinigingen 2019-2023. Indien een wijziging van de begroting niet meer in het jaar zelf is of kon worden voorgelegd aan de raad zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Gaat het echter om overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid én worden ze goed herkenbaar opgenomen in de jaarrekening, dan kan de raad alsnog met deze uitgaven instemmen. Doen dergelijke situaties zich voor, dan nemen we die in deze paragraaf op en vragen we de raad hiermee deze alsnog goed te keuren. De accountant moet deze overschrijdingen overigens wel opnemen in zijn accountantsverslag, aangezien hij zijn verklaring afgeeft bij de door het college opgemaakte jaarrekening en voor hem dan dus nog niet vaststaat of de raad de overschrijdingen ook inderdaad zal goedkeuren.

De algemene lijn is dus dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet worden meegewogen in het oordeel van de accountant. Daarnaast worden nog negen soorten begrotingsoverschrijdingen onderscheiden. Hierna worden ze weergegeven met het gevolg voor de rechtmatigheid:

Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1. Overschrijding, gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	5. Overschrijding, niet passend binnen beleid, tegen beter weten in niet gemeld
2. Overschrijding bij open einde (subsidie)regelingen	6. Overschrijding, passend binnen beleid, tegen beter weten in niet gemeld
3. Overschrijding door activiteiten als boetes, procedures en naheffingsaanslagen na het verantwoordingsjaar	7. Overschrijding, gecompenseerd door niet direct gerelateerde extra inkomsten waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over die extra inkomsten
4. Overschrijding op investeringen met als gevolg hogere kapitaalslasten in jaren na investeren	8. Overschrijding door activiteiten als boetes, procedures en naheffingsaanslagen tijdens het verantwoordingsjaar
	9. Overschrijding op investeringen met als gevolg hogere kapitaalslasten in het jaar van investeren

Tenslotte is het nog mogelijk dat budgetafwijkingen weliswaar in financiële zin binnen de begroting blijven, maar dat er aanzienlijk minder prestaties geleverd zijn c.q. andere activiteiten ontplooid zijn dan in de begroting specifiek als doelstelling was aangegeven. Het gaat dan om afwijkingen van de beoogde prestaties. Neemt de accountant deze waar, dan heeft dit geen gevolgen voor de strekking van het rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring.

Bevindingen ten aanzien van het begrotingscriterium

De jaarrekening 2019 is op programmaniveau beoordeeld op overschrijdingen. Alleen de lastenkant is in de toets betrokken.

Progr.	Omschrijving programma	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Saldo
0	Bestuur, organisatie bedrijfsvoering en algemene financiële middelen	49.995	63.540	-13.545
1	Openbare orde en veiligheid	4.731	4.859	-128
2	Bereikbaarheid	10.837	10.730	107
3	Economie en werk	16.296	14.522	1.775
4	Onderwijs	8.552	11.193	-2.641
5	Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie	18.026	17.993	33
6	Sociaal domein	131.876	128.070	3.806
7	Duurzaamheid en milieu	11.391	11.340	52
8	Wonen en woonomgeving	10.936	10.715	221
Totaal programma's		262.640	272.962	-10.321

Toelichting

Er is sprake van begrotingsoverschrijding op drie programma's. Een deel van deze overschrijdingen past binnen de beleidskaders van de raad. Dit wordt derhalve niet meegewogen in het accountantsoordeel. Bij de resterende overschrijdingen is sprake van overschrijdingen waar hogere opbrengsten, in de vorm van bijdragen van derden of onttrekkingen aan reserves of voorzieningen/transitoria, tegenover staan. Hierdoor is van onrechtmatigheid, relevant voor het accountantsoordeel, geen sprake. Hierbij wordt per programma een toelichting op hoofdlijnen gegeven daar waar sprake is van een begrotingsoverschrijding die niet worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Programma 0 Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en algemene middelen

Jaarlijks wordt de hoogte van de pensioenvoorziening wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen en geactualiseerd € 967.000. Tegenover de uitgaven van het regioplan Gelderland Herdenkt staat een bijdrage van de provincie en regiogemeenten € 1.014.000. Voor de regionale samenwerking sociaal domein hebben wij van de Achterhoekse gemeenten een totale bijdrage ontvangen van € 640.000. Toevoegingen aan reserves binnen de vastgestelde beleidskaders € 1.141.000. In 2019 hebben wij reproductievoorwaarden voor derden uitgevoerd waarvoor een vergoeding is ontvangen van € 273.000. Op taakveld 0.8 overige baten en lasten is in de begroting netto geraamd (saldo van lasten en baten). Het betreft onder meer de ramingen vanuit de voormalige kostenplaatsen afdelingskosten (jaarplannen) en bijdrage BUHA (voorheen volledig via kostenplaats). Tegenover de hogere uitgaven staan hogere inkomsten ten opzichte van de begroting van € 9.631.000.

Programma 1 Openbare orde en veiligheid

Het betreft grotendeels een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG) passend binnen de beleidskaders. Hiertegenover staat grotendeels ook een bijdrage van de VNOG voor het gebruik van onze brandweerkazerne en een vergoeding van de VNOG voor de brandkranen.

Programma 4 Onderwijs

Het wordt veroorzaakt door de Sisa regelingen Regionaal Meld en Coördinatie- punt (RMC), Volwassen Onderwijs (VO) en Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB). Tegenover hogere uitgaven staan in deze regelingen een hogere rijksbijdrage. Ook worden de uitgaven via de inkomsten op dit programma onttrokken aan de transitoria voor deze SiSa regelingen (balanspost).

Het M&O-criterium

Misbruik en oneigenlijk gebruik kan zich op vele terreinen en in verschillende vormen voordoen. Onder *misbruik* wordt verstaan *het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte (te hoge) subsidies of uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.*

Onder *oneigenlijk gebruik* wordt verstaan *het volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoeling van de wet, verkrijgen van (te hoge) subsidies of uitkeringen, alsmede het niet of tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid.*

De gemeente moet door M&O-beleid en interne procedures de risico's hiervan beheersen en tot een minimum beperken. Het beperken van risico's moet worden bereikt door een mix van maatregelen. Bij misbruik (fraude) passen maatregelen als fraudepreventie, controle, fraudeopsporing en sancties. Bij oneigenlijk gebruik passen maatregelen als voorlichting, controle en actualisering van wet- en regelgeving. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Voor eigen regelgeving bepaalt uw raad zelf hoever u gaat in de eisen die aan het M&O-beleid te stellen zijn.

De accountant ziet vooral toe op de actualiteit van het M&O-beleid, de feitelijke naleving daarvan, de eventuele daaraan verbonden risico's voor de gemeente en de uitkomsten van interne controles en evaluaties.

De gemeente Doetinchem beschikt niet over een notitie M&O-beleid en daardoor kan dit criterium voor 2019 niet worden getoetst aan dit beleid. Wel zijn er afdelings specifieke maatregelen getroffen én doorontwikkeld om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan, zoals het vier-ogen-principe en functiescheiding. Wel zijn dit onderwerpen die blijvend aandacht vragen en de komende jaren verder ontwikkeld worden.

Bij de interim controle heeft de accountant ook aandacht besteed aan fraude en corruptie. Daarbij legt hij de nadruk op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude en corruptie in relatie tot de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. De accountant heeft aangegeven geen signalen te hebben ontvangen dat er onregelmatigheden zijn geconstateerd.

Het voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door de gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de gemeentelijke regelgeving. Met de vaststelling van het normenkader 2019 heeft het college exact bepaalde welke (eigen) voorwaarden dit zijn. Uw raad heeft middels een raadsmededeling ([2020-5](#)) kennisgenomen van dit besluit. Belangrijk hierbij is dat de financiële voorwaarden onverkort van toepassing zijn op alle regels. Bij de financiële voorwaarden gaat het bijvoorbeeld om het recht op een subsidie of uitkering (de juiste doelgroep), de hoogte (de juiste berekening) en de duur (eenmalig, jaarlijks etc.). Daarnaast zijn er ook niet-financiële voorwaarden, zoals bijvoorbeeld de ingangsdatum van een regel, de termijnen voor aanvragen, gereed meldingen en toekenningen, het nemen van een beslissing door het bevoegde orgaan of de bevoegde persoon en het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken. Voor rechtmatigheid zijn alleen de financiële voorwaarden van belang. Bij de interne controles is echter ook gekeken naar de uitvoering van verordeningen, processen en beheersmaatregelen. Voor enkele activiteiten lichten we dit nader toe.

Informatieveiligheid

De controle en verantwoording van informatieveiligheid valt uiteen in de volgende onderdelen:

- Informatiebeveiliging wordt getoetst via Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO);
- Over naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) rapporteert de Functionaris Gegevensbescherming (FG) jaarlijks aan het college van B&W.

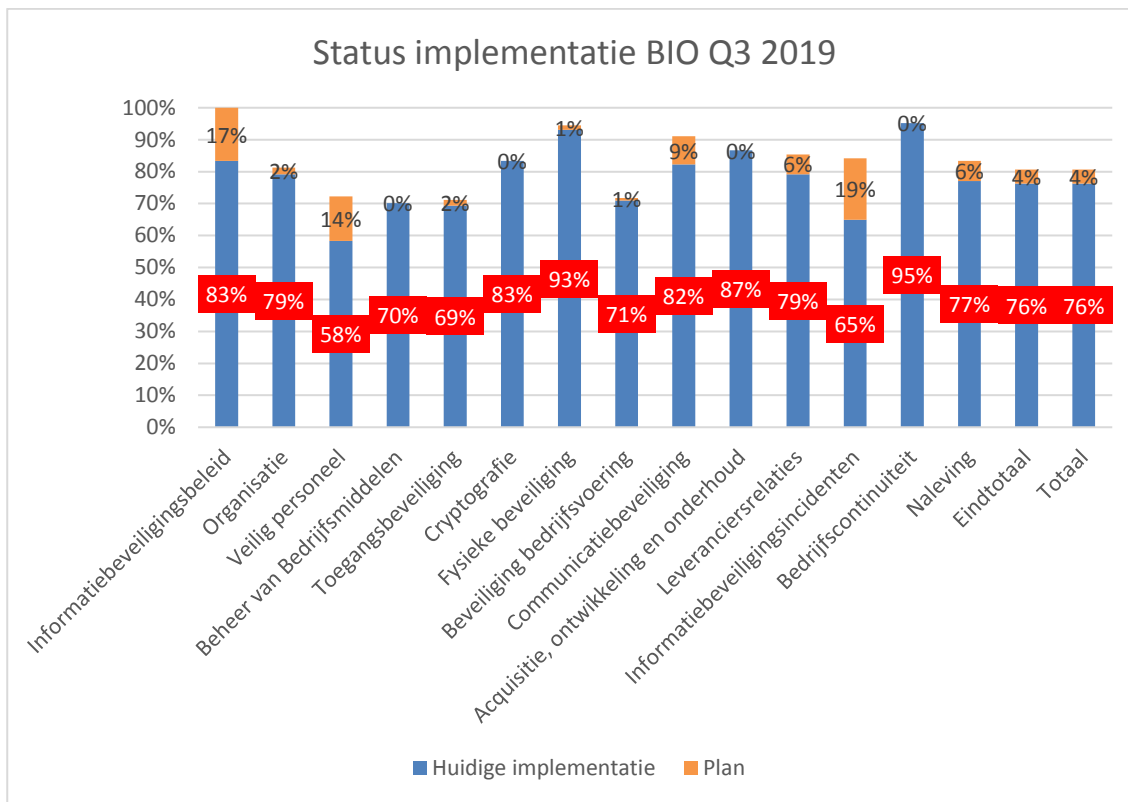
Informatiebeveiliging

Het college van B&W verantwoordt zich jaarlijks over informatiebeveiliging door middel van de ENSIA zelfevaluatie. Op basis van de uitkomsten van de ENSIA zelfevaluatie stelt het college van B&W een collegeverklaring op. Daarin geeft het college van B&W aan in hoeverre de gemeente voldoet aan de normenkaders voor informatiebeveiliging. Een onafhankelijke externe IT-auditor controleert de collegeverklaring en stelt een assurancerapport op. Vervolgens rapporteert het college van B&W deze uitkomsten aan de gemeenteraad. De resultaten uit de collegeverklaring komen terug in het jaarverslag.

Op basis van de uitkomsten uit ENSIA 2018 is een verbeterplan opgesteld. In dit verbeterplan beschrijven we de manier waarop we de gebruikersrapportage controle van Suwinet gaan optimaliseren. Deze zijn ingericht en uitgevoerd door een agenda afspraak met vaste procedurepunten in te plannen.

Per 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is één gezamenlijk normenkader voor

informatiebeveiliging binnen de gehele overheid. In 2019 hebben we een analyse uitgevoerd om inzichtelijke te maken in welke mate we al voldoen aan de BIO en welke hoofdonderdelen van de BIO nog actie vereisen.

De blauwe kolommen geven weer voor hoeveel procent we op dit moment voldoen per hoofdonderdeel van de BIO. Het oranje gedeelte is wat we in 2019 aan verbeteracties hebben uitgevoerd. Deze verbeteracties zijn besproken met de afdelingen en in een planning gezet. Een aantal verbeteracties zijn al in 2019 uitgevoerd zoals het opvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) van alle nieuwe medewerkers. Deze norm uit het hoofdstuk 'Veilig personeel' is opgenomen in de procedure van P&O. Jaarlijks bepalen we samen met de betrokken teams of afdelingen op basis van een risicoafweging welke acties we gaan oppakken om de BIO verder te implementeren.

Privacy

De FG rapporteert jaarlijks rechtstreeks aan het college van B&W over de mate waarin onze organisatie de AVG naleeft. De rapportage bevat elementen waaruit duidelijk wordt op welke onderwerpen aan de AVG wordt voldaan en waar verbetering nodig is. Op grond van de jaarlijkse toetsing van de FG is onder andere de procedure voor het melden van datalekken en beveiligingsincidenten geoptimaliseerd. Afdelingshoofden ontvangen kwartaalrapportages over de aard en aantallen datalekken en beveiligingsincidenten. Met deze handvatten kunnen zij beter sturen op risicomanagement en bewustwording. Ook is een standaard procedure ingericht voor het uitvoeren van privacy risicoanalyses, zogeheten DPIA's (Data Protection Impact Assessments). Deze wordt ingezet bij nieuwe of gewijzigde omvangrijke verwerkingen van persoonsgegevens. Daarnaast hebben wij in 2019 'themakaarten' ontwikkeld. Dit is een nieuwe trainingsvorm waarmee wij de bewustwording bij medewerkers vergroten. Aan de hand van kaarten met stellingen kunnen medewerkers aangeven of een bepaalde handeling 'wel of niet mag' of 'goed of fout' is. Daarmee ontstaat discussie over het onderwerp tussen de aanwezigen en worden verbanden gelegd naar de dagelijkse werkzaamheden.

Personeel en Organisatie (P&O)

Het aantal geconstateerde afwijkingen in de mutaties van de salarisadministratie is in 2019 0,99% (2018: 1,45%). Dit is berekend op basis van de gecontroleerde personen met mutaties en alle

indiensttredingen. Doorgevoerde verbeteringen leiden nog steeds tot een verdere afname van gevonden afwijkingen.

De volgende aanbevelingen worden doorgevoerd:

- De controle-opzet continueren. Elke maand worden 2 a 3 letters van het alfabet genomen als basis voor de controle. Door het jaar heen zijn alle soorten mutaties een gericht onderwerp van controle. Dit gaat steekproefsgewijs waarbij de omvang representatief is.
- Het continueren van het goed opbergen van onderliggende stukken. Het ontbreken van stukken wordt vaak in een opvolgende maand opgelost. Raadzaam is om de stukken ook dan alsnog in de juiste maand op te bergen. Het systematisch opbergen van mutatiestukken vraagt om discipline en tijd, maar levert winst op bij een accountantscontrole.
- Mutaties die medewerkers zelf in Motion doorvoeren worden door leidinggevende geaccordeerd, en (digitale) bewijsstukken worden indien van toepassing door salarisadministratie gecontroleerd.
- 2020 gebruiken om te onderzoeken hoe mutaties die (steeds meer) door medewerkers zelf worden ingevoerd in Motion ook steekproefsgewijs kunnen worden gecontroleerd.

DEEL 2 - JAARREKENING

Jaarrekeningresultaat 2019

Inleiding

In dit deel van de jaarrekening wordt u geïnformeerd over de rekeningresultaten 2019 en de bestemmingsvoorstellen. Ook ziet u welke gevolgen de resultaten hebben op de algemene reserve. Het financiële resultaat 2019 is het resultaat ten opzichte van de bijstellingen op de begroting 2019. Die bijstellingen gebeurden door besluiten van de gemeenteraad op specifieke onderwerpen, waaronder de besluitvorming bij de keuzerichtingen bezuinigingen 2019-2023.

Samenvatting rekeningresultaten 2019 en gevolgen voor de algemene reserve

We sluit het rekeningjaar 2019 af met een bruto resultaat op de reguliere begroting van € 8.289.765 voordelig. We stellen voor om € 3.529.486 door te schuiven naar de begroting 2020. Het netto resultaat op de reguliere begroting 2019 komt hiermee op € 4.760.278 voordelig. Het rekeningresultaat 2019 is samengevat in het volgende overzicht.

Rekeningresultaat 2019 (bedragen in €)	resultaat
Resultaat	8.289.765
Bestemmingsvoorstellen/over te hevelen budgetten naar 2020	-3.529.486
Resultaat bestemd voor algemene reserve	4.760.278

Het hierboven genoemde resultaat van de jaarrekening 2019 beïnvloedt het saldo van de algemene reserve. Dit is samengevat in onderstaand overzicht.

Algemene reserve per 31/12/2019 na verwerking voorstel resultaatbestemming	bedragen in €
Saldo voor resultaatbestemming	11.742.788
Mutatie resultaat bestemd voor algemene reserve	4.760.278
Algemene reserve na resultaatbestemming	16.503.066

Deel niet bestede middelen 2019 overboeken naar 2020 (bestemmingsvoorstellen)

Inleiding

Bij de jaarrekening blijkt ieder jaar dat er omstandigheden zijn waardoor budgetten niet volledig zijn benut. Deze middelen zijn vaak in het volgende jaar nog wel noodzakelijk om de vastgestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. De 'onderbestedingen' die niet verrekend worden met specifiek daartoe ingestelde bestemmingsreserves, worden in principe toegevoegd aan de algemene reserve. Om te voorkomen dat de gewenste doelstellingen niet alsnog kunnen worden behaald in een volgend jaar, worden bestemmingsvoorstellen gedaan. Hieronder leest u per onderwerp de aanleiding en het voorstel om de middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2020. Anders worden deze middelen alsnog ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsvoorstellen 2019			bedragen in €
1	0.1	coalitieagenda	22.560
2	0.8	maatwerk personeel	415.165
3	3.4	vrijtijdseconomie	44.432
4	5.1	sportakkoord	15.000
5	5.1	implementatie sportbedrijf	63.130
6	5.3	implementatie cultuurbedrijf	14.940
7	6.1	preventie, transformatie en innovatie sociaal domein	143.508
8	6.1	projectbudget Taskforce Sociaal Domein	63.381
9	6.5	Perspectief op Werk (Doe Agenda) (decembercirculaire)	1.000.000
10	6.72	transformatiefonds sociaal domein jeugd	1.189.750
11	7.4	klimaatgelden (decembercirculaire)	253.099
12	7.4	duurzaamheid	89.521
13	8.3	implementatie Omgevingswet	215.000
Totaal			3.529.486

Toelichting op bestemmingsvoorstellen

<i>Onderwerp:</i>	1. Coalitieagenda: restant budget (bekostiging 0-fase van bredere gemeentelijke opgaven op basis van de coalitieagenda in 2019 incidenteel € 300.000)
<i>P-houder:</i>	Burgemeester Boumans
<i>Taakveld:</i>	0.1
<i>Bedrag:</i>	€ 22.560
<i>Toelichting:</i>	<p>Algemeen In de begroting 2019 is voor de bekostiging 0-fase van bredere gemeentelijke opgaven op basis van de coalitieagenda incidenteel € 300.000 beschikbaar gesteld. Op € 23.000 na is het budget volledig voor dit doel besteed. Om een tweetal onderwerpen in 2020 te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om de niet gebruikte middelen (restantbudget) toe te voegen aan de begroting 2020.</p> <p>Regio Deal: project Cirkelregio Doetinchem cofinanciert (zie ook raadsmededeling 2019-60 Letter of Support Regio Deal) projecten die voortvloeien uit de Regio Deal. Dat gebeurt in principe met bestaande middelen. Voor het project <i>Cirkelregio</i> is eenmalig € 7.500 nodig voor cofinanciering in de periode 2020-2022. Dit project draagt bij aan de Doetinchemse doelen voor het verkleinen van de ecologische voetafdruk, duurzame innovatie als centrumstad en circulair ondernemen. Op dit moment kent Doetinchem nog geen separaat budget circulaire economie. Voor dit project geldt dat dekking echter gevonden kan worden binnen het bestaand budget <i>Startbudget opgaven coalitieagenda 2019</i> (fcl 40100202), e.e.a. cf. besluit college d.d. 11-02-2020. Dat betekent wel dat € 7.500 van dit incidentele budget 2019 beschikbaar gesteld moet worden als last voor 2020.</p>

	<p>Onderzoek zorg en wonen</p> <p>De raad heeft met het vaststellen van de Woningbouwstrategie 2019 op 28 november 2019 besloten dat een onderzoek naar Wonen en Zorg verricht moet worden. De bedoeling was om de opdracht nog in december 2019 te verstrekken, zodat het resultaat in april 2020 zou kunnen worden opgeleverd. Het verstrekken van de opdracht in december 2019 is niet gelukt, omdat het verstandig leek aan de voorkant iets meer tijd te nemen voor het formuleren van de opdracht, zodat de resultaten beter aansluiten op de exacte vraag van de gemeente. Dit lijkt zich nu uit te betalen. Aan drie bureaus is een offerte gevraagd. Er heeft inmiddels een goed gesprek plaatsgevonden met de opdrachtnemer. De opdracht zal deze week worden verstrekt. Het resultaat zal ondanks het later verstrekken van de opdracht toch worden opgeleverd in april 2020. Vandaar het verzoek om het budget over te hevelen naar 2020.</p>
--	--

Onderwerp:	2. Maatwerk personeel: restant budget organisatieontwikkeling:
P-houder:	Burgemeester Boumans
Taakveld:	0.8
Bedrag:	€ 415.165
Toelichting:	Met de vaststelling van keuzerichting 76 (Organisatieontwikkeling: maatwerk loonsom) is in het kader van gD2020 € 500.000 incidenteel voor 2019, met een doorloop naar de jaren erna, beschikbaar gesteld om noodzakelijke maatwerkoplossingen te realiseren met en voor medewerkers. Doel is om mobiliteit te bevorderen om daarmee uiteindelijk een structurele besparing te realiseren. Na de besluitvorming op de keuzerichtingen is dit opgepakt en de uitwerking zal in de komende jaren zijn beslag krijgen.

Onderwerp:	3. Vrijtijdseconomie: restant budget voor innovatie van recreatie en toerisme
P-houder:	Wethouder Bulten
Taakveld:	3.4
Bedrag:	€ 44.432
Toelichting:	Voorgesteld wordt om het niet uitgeven deel van het budget voor innovatie van recreatie en toerisme over te boeken naar 2020 om uitvoering te geven aan de invulling van de Uitvoeringsagenda Vrijtijdseconomie 2020-2021, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Een bezoekerscentrum voor de Achterhoekse kastelen en landgoederen, gevestigd in Kasteel Slangenburg; - Het mountainbikenetwerk Achterhoek (derde fase West-Achterhoek).

Onderwerp:	4. Sportakkoord: restant budget
P-houder:	Wethouder Steintjes
Taakveld:	5.1
Bedrag:	€ 15.000
Toelichting:	In 2019 is incidenteel € 15.000 beschikbaar gekomen voor het opstellen van een lokaal sportakkoord. Met het Nationaal Sportakkoord willen de sport, rijksoverheid en gemeenten, samen met provincies, bedrijfsleven en maatschappelijke organisatie de kracht van sport in Nederland nog beter benutten. In 2019 is een regionaal akkoord opgesteld, die we willen vertalen in een lokaal sportakkoord. Het ontvangen bedrag is bedoeld om een onafhankelijke sportformateur te kunnen zetten om het proces te begeleiden. Op die manier maken we gebruik van elders opgedane ervaringen rondom het sportakkoord en kunnen we dus een effectief en efficiënt proces doorlopen.

Onderwerp:	5. Implementatie Sportbedrijf: restant budget
P-houder:	Wethouder Steintjes
Taakveld:	5.1
Bedrag:	€ 63.130
Toelichting:	Voor de oprichting van het Sportbedrijf is in 2018 incidenteel € 175.000 beschikbaar gesteld. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is € 114.000 overgeboekt naar 2019. Omdat de oprichting van het sportbedrijf in 2019 vertraging heeft opgelopen, wordt voorgesteld om het restant bedrag over te boeken naar 2020. Uw Raad periodiek geïnformeerd over het verloop van het proces ten aanzien van de totstandkoming van het sportbedrijf en de rol van de verschillende deelnemers. Ondertussen volgen de ontwikkelingen zich snel op. De kosten van het project betreffende de Saza topsporthal worden vooralsnog eveneens uit dit budget betaald.

Onderwerp:	6. Implementatie Cultuurbedrijf: restant budget
P-houder:	Wethouder Sluiter
Taakveld:	5.3
Bedrag:	€ 14.940
Toelichting:	Van de incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor de totstandkoming van het cultuurbedrijf resteert eind 2019 circa € 15.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te boeken naar 2020. Dit bedrag is bestemd voor de procesbegeleiding / inzet kwartiermaker.

Onderwerp:	7. Preventie, transformatie en innovatie Sociaal domein (Begroting 2019 incidenteel € 500.000): restant budget
P-houder:	Wethouder Sluiter
Taakveld:	6.1
Bedrag:	€ 143.508
Toelichting:	Preventie Sociaal Domein is binnen de Coalitieagenda 2018-2020 een belangrijk speerpunt. Ter ondersteuning hieraan is in de begroting 2019 eenmalig € 500.000 beschikbaar. De incidentele middelen worden besteed aan: <ul style="list-style-type: none"> - POH Jeugd-ggz € 175.000 (zie raadsmededeling 2019-98), - Lang Leve Kunst € 50.000 - Actieplan Jongeren in Beeld € 175.000 (zie raadsmededeling 2018-84) - Besparing keuzerichting nr. 43 € 100.000 Omdat de preventieprojecten doorlopen in 2020 en de preventieagenda sociaal domein nog in ontwikkeling is, is het wenselijk het restant van dit budget beschikbaar te houden voor 2020. De besteding voor de genoemde projecten in 2020 is: <ul style="list-style-type: none"> - Lang leve kunst: € 50.000. - Actieplan jongeren in beeld: € 90.000.

Onderwerp:	8. Projectbudget Taskforce Sociaal Domein (keuzerichting 44): restant budget
P-houder:	Wethouder Sluiter
Taakveld:	6.1
Bedrag:	€ 63.381
Toelichting:	Voor 2019 was naast andere incidentele budgetten aanvullend € 150.000 incidenteel budget beschikbaar. Niet alle budgetten hiertoe zijn uitgegeven vanwege de grote (tussentijdse) inzet die is geleverd op o.a. het proces Keuzerichtingen zelf. Een deel van de lasten die in 2019 geraamd waren (bijvoorbeeld proces vernieuwde inkoop, implementatie WizPortaal e.d., extern onderzoek), zijn nét in 2020 begonnen waardoor deze onevenredig

	drukken op 2020. Daarmee is 2019 voor de Taskforce een jaar geworden van inventarisatie en onderzoek. Zeker gelet op de regionale ontwikkelingen m.b.t. inkoop is het strategisch wenselijk om dit incidenteel budget over te hevelen naar 2020 en beschikbaar te houden voor het welslagen van de Taskforce. We willen erop wijzen dat het grootste deel van de bezuinigingen behaald zullen moeten worden in programma 6 sociaal domein. De beschikking hebben over een projectbudget, waarmee zowel projectleiding bekostigd kan worden als specifieke deskundigheid kan worden ingehuurd en bepaalde vraagstukken kunnen worden onderzocht is essentieel.
--	---

Onderwerp:	9. Perspectief op Werk (Doe Agenda): restant budget (let op: dit is een regionaal budget)
P-houder:	Wethouder Huizinga
Taakveld:	6.5
Bedrag:	€ 1.000.000
Toelichting:	Perspectief op Werk is een extra impuls voor de arbeidstoeleiding van mensen die willen en kunnen werken, maar niet zelfstandig de weg naar werk vinden. Een intensievere samenwerking tussen publieke en private partijen moet zorgen voor goede matches tussen werkzoekenden en beschikbaar werk. Perspectief op Werk is naast een extra impuls ook een leertraject om vanuit de praktijk te bezien hoe de bemiddeling van deze groep verbeterd kan worden. Het betreft gelden voor de arbeidsmarktregio Achterhoek die pas bij de decembercirculaire 2019 gemeentefonds beschikbaar zijn gekomen. Het project start in 2020.

Onderwerp:	10. Transformatiefonds sociaal domein jeugd: restant budget (let op: dit is een regionaal budget)
P-houder:	Wethouder Sluiter
Taakveld:	6.72
Bedrag:	€ 1.189.750
Toelichting:	Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven, is gezamenlijk door gemeenten en het Rijk een Transformatiefonds opgericht. Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 is daaruit ten behoeve van de jeugdzorgregio Achterhoek jaarlijks een transformatiebudget van € 595.000 toegekend. De eerste maal via de decembercirculaire 2018. Deze middelen zijn toegekend op basis van het regionale transformatieplan jeugdhulp en mogen tot 2022 worden besteedt. Hierover wordt door het Rijk geen financiële verantwoording gevraagd. Deze middelen worden uitgekeerd via de gemeente Doetinchem t.b.v. de jeugdregio Achterhoek. Voor de besteding van deze middelen zijn in 2019 plannen ingediend, die deels in uitvoering zijn gebracht en deels nog niet. De verwachting is dat voornamelijk in 2020 en 2021 de middelen besteed worden.

Onderwerp:	11. Klimaatgelden: restant budget als gevolg van decembercirculaire 2019
P-houder:	Wethouder Langeveld
Taakveld:	7.4
Bedrag:	€ 253.099
Toelichting:	In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. Onze gemeente heeft in 2019 via de decembercirculaire voor dit doel € 253.099 ontvangen.

Transitievisie warmte	€ 201.101
Transitievisie wijkaanpak	€ 9.997
Transitievisie energieloketten	€ 42.001
Totaal	€ 253.099

De huidige lijn is dat we deze mutaties één op één toevoegen aan de betreffende taakvelden in onze begroting. Bij de jaarrekening 2019 blijven deze middelen over doordat ze uiteraard nog niet besteed zijn.

Om deze middelen alsnog te kunnen besteden stellen we daarom voor om deze toe te voegen aan het betreffende taakveld in 2020 en 2021 (onderdeel uitvoeringsprogramma duurzaamheid) Deze periode sluit aan bij de uitvoeringsperiode zoals het Rijk dit ook heeft beoogd.

Onderwerp:	12. Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid: restant budget
P-houder:	Wethouder Langeveld
Taakveld:	7.4
Bedrag:	€ 89.521
Toelichting:	<p>Met het structurele budget duurzaamheid worden jaarlijks verschillende incidentele activiteiten/projecten betaald. In 2019 was er beoogt extra fte ten behoeve van het thema duurzaamheid aan de formatie toe te voegen. Door omstandigheden en onduidelijkheden ten aanzien van bezuinigingen is deze fte in 2019 niet toegevoegd aan de formatie. Juist door het gebrek aan personele kracht is in 2019 dan ook niet het volledige budget "duurzaamheid" uitgegeven. En resteert er uit het budget van 2019 nog een bedrag van € 89.521.</p> <p>In maart 2020 is een nieuwe medewerker gestart op het thema duurzaamheid. Met de nieuwe medewerker willen we op diverse onderwerpen binnen het thema duurzaamheid werken aan een verdere stimulans en een inhaalslag maken. Dit zijn projecten en stimulansen waar het gaat om energiebesparing binnen de gebouwde omgeving als ook de warmtetransitie. In de afgelopen jaren zijn de acties op duurzaamheid achter gebleven op de wensen en de plannen. Voorbeelden hiervan zijn de warmtetransitievise (€ 17.500), het project zuiverende kas van het Zoncollege (€ 35.000) en het project zonnige bedrijfsdaken (€ 25.000). Omdat we nu 1 fte extra kunnen inzetten kan een broodnodige inhaalslag gemaakt worden. Hierbij hoort ook een budget om duurzaamheidsacties ook concreet in te kunnen zetten. Het bestedingsplan voor het budget "duurzaamheid" 2020 is volledig ingevuld door toezeggingen en voortzetting van lopende projecten. Het restant budget uit 2019 voor "duurzaamheid" groot € 89.521 is in het jaar 2020 hard nodig om de inhaalslag te kunnen maken.</p>

Onderwerp:	13. Leges omgevingsvergunningen: overschot 2019 deels inzetten t.b.v. de invoering van de Omgevingswet (2,3 fte)
P-houder:	Wethouder Lambregts
Taakveld:	8.3
Bedrag:	€ 215.000
Toelichting:	<p>De implementatie van de Omgevingswet daalt steeds meer af naar het uitvoerende niveau van de afdeling Ruimte. Het budget dat beschikbaar is voor de voorbereiding op de Omgevingswet voor het jaar 2020 is (nagenoeg) op. Dit budget ging vooral op aan de beleidsmatige kant van de voorbereiding.</p> <p>Inmiddels komt de voorbereiding op de Omgevingswet in een fase waarin de "staart van het werkproces" zich moet gaan voorbereiden op de nieuwe</p>

werkelijkheid. Dit betekent dat medewerkers van het bouwloket, vergunningverlening, applicatiebeheer en de juridische disciplines onderzoek moet doen naar de nieuwe werkwijze/werkprocessen. Ook moeten die worden afgestemd op nieuwe ondersteunende softwaresystemen. Deze functies, die diep in de uitvoering actief zijn, zijn tot heden nauwelijks betrokken. Dit komt mede doordat zij de prioriteit moesten leggen bij het primaire proces/werk. En hieraan zitten steeds wettelijke termijnen en deadlines. De eigen mensen zijn dus niet vrij te spelen, zodat externe ondersteuning per se nodig is. Geraamd wordt dat incidenteel 2,0 fte nodig is voor de periode 1 april 2020 tot 1 januari 2021.

Daarnaast geeft de update van VNG van februari 2020 ten aanzien van de minimale acties die nodig zijn voor een tijdige invoering nog aanleiding om met name op het gebied van regionale samenwerking op te schalen. In dat kader zijn er op 25 februari door de RIO afspraken met de ketenpartners gemaakt om de eisen die betrekking hebben op indieningsvereisten, financiële arrangementen e.d. nadrukkelijker met de gemeenten te gaan oppakken. Gezien de stevige consequenties (politiek gevoelige zaken en nieuwe arrangementen vragen om raadsbesluit e.d.) vraagt dit om aanvullende beleidscapaciteit van 0,3 fte.

Resultaat begroting 2019

Het resultaat op de begroting 2019 na bestemmingsvoorstellen bedraagt € 4.760.278 voordelig. Uit het resultaat lichten we de posten groter dan € 75.000 toe.

Resultaat 2019 bedragen in €			Resultaat	V/N
1	0.1	pensioenvoorziening wethouders	-967.000	N
2	0.1	bestuurlijke samenwerking	-96.000	N
3	0.2	rijbewijzen	90.000	V
4	0.2	RNI	134.000	V
5	0.2	nacalculatie uren gemeentewinkel	-164.000	N
6	0.4	overhead: ict/kantoorautomatisering	197.000	V
7	0.4	overhead: huisvesting	157.000	V
8	0.5	dividend	490.000	V
9	0.7	gemeentefonds	809.000	V
10	0.8/4	personeelsgerelateerde budgetten	-521.165	N
11	0.8	voorziening dubieuze debiteuren	331.000	V
12	0.8	onvoorziene uitgaven	136.000	V
13	3.2	grondexploitatie bedrijventerreinen	297.000	V
14	4.3	leerlingenvervoer	81.000	V
15	pr. 6	programma sociaal domein	2.223.000	V
16	8.2	grondexploitatie woningbouw	924.000	V
17	8.3	omgevingsvergunning	54.000	V
18	div	investeringslasten (rente en afschrijving)	666.000	V
19	div	diverse verschillen kleiner dan € 75.000	-80.557	N
20	div.	bestemmingsvoorstellen	3.529.486	V
Totaal resultaat			8.289.764	V
20	div.	bestemmingsvoorstellen	-3.529.486	N
Resultaat bestemd voor algemene reserve			4.760.278	V

Toelichting op de posten

1. Pensioenvoorziening wethouders € -967.000 N

Jaarlijks wordt de hoogte van de pensioenvoorziening wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen en geactualiseerd. De grondslagen voor de berekening van de actuariële waarde zijn gebaseerd op de circulaire van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties gepubliceerd d.d. 18 december 2018, kenmerk 2018-0000936174.

Voor de waardering van de pensioenverplichtingen 2019 wordt een rekenrente gehandteerd van 0,290%. Deze rekenrente ligt -1,287% lager dan de rekenrente van vorig jaar. Deze daling van de rekenrente zorgt ervoor dat een fors hogere voorziening aan moet worden gehouden houden.

2. Bestuurlijke samenwerking - VNG € -96.000 N

Vanaf 2018 is er geen sprake meer van een rechtstreekse betaling uit het gemeentefonds aan de VNG. Het Rijk heeft deze middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. Om de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten financieel te kunnen blijven faciliteren is het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (Fonds GGU) in het leven geroepen door de VNG. De activiteiten in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering worden jaarlijks voorgelegd aan en vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering. Alle VNG-leden dragen naar rato van het aantal inwoners bij aan het Fonds GGU. De gemeenten zijn via de algemene uitkering gecompenseerd voor deze activiteiten. De compensatie die voor deze activiteiten ontvangen vanuit de algemene uitkering is niet genoeg om de bijdrage die wordt gevraagd van de gemeente Doetinchem te dekken.

3. Rijbewijzen	€ 90.000 V
<p>Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) stelt jaarlijks de leges vast voor de rijbewijzen. De gemeentewinkel heeft de processen voor het aanvragen en uitreiken van de rijbewijzen met eventueel spoed of een gezondheidsverklaring kwalitatief goed, efficiënt en effectief ingericht. Hierdoor hebben wij minder tijd nodig om de processen uit te voeren dan vastgesteld is door het ministerie van I&W en houden wij een positief saldo over. Dit voordeel compenseert legesproducten die niet kostendekkend zijn (kruissubsidiering).</p>	
4. Registratie Niet Ingezetenen (RNI)	€ 134.000 V
<p>De gemeente Doetinchem is één van de 19 landelijke inschrijvingskantoren voor het register niet ingezetenen (RNI). In dit register worden de mensen ingeschreven die in Nederland werken of economisch verkeer hebben maar niet in de basisregistratie personen (BRP) kunnen worden ingeschreven.</p> <p>Door de inschrijving in de RNI voldoen ze aan de Nederlandse wetgeving m.b.t. rechten en plichten rondom economisch verkeer, bijv. loonbetaling/belastingafdracht. Per inschrijving worden we gecompenseerd door het ministerie van Binnenlandse zaken. Daarnaast ontvangen we een vast bedrag voor zgn. coördinatiekosten. Door opnieuw een fors aantal inschrijvingen, een efficiënt werkproces en een platte en directe wijze van coördineren hebben we hier een positief saldo bereikt.</p>	
5. Nacalculatie uren gemeentewinkel	€ -164.000 N
<p>Het op onderdelen voordelige resultaat (zie punt 4, 5 en 29) van de gemeentewinkel wordt gedeeltelijk ingezet ten gunste van de loonsom (zie punt 11), omdat er relatief veel is ingehuurd vanwege ziekteverzuim en aanvullende taken.</p>	
6. Overhead: ICT/kantoorautomatisering	€ 197.000 V
<p>Dit betreft een voordeel dat ontstaat op de afname van de ICT diensten van de ICT samenwerking. Dit voordeel wordt met name verklaard door 1. Incidenteel voordeel over het boekjaar 2018 van de ICT samenwerking, conform afspraak heeft gD een bedrag van circa € 110.000 teruggekregen. Dit bedrag is in het boekjaar 2019 terecht gekomen. 2. Doordat de gemeente minder ICT-diensten heeft afgenomen dan begroot, is een voordeel ontstaan van € 87.000.</p>	
7. Overhead: huisvesting	€ 157.000 V
<p>In 2019 hebben wij als gevolg van de ontbinding van de huurovereenkomst kantoorruimte door de Regio Achterhoek een eenmalig bedrag gekregen van € 69.000. Dit bedrag hadden wij tijdens het opstellen van de begroting niet begroot. Het restant voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor het huurdersonderhoud en lagere nutslasten.</p>	
8. Dividend	€ 490.000 V
<p>De gemeente Doetinchem heeft in 2019 met name als gevolg van een hogere omzet van Alliander en de éénmalige boekwinst door verkoop van Allego meer dividend ontvangen. Dit levert een voordeel op van € 449.000.</p> <p>Van Vitens is minder dividend ontvangen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn lagere opbrengsten door een daling van de tarieven en toepassing van de WACC. Nadeel € 56.000.</p> <p>In 2019 heeft de gemeente van de BNG meer dividend ontvangen dan begroot was. Dit levert een voordeel op van € 97.000 in 2019. De nettowinst van BNG over het jaar 2018 lag weliswaar lager dan in 2017, maar het door het hogere dividend uitkeringspercentage (50% over 2018 t.o.v. 37,5% over 2017, is de dividenduitkering in 2019 aan de aandeelhouders hoger uitgevallen.</p> <p>Over de structurele effecten (€ 146.000 nadeel) zal gerapporteerd worden bij de bestuurlijke monitor 2020 en de Kadernota 2021.</p>	
9. Gemeentefonds	€ 809.000 V
<p>Het voordelig resultaat op het gemeentefonds is als volgt opgebouwd:</p>	

uitkeringsjaar	2017	2018	2019	Totaal
septembercirculaire 2019			-181.000	-181.000
decembercirculaire 2019			129.000	129.000
onderuitputting 2018		126.000		126.000
hoeveelheidsverschillen	61.000	246.000	428.000	735.000
Totaal	61.000	372.000	376.000	809.000

Bij de raadsmededelingen over de diverse circulaire gemeentefonds bent u reeds geïnformeerd over de resultaten van de september- en decembercirculaire 2019 voor het uitkeringsjaar 2019. Daarnaast hebben wij over oudere uitkeringsjaren nog afrekeningen ontvangen. Het gaat hierbij vooral om nakomende verrekening in de hoeveelheden (onder meer WOZ-waarden, aantallen bijstandsuitkeringen en uitkeringontvangers en aantal leerlingen). Het resultaat in deze jaarrekening komt daarmee totaal op € 809.000 voordelig.

10. Personeelsgerelateerde budgetten **€ -521.165 N**

De personeelsgerelateerde budgetten geven een saldo van € -521.165 nadelig. Dit is op te delen in een deel loon- en inhuurkosten en een deel hieraan gerelateerde budgetten. Het nadeel op de loon- en inhuurkosten wordt met name veroorzaakt door de (relatief) dure inhuur op vacante ruimte en deels door de uitloop- en garantie schalen. Het fenomeen van uitloopschalen is afgeschaft voor diegenen die na januari 2016 in dienst zijn gekomen. Het effect hiervan wordt eerst op de lange termijn merkbaar. Daarnaast hebben we ook in 2019 weer veel extra moeten inhuren in verband met ziekte. In het resultaat is het voordeel opgenomen op het incidenteel beschikbaar gestelde budget keuzerichting 76 Organisatieontwikkeling: maatwerk loonsom voor 2019 met een doorloop voor de jaren erna. Bij de jaarrekening 2019 wordt een bestemmingsvoorstel voorgelegd om het restantbedrag maatwerk loonsom 2019 ad. € 415.000 beschikbaar te houden voor inzet in de komende jaren, wat uiteindelijk resulteert in een resultaat van € 521.165 nadelig.

11. Voorziening dubieuze debiteuren **€ 331.000 V**

In de jaarrekening 2019 is er sprake van een voordeel van € 390.000 op de voorziening dubieuze debiteuren. Deze voorziening heeft betrekking op de belasting- en de overige debiteuren. Jaarlijks worden de percentages voor oninbaar vergeleken met de daadwerkelijk afgeboekte bedragen in de afgelopen jaren. Het gemiddelde percentage wordt gehanteerd om tot bepaling van de benodigde voorziening te komen. Vanaf 2019 is deze methode ook toegepast bij de debiteuren sociaal domein.

De gemeente voert een actief invorderingsbeleid. Periodiek (maandelijks) worden aanmaningen en dwangbevelen verzonden naar de belastingplichtigen. Periodiek worden belastingvorderingen met de status postdwangbevel overgedragen aan het extern incassobureau. Het aantal oude openstaande vorderingen is beperkt.

12. Onvoorziene uitgaven **€ 136.000 V**

Er zijn twee stelposten voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting: Een stelpost voor incidentele lasten van € 82.000 en een stelpost voor structurele lasten van € 54.000. Voor de inzet van deze budgetten gelden spelregels. In 2019 was het niet nodig om een beroep te doen op deze stelposten.

13. Grondexploitatie bedrijventerreinen **€ 297.000 V**

- A18 Bedrijvenpark: mede door de positieve ontwikkeling van de verkopen in de A18 Bedrijvenpark en een hogere bijdrage uit DocksNLD kan de begrote voorziening van circa € 3,8 mln. worden bijgesteld naar € 1.8 mln. Een groot deel van de voorziening kan derhalve vrij vallen, het Doetinchemse aandeel (35%) hierin is € 0,7 mln.
- Bedrijventerrein Verheulswede € -0,4 mln, in het boekwerk van de keuzerichtingen nr. 70 werd uitgegaan van een tussentijds winstneming ter hoogte van € 0,4 mln. de gronden worden naar verwachting verkocht en overgedragen in 2020

14. Leerlingenvervoer **€ 81.000 V**

Bij de keuzerichtingen is al aangegeven dat er de afgelopen jaren minder werd uitgegeven dan begroot. Dit geldt ook voor het jaar 2019. In 2019 is er minder betaald over 2018 ten opzichte van

de prognose voor het laatste kwartaal 2018. Dit levert een voordeel op van € 50.000. Over het jaar 2019 is een voordeel behaald van € 31.000. Het totale resultaat in deze jaarrekening is daarmee € 81.000 voordelig.

Bij de keuzerichtingen is het budget met ingang van 2020 structureel verlaagd met € 50.000. In 2020 zullen we kunnen beoordelen of dit ook daadwerkelijk gerealiseerd zal worden. Het verzorgen van adequaat leerlingenvervoer is immers een wettelijke verplichting en kent daarmee een open einde.

15. Sociaal domein € 2.223.000 V

We kijken bij de jaarrekening terug op het jaar 2019. Financieel kunnen we het jaar afsluiten met een voordelig resultaat voor het sociaal domein van € 2.223.000. 2019 is het eerste volledige jaar geweest dat de Taskforce financiële beheersing sociaal domein actief was. In november 2019 zijn de keuzerichtingen vastgesteld. Voor het sociaal domein ook in financieel opzicht belangrijk omdat daarmee feitelijk een nieuwe begroting is vastgesteld. Financieel is met de keuzerichtingen de begroting van het sociaal domein met ruim € 6.5 miljoen verruimd. (€ 7.382.588 minus een verwacht effect van € 845.000). Dat bedrag verminderd met het huidige overschot (na aftrek van bestemmingsvoorstellen) van € 2.2 miljoen, betekent dus eigenlijk een nadeel van € 4.3 miljoen in vergelijking met de primaire begroting van 2019. Het resultaat van 2018 was - € 5.5 miljoen.

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Resultaat 2019 programma 6 sociaal domein bedragen in €			Resultaat	V/N
1	6.1	algemene kosten sociaal domein	1.026.000	V
2	6.3/6.4/6.5	Laborijn	-250.000	N
3	6.3/6.71	Armoede	71.000	V
4	6.6	Wmo, Wonen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen	-134.000	N
5	6.71	Wmo, begeleiding	1.170.000	V
6	6.71	Wmo, eigen bijdrage hh/bg/wrv	-928.000	N
7	6.71	Wmo, schoon huis	-30.000	N
8	6.72/6.82	Jeugdhulp	1.338.000	V
9	6.81	Maatschappelijke opvang lokaal	80.000	V
10	6.81	Beschermd wonen	406.000	V
11	6.81	Maatschappelijke opvang regionaal	-526.000	N
Totaal resultaat programma 6 sociaal domein			2.223.000	V

Daarnaast zijn er voordelige resultaten op programma 6 sociaal domein waarvoor bestemmingsvoorstellen worden gedaan. Deze zijn bij het totaaloverzicht van deze voorstellen (budgetten over te hevelen van 2019 naar 2020) al toegelicht. Het betreft:

Bestemmingsvoorstellen 2019 programma 6 sociaal domein			bedragen in €
	6.1	preventie, transformatie en innovatie sociaal domein	143.508
	6.1	projectbudget Taskforce Sociaal Domein	63.381
	6.5	Perspectief op Werk (Doe Agenda) (decembercirculaire)	1.000.000
	6.72	transformatiefonds sociaal domein jeugd	1.189.750
Totaal			2.396.639

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Algemene kosten sociaal domein € 1.026.000 V

In de begroting van het sociaal domein is vanaf 2021 een budget opgenomen om diverse risico's op te vangen. Jaarlijks gaat het om een bedrag van ca. € 600.000. Dit is bedoeld voor het totaal van het sociaal domein. Dit budget loopt aan het eind van het jaar mee in het totaal van de jaarrekening van het sociaal domein.

De overige € 426.000 betreft het resultaat van diverse posten o.a. abonnementen en contributies, belangenbehartiging, sociale raad, bad, brood en bed regeling, subsidie speeltuin, oranje en emancipatie, mantelzorg- en vrijwilligers, ouderenontmoetingspunten, noaberfonds, kinderopvang, handhaving en toezicht etc.

6.3/6.4/6.5 Inkomensregelingen/Begeleide participatie/Arbeidsparticipatie

Laborijn - € 250.000 N

Laborijn voert voor onze gemeente de Participatiewet uit. Daartoe verstrekt de gemeente bijdragen aan Laborijn voor:

- a. Bijstandsverstrekkingen BUIG en Bbz;
- b. Sociale Werkvoorziening;
- c. Re-integratie;
- d. Bijzondere bijstand;
- e. Indirecte kosten.

De vergoeding voor de onderdelen genoemd onder b tot en met e zijn veelal overeenkomstig de daarvoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen c.q. begroting van Laborijn uitbetaald. De uitgaven en inkomsten op het BUIG-budget worden verrekend met de individuele gemeenten die dit hebben ondergebracht bij Laborijn. In 2019 waren minder inwoners dan verwacht aangewezen op een bijstandsuitkering. De ontvangen rijksuitkering (BUIG-budget) was op basis van de definitieve vaststelling over 2019 voor onze gemeente daarentegen lager dan begroot. Per saldo hebben wij ten opzichte van onze begroting een nadeel van € 250.000.

De jaarstukken van Laborijn totaal (exclusief de verrekeningen op het BUIG-budget) laten een positief resultaat zien. De verwachting is dat een deel hiervan zal worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Dit is niet verwerkt in onze jaarrekening, omdat hier bij het opstellen van de jaarrekening nog geen besluit over is genomen.

6.3/6.71 Inkomensregelingen/Maatwerkdienstverlening 18+

Armoede € 71.000 V

De gemeente voert in het kader van het armoedebeleid e volgende taken uit:

- a. Kwijtschelding;
- b. Meedoenarrangement;
- c. Bijzondere bijstand onbelaste deel;
- d. Compensatie zorgkosten;
- e. Schulddienstverlening.

Het betreft veelal begrotingsposten met een open einde regeling op grond van vastgestelde beleidsregels. Het voordelig resultaat over 2019 bedraagt nu € 71.000.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Wmo, Wonen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen - € 134.000 N

De afgelopen jaren zien we een trend dat uitgaven voor woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, scootmobielen en andere hulpmiddelen (Wrv-voorzieningen) stijgen. Deze voorzieningen worden vooral verstrekt aan oudere inwoners. De stijgende uitgaven zijn dus goeddeels te verklaren door het stijgend aantal oudere Doetinchemmers die langer zelfstandig thuis blijven wonen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo, begeleiding € 1.170.000 V

De afgelopen jaren zagen we een stijging in het aantal cliënten en het aantal indicaties Wmo-begeleiding. We zien nu dat het aantal cliënten en het aantal indicaties Wmo-begeleiding in 2019 is gestabiliseerd.

Wmo, eigen bijdrage hh/bg/wrv -€ 928.000 N

Wmo, schoon huis -€ 30.000 N

Het tekort op deze taak in 2019 heeft een aantal oorzaken:

1. We hebben in 2019 een groei van het aantal cliënten algemene voorziening schoonmaakhulp/maatwerkvoorziening schoon huis gezien. Eén reden daarvan is ook hier het aantal Doetinchemmers dat ouder wordt, langer zelfstandig thuis blijft wonen en hierbij ondersteuning nodig heeft.
2. Het zogeheten *abonnementstarief* heeft - los van de natuurlijke groei zoals beschreven onder 1- waarschijnlijk invloed op gehad op het aantal inwoners dat aanspraak maakt op

deze voorzieningen. Het is voor inwoners (gemiddeld genomen) goedkoper geworden om hiervan gebruik te maken; ook voor inwoners die eerder bijvoorbeeld een particuliere schoonmaakhulp betrokken.

3. Als gemeente ontvangen wij gemiddeld per inwoner een kleinere eigen bijdrage dan voorheen; en dit verschil wordt slechts deels gecompenseerd door het Rijk.
4. Daarnaast zijn in 2019 de tarieven van deze ondersteuning gestegen, o.a. door gestegen tarieven als gevolg van cao-onderhandelingen.

6.72/6.82 Maatwerkdienstverlening 18-/Geëscaleerde zorg 18-

Jeugdhulp, € 1.338.000 V

In de afgelopen jaren werden we geconfronteerd met een steeds verder oplopend tekort door de uitgaven aan maatwerkvoorzieningen jeugdhulp. Eind 2018 zijn we o.a. daarom gestart met de Taskforce sociaal domein. In 2019 zien we daarvan de eerste positieve resultaten, ook op het terugdringen van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen jeugdhulp. Dit betekent dat de groei van uitgaven is afgeremd ten opzichte van de verwachting voor 2019. Dat levert een voordeel op van € 1.338.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Het afremmen van de groei op de uitgaven maatwerkvoorzieningen jeugdhulp in 2019 komt vooral door de maatregelen die vanuit de Taskforce bij Buurtplein zijn genomen. Deze maatregelen zijn een stringentere toegang met meer kostenbewustzijn bij Jeugd- en gezinswerkers over de meest adequate ondersteuning voor gezinnen, minder stapeling van voorzieningen, meer kritisch zijn over de voortgang/resultaten en bijsturen bij herindicaties, een minder grote financiële impact van externe verwijzingen (doordat de Backoffice en Buurtplein scherper zijn op wat er exact wordt toegewezen op basis van een externe verwijzing) en het strenger sturen door de Backoffice en Buurtplein op het verstrekken/wijzigen van beschikkingen (minder beschikkingen met terugwerkende kracht, minder beschikkingen met een bandbreedte en minder lopende beschikkingen waarbij gaandeweg een verhoging voor een duurder product wordt afgegeven). Tot slot hebben we minder facturen voor maatwerkvoorzieningen jeugdhulp over voorgaande jaren ontvangen.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ lokaal

Maatschappelijke opvang lokaal € 80.000 V

De afgelopen jaren is vanuit dit budget veelal ingezet op lokale preventie verslavingszorg of maatschappelijk opvang. Afgelopen jaar is dit vanuit de regionale preventiebudget uitgevoerd. Tevens werd hier budget voor lokaal zorgnetwerk uit gekostigd. De verwachting is dat er vanuit deze post meer uitgave gedaan worden in relatie tot lokaal zorgnetwerk/wet verplichte ggz.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ regionaal

Beschermd wonen € 406.000 V

In 2019 zagen we een toename van het aantal inwoners met een indicatie voor beschermd wonen. Doetinchem voert deze taak uit voor de hele regio Achterhoek, dus het gaat ook om cliënten in andere gemeenten.

In absolute zin gaat het niet om heel veel inwoners, maar omdat trajecten beschermd wonen relatief kostbaar zijn, zien we wel een afkalking van het financieel voordeel dat daarop de afgelopen jaren gerealiseerd is.

Maatschappelijke opvang regionaal - € 526.000 N

Deze overschrijding heeft te maken met onder andere een ophoging van aantal opvangplaatsen bij IrisZorg, een aanpassing van het uurtarief bij Stichting Jongerenopvang Doetinchem en extra inzet bij uitvoering Regiovisie Opvang en Bescherming.

16. Grondexploitatie woningbouw

€ 924.000 V

- Tussentijds winstneming voor de grexen Heideslag € 0,5 mln. en Vijverberg zuid € 0,2 mln. Volgens de verslaggevingsregels zijn wij verplicht om bij positieve grondexploitaties tussentijds de winsten in de jaarrekening te verantwoorden. De winstneming gebeurt naar rato van de voortgang van het project.
- Aanpassing voorzieningen Lookwartier €0,1 mln. en Iseldoks €0,1 mln.

17. Omgevingsvergunning**€ 54.000 V**

De opbrengst van de leges omgevingsvergunning is conjunctuurgevoelig en blijft sterk afhankelijk van het aantal en soort aanvragen. Relatief kleine vergunningen aanvragen zijn niet kostendekkend. Grote vergunningaanvragen moeten dit compenseren (kruissubsidie). Fluctuaties kunnen daardoor leiden tot een voor- of nadeel en maken voorspellingen gedurende het jaar lastig. Het economisch gunstige klimaat van dit moment leidt tot meer aanvragen en ontvangen leges. In 2019 was uiteindelijk sprake van een voordeel van € 269.000, waarvan bij de bestemmingsvoorstellen is voorgesteld om € 215.000 beschikbaar te houden voor de invoering van de Omgevingswet. Per saldo resteert daarmee een voordelig resultaat van € 54.000.

18. Investeringslasten (rente en afschrijving)**€ 666.000 V**

Rente en investeringslasten geven dit jaar een voordeel van per saldo € 666.000. Dit voordeel wordt onder andere veroorzaakt door vrijval van afschrijvingslasten doordat projecten niet volledig zijn gerealiseerd en waarop nog niet wordt afgeschreven. Het gaat hierbij onder andere om projecten in het kader van het aanvalsplan binnenstad en ICT. Daarnaast zijn er rentevoordelen door lagere rente lasten. Er hoefde minder te worden geleend en er kon goedkoper worden geleend.

19. Diverse verschillen kleiner dan € 75.000**€ -80.557 N**

Het betreft het saldo van overige voor- en nadelige verschillen, met een afwijking kleiner dan € 75.000. Deze worden niet nader toegelicht.

20. Bestemmingsvoorstellen**€ 3.529.486 V**

De bestemmingsvoorstellen zijn toegelicht bij het onderdeel 'deel niet bestede middelen 2019 overboeken naar 2020 (bestemmingsvoorstellen).

Overzicht onvoorziene uitgaven

Onvoorziene uitgaven jaarrekening 2019	bedragen in €
Onvoorziene uitgaven primitieve begroting	132.973
Indexering nominale ontwikkelingen	3.190
Resultaat onvoorziene uitgaven jaarrekening	136.163

Overzicht incidentele baten en lasten

Zie volgende pagina.

overzicht van incidentele baten en lasten	begroting 2019 voor wijziging	keuze- richtingen	begroting 2019 na wijziging	resultaat rekening 2019	mutaties reserves	totaal rekening 2019
0 Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering en alg. financiële middelen						
lasten 0.1 wachtgeldverplichtingen bestuurders	-190.000		-190.000			-190.000
lasten 0.1 startbudget opgaven coalitieagenda	-300.000		-300.000			-300.000
lasten 0.1 pensioenvoorziening wethouders				-967.000		-967.000
lasten 0.1 bestuurlijke samenwerking				-96.000		-96.000
lasten 0.1 coalitieagenda				22.560		22.560
lasten 0.2 nacalculatie uren gemeentewinkel				-164.000		-164.000
lasten 0.4 overhead: ict/kantoorautomatisering				197.000		197.000
lasten 0.4 overhead: huisvesting				157.000		157.000
lasten personeelsgerelateerde budgetten				-521.165		-521.165
lasten 0.8 voorziening dubieuze debiteuren				331.000		331.000
lasten 0.8 onvoorziene uitgaven				136.000		136.000
lasten 0.8 maatwerk personeel				415.165		415.165
lasten investeringslasten (rente en afschrijving)				666.000		666.000
lasten diverse verschillen kleiner dan € 75.000				-80.557		-80.557
lasten 0.10 woningbouwstrategie	-2.000.000		-2.000.000			-2.000.000
baten 0.2 rijbewijzen				90.000		90.000
baten 0.2 RNI				134.000		134.000
baten 0.5 dividend				490.000		490.000
baten 0.7 gemeentefonds				809.000		809.000
saldo programma 0	-2.490.000	0	-2.490.000	1.619.003	0	-870.997
1 Openbare orde en veiligheid						
lasten				0		0
baten				0		0
saldo programma 1	0	0	0	0	0	0
2 Bereikbaarheid						
lasten				0		0
baten				0		0
saldo programma 2	0	0	0	0	0	0
3 Economie en werk						
lasten 3.4 regionale inspiratiecentra / VVV	-60.000		-60.000			-60.000
lasten 3.4 vrijetijdseconomie				44.432		44.432
baten 3.2 grondexploitatie bedrijventerreinen				297.000		297.000
saldo programma 3	-60.000	0	-60.000	341.432	0	281.432
4 Onderwijs						
lasten 4.3 leerlingenvervoer				81.000		81.000
baten				0		0
saldo programma 4	0	0	0	81.000	0	81.000
5 Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie						
lasten 5.1 sportakkoord				15.000		15.000
lasten 5.1 implementatie sportbedrijf				63.130		63.130
lasten 5.3 implementatiekosten cultuurbedrijf	-75.000		-75.000	14.940		-60.060
lasten 5.6 regionaal mediacentrum	-100.000		-100.000			-100.000
baten				0		0
saldo programma 5	-175.000	0	-175.000	93.070	0	-81.930
6 Sociaal domein						
lasten 6.1 preventie, innovatie, transformatie soc. domein	-500.000		-500.000			-500.000
lasten 6.1 preventie, transformatie en innovatie sociaal domein				143.508		143.508
lasten 6.1 projectbudget Taskforce Sociaal Domein				63.381		63.381
lasten 6.3 scenario onderzoek regelarme bijstand	-50.000		-50.000			-50.000
lasten 6.5 Perspectief op Werk (Doe Agenda) (decembercirculaire)				1.000.000		1.000.000
lasten 6.72 transformatiefonds sociaal domein jeugd				1.189.750		1.189.750
lasten programma 6 sociaal domein				2.223.000		2.223.000
baten				0		0
saldo programma 6	-550.000	0	-550.000	4.619.639	0	4.069.639
7 Duurzaamheid en milieu						
lasten 7.4 ecologie onderzoek exoten	-10.000		-10.000			-10.000
lasten 7.4 bijdrage ODA	-44.000	0	-44.000		0	-44.000
lasten 7.4 klimaatgelden (decembercirculaire)				253.099		253.099
lasten 7.4 duurzaamheid				89.521		89.521
baten				0		0
saldo programma 7	-54.000	0	-54.000	342.620	0	288.620
8 Wonen en woonomgeving						
lasten 8.1 voorbereiden en uitvoeren Omgevingswet	-150.000		-150.000			-150.000
lasten 8.2 grondexploitatie woningbouw				924.000		924.000
lasten 8.3 voorlichting, onderzoek en inspectie over asbest sanering	-25.000		-25.000			-25.000
lasten 8.3 leegstand	-50.000		-50.000			-50.000
baten 8.2 MPO 2018	324.000		324.000			324.000
baten 8.3 omgevingsvergunning				54.000		54.000
baten 8.3 implementatie Omgevingswet				215.000		215.000
saldo programma 8	99.000	0	99.000	1.193.000	0	1.292.000
Divers Keuzerichtingen	0	3.570.000	3.570.000	0	0	3.570.000
Mutaties Reserves	0	0	0	0	5.329.000	5.329.000
Totaal lasten	-3.554.000	3.570.000	16.000	6.200.764	0	6.216.764
baten	324.000	0	324.000	2.089.000	5.329.000	7.742.000
TOTAAL	-3.230.000	3.570.000	340.000	8.289.764	5.329.000	13.958.764

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019

In onderstaand overzicht ziet u een recapitulatie van de baten, de lasten en het saldo per programma die zijn opgenomen in de jaarrekening 2019. In het overzicht is programma 0 gesplitst in algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing VPB, onvoorzien en mutaties in reserves. Verder laat het overzicht het gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening 2019 (na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves) zien. De opzet en de indeling van dit overzicht worden voorgeschreven in het BBV.

Progr.	Omschrijving programma	Raming 2019 voor wijziging			Raming 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Openbare orde en veiligheid	199	4.116	-3.917	243	4.731	-4.488	341	4.859	-4.518
2	Bereikbaarheid	3.875	10.506	-6.631	3.590	10.837	-7.247	3.728	10.730	-7.002
3	Economie en werk	7.924	9.094	-1.171	15.997	16.296	-300	14.548	14.522	26
4	Onderwijs	2.216	8.785	-6.568	2.710	8.552	-5.842	5.511	11.193	-5.682
5	Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie	1.942	16.413	-14.471	2.569	18.026	-15.457	2.858	17.993	-15.135
6	Sociaal domein	22.802	117.458	-94.656	22.802	131.876	-109.074	23.572	128.070	-104.498
7	Duurzaamheid en milieu	11.858	10.523	1.335	12.003	11.391	612	12.301	11.340	961
8	Wonen en woonomgeving	7.360	9.754	-2.394	9.275	10.936	-1.661	11.628	10.715	914
0	Bestuur, org., bedr.voering en alg. fin. midd.	2.191	7.521	-5.330	1.552	23.571	-22.019	12.942	37.586	-24.644
0	Algemene dekkingsmiddelen	154.980	8.817	146.163	168.734	3.006	165.728	169.365	1.974	167.391
0	Overhead	7.847	17.576	-9.729	8.707	16.272	-7.565	9.264	15.795	-6.531
0	Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	34	-34
0	Bedrag onvoorzien	0	133	-133	0	136	-136	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		223.193	220.695	2.499	248.182	255.631	-7.449	266.058	264.810	1.248
0	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.975	5.146	-2.171	8.446	7.010	1.436	15.193	8.151	7.042
Gerealiseerde resultaat jaarrekening 2019		226.169	225.841	328	256.627	262.640	-6.013	281.251	272.962	8.290

Overzicht programma's en taakvelden

0. Bestuur, organisatie bedrijfsvoering en algemene financiële middelen

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019		raming totaal 2019		realisatie 2019		saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
0.1	Bestuur	2	4.580	2	18.049	1.676	21.684	-1.961	-837	-1.125
0.10	Mutaties reserves	2.975	5.146	8.446	7.010	15.193	8.151	5.606	5.606	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	328	0	-6.013	0	8.290	-14.303	-6.013	-8.290
0.2	Burgerzaken	1.214	2.309	1.307	1.654	1.370	1.709	8	0	8
0.4	Overhead	7.847	17.576	8.707	16.272	9.264	15.795	1.034	88	946
0.5	Treasury	9.921	7.775	3.967	1.882	3.721	891	745	163	582
0.61	OZB woningen	2.398	433	6.768	596	6.787	544	71	0	71
0.62	OZB niet-woningen	9.707	0	5.337	0	5.360	0	23	0	23
0.64	Belastingen Overig	994	609	1.184	518	1.210	529	15	0	15
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	131.960	0	151.478	10	152.287	10	809	0	809
0.8	Overige baten en lasten	975	765	243	4.004	9.896	14.193	-535	0	-535
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	34	-34	0	-34
Totalen van dit programma		167.993	39.520	187.438	43.982	206.764	71.830	-8.522	-993	-7.530

1. Openbare orde en veiligheid

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019		raming totaal 2019		realisatie 2019		saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	54	3.277	54	3.648	142	3.773	-36	0	-36
1.2	Openbare orde en veiligheid	146	839	189	1.083	199	1.086	7	0	7
Totalen van dit programma		199	4.116	243	4.731	341	4.859	-30	0	-30

2. Bereikbaarheid

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
0.63	Parkeerbelasting	3.175	0	2.890	0	3.180	0	289	0	289
2.1	Verkeer en vervoer	438	7.130	438	7.444	512	7.543	-25	-326	301
2.2	Parkeren	242	3.356	242	3.377	16	3.182	-32	0	-32
2.3	Recreatieve havens	19	5	19	5	20	5	1	1	0
2.5	Openbaar vervoer	0	14	0	11	0	0	11	0	11
Totalen van dit programma		3.875	10.506	3.590	10.837	3.728	10.730	245	-325	570

3. Economie en werk

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
3.1	Economische ontwikkeling	0	1.665	0	1.300	57	1.371	-13	0	-13
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.734	6.989	15.807	14.563	14.289	12.728	316	0	316
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	148	101	148	121	141	147	-33	0	-33
3.4	Economische promotie	42	340	42	312	61	276	56	8	47
Totalen van dit programma		7.924	9.094	15.997	16.296	14.548	14.522	326	8	317

4. Onderwijs

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
4.2	Onderwijshuisvesting	6	4.585	6	4.651	44	4.954	-265	-265	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.211	4.199	2.705	3.901	5.467	6.240	425	328	97
Totalen van dit programma		2.216	8.785	2.710	8.552	5.511	11.193	160	63	97

5. Sport, recreatie, cultuur en cultuurhistorie

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
5.1	Sportbeleid en activering	127	883	2	1.081	94	1.176	-3	-4	1
5.2	Sportaccommodaties	820	5.138	1.572	5.379	1.699	5.193	314	385	-71
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	204	3.354	204	4.620	197	4.592	20	-17	37
5.4	Musea	0	90	0	87	8	87	8	8	0
5.5	Cultureel erfgoed	112	776	112	701	146	729	6	-16	22
5.6	Media	0	1.220	0	1.159	7	1.166	1	0	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	680	4.952	680	4.999	707	5.050	-24	-19	-5
Totalen van dit programma		1.942	16.413	2.569	18.026	2.858	17.993	322	337	-15

6. Sociaal domein

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	514	6.794	514	8.695	886	7.788	1.279	62	1.217
6.2	Wijkteams	0	9.147	0	9.606	78	9.662	22	0	22
6.3	Inkomensregelingen	18.870	25.462	18.870	26.259	18.471	26.032	-172	0	-172
6.4	Begeleide participatie	0	7.939	0	8.770	0	9.023	-253	0	-253
6.5	Arbeidsparticipatie	0	2.241	0	3.335	582	2.767	1.149	0	1.149
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.629	0	1.683	20	1.838	-134	0	-134
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.325	11.566	1.325	14.160	642	13.169	308	0	308
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	575	12.481	575	22.053	1	14.658	6.821	0	6.821
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.517	36.743	1.517	35.306	2.742	36.670	-139	-106	-33
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.614	0	63	119	4.476	-4.294	0	-4.294
7.1	Volksgezondheid	0	1.840	0	1.945	30	1.986	-11	0	-11
Totalen van dit programma		22.802	117.458	22.802	131.876	23.572	128.070	4.576	-44	4.620

7. Duurzaamheid en milieu

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
7.2	Riolering	5.730	4.290	5.730	4.290	6.001	4.562	0	0	0
7.3	Afval	6.064	4.820	6.064	4.820	6.177	4.933	0	0	0
7.4	Milieubeheer	15	1.395	160	2.250	74	1.814	350	0	350
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	49	18	49	31	48	31	-1	0	-1
Totalen van dit programma		11.858	10.523	12.003	11.391	12.301	11.340	350	0	350

8. Wonen en woonomgeving

bedragen x € 1000,=		raming voor wijziging 2019	raming voor wijziging 2019	raming totaal 2019	raming totaal 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	saldo(lasten-Baten)raming totaal - (Lasten-Baten)realisatie	Mutatie reserves	Saldo na mutatie reserves
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten			
8.1	Ruimtelijke ordening	120	1.343	120	1.664	408	1.846	106	143	-37
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.484	5.281	6.394	5.817	8.102	5.739	1.787	862	924
8.3	Wonen en bouwen	2.756	3.129	2.761	3.455	3.118	3.130	682	-52	734
Totalen van dit programma		7.360	9.754	9.275	10.936	11.628	10.715	2.575	953	1.621

Balans per 31 december 2019 en de toelichting

BALANS PER

ACTIVA (bedragen * € 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	16.993	17.389
- Kosten onderzoek en ontwikkeling	64	66
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	16.928	17.323
Materiële vaste activa	200.557	193.785
- Investerings met een economisch nut	128.026	129.400
waarvan in erfpacht uitgegeven	17	15
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	30.277	28.547
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	42.254	35.837
Financiële vaste activa	15.780	16.590
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
deelnemingen	505	505
overige verbonden partijen	1	1
- Leningen aan:		
deelnemingen	3.322	3.560
- Overige langlopende leningen	11.946	12.517
- Overige financiële uitzettingen > 1 jaar	6	6
Totaal vaste activa	233.329	227.764
Vlottende activa		
Voorraden	44.999	45.729
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	44.999	45.729
Uitzettingen met een rentetijd < 1 jaar	27.756	22.724
- Vorderingen openbare lichamen	15.106	10.659
- Overige vorderingen	9.050	7.776
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.599	4.288
Liquide middelen	1.602	1.376
- Kassaldi	11	7
- Banksaldi	1.591	1.369
Overlopende activa	9.029	12.446
- Transitoria	9.029	12.446
Totaal vlottende activa	83.386	82.275
Totaal generaal	316.715	310.040
- Recht op Verliescompensatie krachtens de Wet op vennootschapsbelasting 1969	0	0

31 DECEMBER 2019

PASSIVA (bedragen * € 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen	56.701	55.453
- Algemene reserve	11.743	17.323
- Bestemmingsreserves:		
Overige bestemmingsreserves	36.669	36.227
- Gerealiseerde resultaat	8.290	1.904
Voorzieningen	12.304	11.898
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	4.792	3.801
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0	0
- Voorzieningen door derden bekleemde middelen	7.512	8.097
Vaste schulden	191.230	191.344
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	190.908	191.023
- Waarborgsommen	322	322
Totaal vaste passiva	260.235	258.695
Vlottende passiva		
Netto vlottende schuld	39.490	39.573
- Kasgeldleningen	25.000	14.000
- Banksaldi	1.653	13.058
- Overige schulden	12.838	12.516
Overlopende passiva	16.989	11.771
- Transitoria	16.989	11.771
Totaal vlottende passiva	56.480	51.344
Totaal generaal	316.715	310.040
- Garantstellingen	217.200	211.443

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het BBV heeft als doel het vergroten van de transparantie van het proces van begroting en verantwoording en daarmee het versterken van de positie van de raad en provinciale staten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling start vanaf 1 januari op het moment van ingebruikname. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden verantwoord als immateriële vaste activa. Geactiveerde bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Artikel 64 lid 6 stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van 5 jaar. Een uitzondering vormen de als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen en disagio. Op grond van art. 64, lid 5 is in deze situatie de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

Materiële vaste activa

Gronden en terreinen

Gronden en terreinen (voor zover niet in exploitatie opgenomen) worden tegen boekwaarde overgeheveld naar de materiële vaste activa. De gronden en terreinen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking komen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investerings worden vanaf 1 januari na het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op de economische levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op waarde van activa met economisch nut mogen reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringsubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

De te hanteren afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur conform de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet van de gemeente Doetinchem.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Overeenkomstig de door de gemeenteraad in 2008 vastgestelde afschrijvingsnotitie worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Naar aanleiding van de notitie van de commissie BBV – januari 2020 wordt opgemerkt dat alle betreffende investeringen volgens de oude systematiek.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekking aan:
 - Deelnemingen

- Gemeenschappelijke regelingen
 - Overige verbonden partijen
- Langlopende leningen aan:
 - Openbare lichamen (als bedoeld in art. 1a WFDO)
 - Deelnemingen
 - Woningbouwcorporaties
 - Overige verbonden partijen
- Overig langlopende leningen
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd > 1 jaar
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een looptijd > 1 jaar
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Het begrip rente typische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Resultaatname vindt plaats conform de voorgeschreven "percentage of completion"-methode. Exploitatieovereenkomsten worden afzonderlijk opgenomen als vordering.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dit laatste doet zich met name voor indien voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- Grond- en hulpstoffen
- Onderhanden werken
- Gereed product en handelsgoederen
- Vooruitbetaling op voorraden

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen < 1 jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (als bedoeld in art. 1a WFDO)
- overige verstrekte kasgeldleningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd < 1 jaar
- rekeningcourantverhoudingen met het Rijk
- rekeningcourantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- overige vorderingen
- overige uitzettingen

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Uitzondering vormen de voorziening afkoopsommen begraafplaatsen en de pensioenvoorziening ten behoeve van de wethouders. Deze zijn gewaardeerd tegen de contante waarde.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotings- of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- d. van derden verkregen middelen (niet zijnde rijk, provincies of gemeenten) die specifiek besteed moeten worden.

Toelichting op reserves en voorzieningen

In de toelichting is per reserve en voorziening aangegeven wat het doel is en wat de belangrijkste mutaties zijn geweest, met uitzondering van de "rentebijdriving".

Schattingswijziging voorziening WMO debiteuren

Met ingang van 2019 is de berekening van de voorziening voor WMO debiteuren aangepast van een gemiddeld percentage per jaar naar reële verwachting per debiteur.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

(Bedragen x € 1.000)

ACTIVA

1. VASTE ACTIVA

1.1 Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kosten onderzoek en ontwikkeling	64	66
Bijdragen aan activa in eigendom van derden *	16.928	17.323
	<u>16.993</u>	<u>17.389</u>

**Dit betreft grotendeels een investeringsbijdrage aan Amphion waarop tot en met 2049 annuïtair wordt afgeschreven.*

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het verslagjaar:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling	66	19	0	21	0	64
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	17.323	0	0	395	0	16.928
	<u>17.389</u>	<u>19</u>	<u>0</u>	<u>416</u>	<u>0</u>	<u>16.993</u>

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Investerings met een economisch nut	128.026	129.400
<i>waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	17	15
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	30.277	28.547
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	42.254	35.837
	<u>200.557</u>	<u>193.785</u>

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

<u>Boekwaarde ultimo</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Gronden en terreinen	16.075	15.731
<i>waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	17	15
Woonruimten	5.351	5.453
Bedrijfsgebouwen	93.342	95.385
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.011	1.060
Vervoermiddelen	0	0
Machines, apparaten en installaties	9.106	8.796
Overige materiële vaste activa	3.142	2.975
	<u>128.026</u>	<u>129.400</u>

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Interne overboeking	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	15.731	6.290	0	0	0	5.947	16.075
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	<i>15</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>17</i>
Woonruimten	5.453	0	0	109	0	-7	5.351
Bedrijfsgebouwen	95.385	1.148	0	3.191	0	0	93.342
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.060	0	0	49	0	0	1.011
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	8.796	2.005	0	1.668	19	8	9.106
Overige materiële vaste activa	2.975	445	0	279	0	0	3.142
	129.400	9.889	0	5.296	19	5.948	128.026

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Interne overboeking	Boekwaarde 31-12-2019
Riolering	28.547	2.278	0	549	0	0	30.277

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

<u>Boekwaarde ultimo</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	41.603	35.127
Machines, apparaten en installaties	206	215
Overige materiële vaste activa	446	496
	42.254	35.837

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Interne overboeking	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	35.127	10.049	0	1.326	1.638	609	41.603
Machines, apparaten en installaties	215	0	0	9	0	0	206
Overige materiële vaste activa	496	0	0	50	0	0	446
	35.837	10.049	0	1.385	1.638	609	42.254

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het verslagjaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/ afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekingen aan:						
Deelnemingen	505	0	0	0	0	505
Overige verbonden partijen	1	0	0	0	0	1
	<u>506</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>506</u>
Leningen aan:						
Woningcorporaties	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	3.560	0	0	238	0	3.322
Overige langlopende geldleningen u/g	12.517	1.518	0	2.090	0	11.946
	<u>16.078</u>	<u>1.518</u>	<u>0</u>	<u>2.328</u>	<u>0</u>	<u>15.268</u>
Overige financiële vaste activa:						
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	6	0	0	0	0	6
Totaal financiële vaste activa	<u><u>16.590</u></u>	<u><u>1.518</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>2.328</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>15.780</u></u>

2 VLOTTENDE ACTIVA

2.1 Voorraden

	2019	2018
Gronden in exploitatie		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	44.999	45.729
	44.999	45.729

Gronden in exploitatie (BIE)

Bedragen x € 1.000

Projecten	Boekwaarde 1/1/2019	Investerings 2019	Inkomsten 2019	Inzet voorziening/ reserve	Tussentijds winstneming	Boekwaarde 31/12/2019	Voorziening 31/12/2019	Balanswaarde 31/12/2019
A18 Bedrijvenpark 1ste fase	37.754	9.211	-8.762	0	0	38.203	-1.833	36.370
Vijverberg zuid	967	1.494	-2.029	0	163	595	0	595
Heideslag	3.444	204	-943	0	509	3.215	0	3.215
Heelweg	-1.789	940	-6	0	264	-590	0	-590
Lookwartier	1.914	483	0	0	0	2.397	-2.511	-114
Iseldoks HBB	11.055	1.132	-2.205	0	0	9.981	-4.772	5.209
Kavels Verheulsweide	0	315	0	0	0	315	0	315
Totaal	53.346	13.778	-13.945	0	937	54.116	-9.117	44.999

Conform erratum aangepast

Nog te maken kosten en opbrengsten van de in exploitatie gebrachte grondexploitaties, conform raming ultimo 2019

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot grond- exploitaties	Boekwaarde 31/12/2019	Nog te realiseren
geraamde kosten:			
Verwervingen	74.494	72.484	2.010
Bouwrijpmaken	23.934	19.726	4.208
Plan en VAT kosten	18.497	15.545	2.951
Woonrijpmaken	14.329	7.223	7.106
Diverse kosten	27.730	19.605	8.126
Rente en Beheer	27.003	25.409	1.594
	0	0	0
geraamde opbrengsten:			
Overige opbrengsten	-43.848	-36.576	-7.272
Grondverkopen	-133.360	-70.236	-63.124
Tussentijds winstgenomen		937	0
Totaal	8.777	54.116	-44.401

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2019	Voorzieningen oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2019	Gecorrigeerd saldo 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	15.106	0	15.106	10.659
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.599	0	3.599	4.288
Overige vorderingen	9.519	468	9.050	7.776
	28.224	468	27.756	22.724

Een nadere specificatie van de overige vorderingen is als volgt te geven:

	Saldo 31-12-2019	Voorziening dubieus
Debiteuren algemeen	7.727	150
Debiteuren belastingen	647	135
Debiteuren WMO	417	183
Debiteuren Laborijn	727	0
	9.519	468

Hieronder volgt een specificatie naar ouderdom voor de debiteuren algemeen en belastingen:

	Stand 31-12-2019	Voorziening dubieus
<u>Debiteuren algemeen</u>		
t/m 2015	144	81
2016	83	10
2017	214	39
2018	438	20
2019	6.848	0
	7.727	150

	Stand 31-12-2019	Voorziening dubieus
<u>Debiteuren belastingen</u>		
t/m 2015	107	39
2016	43	10
2017	36	8
2018	105	22
2019	356	56
	647	135

Toelichting Schatkistbankieren:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1924,71			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	363	663	571	510
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.561	1.261	1.354	1.415
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Kassaldi:</u>	11	7
<u>Banksaldi:</u>		
Fortis 93.62.21.100	76	41
Fortis 93.60.10.614	28	31
BNG 28.50.38.567	20	17
BNG 28.50.99.868	35	12
BNG 28.51.59.542	1.353	1.115
BNG 28.51.49.962	6	0
BNG 28.51.73.294	10	25
BNG 28.51.78.679	3	0
ING 102.13.92	59	128
	<u>1.602</u>	<u>1.376</u>

2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Nog te ontvangen bedragen	8.834	9.179
Vooruitbetaalde bedragen	141	3.054
Van derden te vorderen bekleemde gelden	74	298,98114
Overige activa	-20	-86
Totaal Transitoria	<u>9.029</u>	<u>12.446</u>

Een nadere specificatie van derden te vorderen bekleemde gelden:

	Saldo	Besteding	Last	Ontvangen	Saldo
	31-12-2018				31-12-2019
<i>Onderdeel transitoria Sisa</i>					
Subtotaal transitoria SISA	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Onderdeel transitoria overig</i>					
Transitoria fietsoversteek Gaanderen	-10	0	0	0	-10
Transitoria fietsvoorz. Terborgseweg	-50	0	0	0	-50
Transitoria fietsvoorz. Stkhorstweg	55	69	0	0	-14
Subtotaal transitoria overig	<u>-5</u>	<u>69</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-74</u>
Totaal te vorderen transitoria	<u>-5</u>	<u>69</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-74</u>

PASSIVA

3 VASTE PASSIVA

3.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Algemene reserve	11.743	17.323
Bestemmingsreserves	36.669	36.227
Gerealiseerde resultaat	8.290	1.904
	<u>56.701</u>	<u>55.453</u>

Het verloop in het verslagjaar wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Conform erratum aangepast

	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming	Afschrijvingen	Saldo
	<u>31-12-2018</u>			<u>resultaat 2018</u>	<u>(dekking)</u>	<u>31-12-2019</u>
Algemene reserve	17.323	1.460	8.944	1.904	-	11.743
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>17.323</i>	<i>1.460</i>	<i>8.944</i>	<i>1.904</i>	<i>-</i>	<i>11.743</i>
Bestemmingsreserves						
Reserve dekking kapitaallasten	21.913	1.298	1.247		0	21.964
Reserve bovenwijkse voorzieningen	10.945	1.297	407		0	11.835
Reserve ICT samenwerking	288	88	0		0	376
Reserve onderwijshuisvesting	1.094	1.134	1.134		0	1.094
Reserve Amphion	150	50	0		0	200
Reserve speelvoorzieningen	157	1	19		0	140
Reserve maatschappelijke opvang regionaal	106	0	106		0	-
Reserve vastgoedfonds	1.008	1.558	1.619		0	948
Reserve woningbouw strategie	566	2.014	2.468		0	112
<i>Totaal Bestemmingsreserves</i>	<i>36.227</i>	<i>7.441</i>	<i>6.999</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>36.669</i>
Totaal reserves	<u>53.550</u>	<u>8.901</u>	<u>15.943</u>	<u>1.904</u>	<u>0</u>	<u>48.412</u>

3.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (onzeker)</u>	31-12-2018				31-12-2019
Pensioenvoorzieningen wethouders	2.845	1.345	0	0	4.189
Voorziening wachtgeld voorziening bestuurders	211	190	93	232	76
Voorziening eigen risicodragers WW	270	0	28	32	210
Voorziening flo brandweer	475	0	159	0	316
Voorziening Bedrijventerrein A18 2e fase	0	6.166	0	6.166	-
<i>Subtotaal</i>	<i>3.801</i>	<i>7.701</i>	<i>280</i>	<i>6.430</i>	<i>4.792</i>
<u>Voorzieningen door derden bekleemde middelen</u>	31-12-2018				31-12-2019
Voorziening afvalverwerking	1.513	0	0	285	1.228
buur maakt natuur	0	14	0	0	14
Voorziening compensatie bomen-natuur	41	0	0	11	30
Voorziening rioolbeheer	6.542	0	0	303	6.239
<i>Subtotaal</i>	<i>8.097</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>599</i>	<i>7.512</i>
Totaal Voorzieningen	11.898	7.715	280	7.029	12.304

Nadere toelichting Voorzieningen

Als onderdeel van deze balans is een overzicht opgenomen van reserves en voorzieningen. Hierin wordt het doel, de omvang, de voeding en de onttrekking per voorziening weergegeven.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2019	2018
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	190.908	191.023
Waarborgsommen	322	322
	191.230	191.344

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden in het verslagjaar:

	Saldo	Vermeerde-	Aflossingen	Saldo
	31-12-2018	ringen		31-12-2019
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	0	0	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	191.023	19.000	19.115	190.908
Waarborgsommen	322	0	0	322
	191.344	19.000	19.115	191.230

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt 4.920 (2018 – 5.393).

4 VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Schulden < 1 jaar	39.490	39.573
Overlopende passiva	16.989	11.771
	<u>56.480</u>	<u>51.344</u>

4.1 Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kasgeldleningen	25.000	14.000
Banksaldi	1.653	13.058
Overige schulden	12.838	12.516
	<u>39.490</u>	<u>39.573</u>

Een nadere specificatie van de overige schulden is als volgt te geven:

	<u>2019</u>
Crediteuren algemeen	7.125
Crediteuren salarissen	0
Crediteuren schulddienstverlening	1.360
Crediteuren WMO	4.353
	<u>12.838</u>

4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2019	2018
Vooruitontvangen bedragen	1.875	533
Nog te betalen bedragen	9.967	8.370
Diverse overige posten	102	0
Door derden beklemde gelden*	5.046	2.867
	16.989	11.771

* aansluiting balans samen met post overlopende activa

Specificatie door derden beklemde gelden

	Saldo	Ontvangen	Vrijval	Besteding	Saldo
	31-12-2018				31-12-2019
<i>Onderdeel transitoria Sisa</i>					
Transitoria Onderwijs RMC	38	779	0	511	306
Transitoria Onderwijs Achterstand Beleid	0	1.143	0	683	461
Transitoria Onderwijs rmc voort.school	393	371	0	498	267
Transitoria Volwassenonderwijs	24	714	0	731	8
Subtotaal transitoria SISA	455	3.008	0	2.422	1.041

	Saldo	Ontvangen	Vrijval	Besteding	Saldo
	31-12-2018				31-12-2019
<i>Onderdeel transitoria overig</i>					
Transitoria altern. overpad spoorlijn Mullepad Gnd	-239	372	0	74	59
Joop Sarsplein/horeca 2019-002039	0	171	0	171	0
Transitoria fietsvoorz.Bilderdijkstr. 2018-002344	114	0	0	0	114
Transitoria fietsvoorz. Raadhuisstr. 2018-002222	6	0	0	6	0
Transitoria fietsvoorz. wijnbergseweg 2018-002254	95	0	0	0	95
Transitoria Vitaal Sportpark Zuid	0	80	0	14	66
Transitoria (niet Sisa) stim. indoortennis jeugd	30	0	0	0	30
transitoria onderhoud monumenten 2013	72	0	0	0	72
Transitoria functiewijziging de Zumpe	421	98	0	122	397
Transitoria subsidieregeling landschap	135	-109	0	0	26
Transitoria voorbereiding ESF	757	235	0	377	615
Transitoria maatsch.beg. vluchtelingen	551	0	0	13	538
Transitoria Subsidiegeld geluidsanering	26	0	0	5	22
transitoria BIS	14	0	0	0	14
Transitoria herstel stadsfrond dtc proj.72453	107	0	0	0	107
Transitoria steen goed benutten	30	0	0	0	30
Transitoria gebouw Ruimzichtlaan	0	800	0	0	800
Transitoria transformatie de Veentjes	0	1.020	0	0	1.020
Subtotaal transitoria overige	2.118	2.668	0	782	4.004
Totaal Generaal Transitoria	2.573	5.676	0	3.204	5.046

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen, evenals de verstrekte garanties.

Gewaarborgde geldleningen

Ons beleid is dat de gemeente geen garantstellingen verleent, tenzij een publieke taak in het geding is. Bij garantieverzoeken verwijzen we naar de waarborgfondsen. De gemeente staat vanuit het verleden garant voor betaling van rente en aflossing van diverse geldleningen. Deze zijn onder te verdelen in leningen die geborgd zijn door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor deze leningen is de gemeente Doetinchem achtervang. Voor geldleningen die geborgd zijn door de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) staat de gemeente voor de helft van het bedrag garant. Daarnaast zijn er leningen waarvoor de gemeente Doetinchem 100% garant staat.

Saldo gemeentegaranties per 31-12-2019

bedragen x 1 mln

Omschrijving	Zorg	Onderwijs	Sport	Nuts sector	Woning bouw	Overig	Totaal per 31-12-2019	Totaal per 31-12-2018
Garanties gD 100%	0,5	0,8	0,1	0,3	0,0	9,5	11,2	11,4
Garanties SWS 50% gD			4,1				4,1	4,1
Subtotaal rechtstreeks	0,5	0,8	4,1	0,3	0,0	9,5	15,3	15,5
Garanties WSW 100% (achtervang gD)					197,9		197,9	190,7
Garanties NHG 100% (achtervang gD)					4,0		4,0	5,3
Subtotaal achtervang	0,0	0,0	0,0	0,0	201,9	0,0	201,9	196,0
Totaal	0,5	0,8	4,1	0,3	201,9	9,5	217,2	211,4

In 2012 hebben we onze portefeuille met garanties en verstrekte geldleningen doorgelicht. Vervolgens toetsen we jaarlijks het risicoprofiel zoals opgenomen in die doorlichting. Deze jaarlijkse actualisatie nemen we op in de Programmabegroting, voor het eerst in de programma-begroting 2014. We rapporteren daar over wijzigingen op de risicomatrix en beschrijven actuele ontwikkelingen rond de portefeuille. In deze paragraaf in de jaarstukken melden we alleen relevante wijzigingen die zich hebben voor gedaan tussen het schrijven van de begroting en het einde van het lopende jaar.

In 2019 is de totale omvang van de garantieportefeuille toegenomen met € 5,8 miljoen. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een toename van € 7,2 miljoen van het saldo van de door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) geborgde leningen waar de gemeente Doetinchem achtervang voor is. In 2019 is een nieuwe lening met achtervang aangetrokken door Sité Woondiensten van € 9 miljoen. Sité Woondiensten heeft als enigste corporatie binnen Doetinchem een ongelimiteerde achtervang overeenkomst. Op de overige leningen van de verschillende woningcorporaties is € 1,2 miljoen afgelost in 2019.

Door (reguliere) aflossingen is er een afname van € 0,2 miljoen bij leningen waar de gemeente Doetinchem 100% garant voor staat. Het saldo van de Nationale Hypotheek Garantie afgenomen met € 1,3 miljoen.

Nieuw in 2019 is de afgegeven garantie voor de IJvereniging Doetinchem '96. Deze garantie heeft betrekking op het onder gunstiger voorwaarden over sluiten van de eerder door de IJvereniging afgesloten lening voor de aanleg voor de ijs- en skatebaan van € 0,05 miljoen. Gemeente Doetinchem staat voor de helft van het bedrag garant. De Stichting Waarborgfonds Sport voor de andere helft.

De gemeente Doetinchem staat borg voor de door SAZA aantrokken lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor de financiering van de Topsporthal. In de periode vanaf 2016 tot heden is de gemeente door de BNG een aantal malen aangesproken op die borgstelling vanwege uitblijvende betaling van de nota's voor rente en aflossingstermijnen voor een bedrag van € 0,37 miljoen.

Daarnaast heeft de gemeente nog vorderingen openstaan op SAZA voor een bedrag van € 0,16 miljoen. In totaal is dat een bedrag van € 0,53 miljoen. Tijdens een informatie raadsvergadering in februari 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom SAZA.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Contracten

De meerjarige financiële inkoop verplichtingen voor de gemeente Doetinchem bedragen afgerond gemiddeld ca. € 21,9 miljoen per jaar. De meerjarige huur, pacht en lease verplichtingen bedragen afgerond ca. € 1.067.000.

Onzekerheid CAK

Een cliënt die een maatwerkvoorziening WMO middels Zorg In Natura (Zin) en, of een Persoonsgebondenbudget (Pgb) ontvangt, is een eigen bijdrage vanuit de WMO verschuldigd.

De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van een aantal factoren waaronder de leeftijd, leefeenheid en de inkomensgrens van de aanvrager. Deze gegevens worden door het CAK opgevraagd bij de Belastingdienst.

In de wet is bepaald dat de vaststelling van de hoogte en de inning, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK.

Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Doetinchem ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Over het boekjaar 2019 wordt naar verwachting in de maand juni van 2020 van het CAK een Third party Mededeling ontvangen. Dit houdt in dat de beheersingsmaatregelen binnen het uitvoeringsproces van de eigen bijdragen WMO en het CAK voldoen aan de daaraan te stellen eisen om de juistheid en volledigheid van de berekende en opgelegde eigen bijdragen aan de aanvragers te waarborgen. Doordat bij het onderzoek voor het geven van deze mededeling de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de gegevens van de Belastingdienst, de Gemeentelijke Basisadministratie, de gemeente Doetinchem en de zorgaanbieders echter niet betrokken is, is de Third party Mededeling niet voldoende om hierop volledig te kunnen steunen ten behoeve van de volledigheid van de eigen bijdragen in de jaarrekening 2019. Hierdoor heeft de gemeente Doetinchem onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen in haar jaarrekening 2019. Wel kan middels de mededeling zekerheid worden gekregen dat het totaalbedrag aan vastgestelde eigen bijdragen gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen aan de gemeente. Hiermee beschikt de gemeente Doetinchem in voldoende mate over de zekerheid dat de eigen bijdragen in de jaarrekening 2019 juist zijn verantwoord. Eventueel mogelijk niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet significant cq. materieel.

Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn vanaf 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Over 2019 en voorgaande jaren heeft de gemeente Doetinchem geen activiteiten uitgevoerd, die door de ondernemingspoort komen en daardoor belastbaar zijn. Er is echter wel een landelijke discussie tussen meerdere gemeenten en de Belastingdienst ontstaan over de belastbaarheid van reclame activiteiten (lichtmasten e.a.). Voorzichtigheidshalve heeft de gemeente Doetinchem in zijn aangiften vanaf 2016 een belastbaar bedrag voor deze activiteit opgenomen. Mocht de uitkomst van de landelijke discussie positief uitvallen voor de gemeenten dan zullen de reeds betaalde belastingbedragen worden teruggevorderd.

Lopende procedures

Ontbinding koopovereenkomst

Deze kwestie betreft een rechtbankprocedure die als inzet kent de ontbinding van een koopovereenkomst waarbij een bedrag groot € 113.000 aan schade wordt gevorderd. De vordering van de gemeente Doetinchem is toegewezen voor een bedrag groot € 105.000, vermeerderd met

wettelijke rente met ingang van 20 april 2010 tot de dag van volledige betaling, evenals een bedrag groot € 9.000 aan proceskosten. Het vonnis is op 3 augustus 2012 onherroepelijk geworden. Na de datum van het wijzen van het vonnis loopt een verjaringstermijn van 20 jaar waarbinnen het vonnis kan worden geëxecuteerd. Voornog zal het dossier nog worden aangehouden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Conform erratum aangepast

Coronavirus (COVID-19)

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het corona virus. Het Rijk nam vanaf dat moment steeds verdergaande beperkende maatregelen om de gezondheid van de burgers te beschermen. Deze maatregelen hebben grote gevolgen voor de economie. Hoewel het Rijk met een noodsteunpakket de ondernemers probeert te ondersteunen, blijft er onzekerheid hoe lang dit gaat duren. Om deze reden is op balansdatum niet aan te geven wat hiervan de invloed op de hoogte van de balansposten zal zijn. In de tussentijdse rapportage 2020 en de kadernota/begroting 2021 wordt hierover een meer actueel beeld gegeven.

Verantwoordingsmodel WNT 2019 Gemeente Doetinchem

De WNT is van toepassing op Gemeente Doetinchem. Het voor Gemeente Doetinchem toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	B.H.W. Lubbers	G.A. Karssenberg	B.P.M. Janssens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[9/4] – [8/9]	[9/9] – [31/12]	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 42.091	€ 32.393	€ 102.936
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.493	€ 5.720	€ 18.034
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 49.584</i>	<i>€ 38.133</i>	<i>€ 120.970</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 81.321	€ 60.592	€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 49.584	€ 38.133	€ 120.970
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	B.H.W. Lubbers	G.A. Karssenberg	B.P.M. Janssens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	n.v.t.	n.v.t.	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	n.v.t.	n.v.t.	1,0
Dienstbetrekking?	n.v.t.	Nee	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.	€ 101.234
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	€ 16.850
<i>Subtotaal</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>€ 118.084</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	€ 189.000
Bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	€ 118.084

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		Dhr. T Kemper	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris a.i.		
Kalenderjaar	2019	2018	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[01/01] – [08/04]	[01/05] – [31/12]	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	[4]	[8]	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 63.793	€190.000	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 253.793		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	[Ja, € 125,- per uur]		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 69.285	€ 172.750	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 242.035		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	€ 242.035		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves en voorzieningen								
nr.	Omschrijving	doel	31-12-2018	31-12-2019	Rente bijschrijving	voeding	onttrekking	benodigde omvang
(bedragen * € 1.000)								
	Algemene reserves							
1	algemene reserve voor algemene risico's	Financieel weerstandvermogen (buffer) voor het opvangen van in principe onvoorzene financiële tegenvallers.	17.323	11.743	ja, renteomslag	Positieve saldi begroting/jaarrekening	Negatieve saldi begroting/jaarrekening en vanwege specifieke raadsbesluiten	Voor toelichting op de gewenste omvang van de algemene reserve wordt verwezen naar paragraaf 2. Risicogestuurd werken en weerstandsvermogen.
	Totaal algemene reserve		17.323	11.743				
	Bestemmingsreserves							
Reserves voor onderhoud								
2	reserve speelvoorzieningen	Opvangen van schommelingen in de kosten van vervanging en renovatie van speeltoestellen.	157	140	ja, inflatiecorrectie	ja, Het verschil tussen het jaarlijks beschikbare budget en de uitgaven.	Het verschil tussen het jaarlijks beschikbare budget en de uitgaven.	In overeenstemming met speelruimteplan.
3	reserve vastgoedfonds	Het in stand houden van de gemeentelijke accommodaties, voor zover het een wettelijke taak of een gemeentelijke ambitie betreft, of vanuit strategisch belang eigendom wenselijk is.	1.008	948	ja, inflatiecorrectie	ja, jaarlijks (geïndexeerde) dotaties onderhoud per gemeentelijk gebouw, exploitatietoelagen, gemeentelijke accommodaties en verkoopbrengsten panden.	Wettelijke jaarlijkse onderhoudskosten aan gemeentelijke gebouwen en negatieve exploitatietoelagen van gemeentelijke accommodaties.	In overeenstemming met meerjarenplan van vastgoedfonds
	Reserves voor dekking van (kapitaal)lasten		1.166	1.088				
4	reserve dekking kapitaallasten	Dekking van kapitaallasten van bij de jaarrekening 2016 bestolen activa.	21.913	21.964	ja, renteomslag			
5	reserve bovenwijnse voorzieningen	Financiering "bovenwijnse grote infrastructurele voorzieningen"; werken met bovenwijnse functies die functioneel dienstbaar zijn aan de wijken.	10.945	11.835	ja, renteomslag	Via afdracht per verhoorde m2 grond; € 25 per m2 voor woningbouw en € 15 per m2 voor bedrijventerreinen.	Conform jaarlijks vast te stellen nota voor de komende 10 jaar. Betreft investeringslasten van in nota opgenomen investeringen vnl in de infrastructuur.	De reserve is toereikend om de jaarlijkse investeringslasten op te kunnen vangen.
6	reserve onderwijnshuisvesting	Dekking van toekomstige investeringen onderwijnshuisvesting.	1.094	1.094	ja, renteomslag	Middelste structurele vrijval van kapitaallasten huisvesting onderwijnshuisvesting, incidenteel met specifieke toevoegingen aan het gemeentefonds en rentebijdringen.	jaarlijkse investeringslasten	De reserve is toereikend om de jaarlijkse investeringslasten op te kunnen vangen.
	reserves kapitaallasten		33.951	34.893				
Overige bestemmingsreserves								
7	Reserve maatschappelijke opvang regionaal	Middelen bestemd voor de regionale taak die Doetinchem heeft t.h.v.v. maatschappelijke opvang/huiselijk geweld, OGGz en verslavingszorg.	106	-	nee	Regionale gelden	Regionale gelden	Niet nader bepaald.
8	Reserve ICT samenwerking	Hiermee kunnen schommelingen en nieuwe ontwikkelingen in de ICT-samenwerking worden verkleind.	288	376	nee	Saldi ICT-samenwerking	Beleut ICT-samenwerking	Niet nader bepaald.
9	reserve vervangingsinvesteringen Amphion	Conform bestuursvorming raad van juli 2015 wordt reserve gevormd om toekomstige vervangingsinvesteringen Amphion (gedeeltelijk) te kunnen financieren.	150	200	nee	jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.	Onttrekking vindt plaats obv raadsbesluit bij financieringsaanvraag Amphion.	Nog nader te bepalen obv meerjarenprognose vervangingen.
10	reserve spaarwinst woningbouwstrategie	De raad heeft besloten om gefaseerd € 9 mln (met VJN 2017 teruggebracht naar € 7,9 mln) beschikbaar te stellen voor de herijking van de woningbouwstrategie.	566	112	nee	incidenteel beschikbaar gestelde middelen (€ 3 mln 2016, € 2 mln 2017, € 0,9 mln 2018 en € 2 mln 2019).	De raad heeft besloten om in 2016 € 3 mln en in 2017 € 1,8 mln in te zetten. Met het MPG 2018 stellen we voor € 0,6 in te zetten in 2018. Hiermee is voor de resterende periode nog € 2,5 mln beschikbaar.	Afhankelijk van besluitvorming in de raad.
	overige bestemmingsreserves		1.110	688				
	Totaal bestemmingsreserves		36.227	36.669				
	TOTAAL RESERVES		53.550	48.412				

nr.	Omschrijving	doel	31-12-2018	31-12-2019	Rente bijschrijving	voeding	onttrekking	benodigde omvang
Voorzieningen								
voorzieningen door derden bekleemd								
1	voorziening afvalverwerking	Hier egaliseren van de uitgaven en inkomsten die in het kader van afval-, inzameling en verwerking worden gemaakt met als effect dat een nagenoeg stabiel tarief afvalstoffenheffing wordt gehanteerd.	1.513	1.228	nee	Overschotten op de jaarlijkse kosten en inkomsten op het product afval	Tekorten op de jaarlijkse kosten en inkomsten op het product afval	Afhankelijk van besluitvorming in de raad.
2	voorziening compensatie bomen-natuur	Hier in stand houden en uitbreiden van het bomenbestand van Doetinchem	41	44	nee	Vindt plaats door derden	Uitgaven ten behoeve van het in stand houden en uitbreiden van het bomenbestand van Doetinchem (compenserend groen op basis van de vastgestelde bomenverordening).	De ontvangen bedragen voor de kosten van de leep van de boom plus een vergoeding de waarde van de gekapte boom en de gerealiseerde kosten worden in de exploitatie verwerkt. Het jaarlijks saldo wordt in deze voorziening opgenomen ter dekking van nog aan te plannen compenseren groen.
4	voorziening rioolbeheer	Hier egaliseren van sterk schommellende uitgaven voor onderhoud, vervanging en verbetering van het rioleringsstelsel met als effect dat een nagenoeg stabiel rioolrecht wordt gehanteerd.	6.542	6.239	nee	Overschotten op de exploitatie- en investeringskosten voor riolering.	Tekorten op de exploitatie- en investeringskosten voor riolering.	jaarlijks bij het opstellen van de programmabegroting wordt op basis van de werkelijke stand bekeken of de tarieven moeten worden bijgesteld. De stand wordt afgezet tov de prognose in het vastgestelde GRP 2016-2020
voorzieningen door derden bekleemd								
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's								
5	pensioenvoorziening wethouders	De voorziening wordt gevormd voor wethouderspensionoenen ingaande 2011.	2.845	4.189	nee	jaarlijks storting/onttrekking t.l.v. exploitatiebegroting op basis van geactualiseerde berekeningen gelijk aan de duur van 2. raadsperiodes, ofwel 8 jaar.	jaarlijks storting/onttrekking t.l.v. exploitatiebegroting op basis van geactualiseerde berekeningen gelijk aan de duur van 2. raadsperiodes, ofwel 8 jaar.	Overeenkomstig jaarlijkse geactualiseerde berekeningen
6	Wachgeld/outplacement voorziening bestuurders	Deze voorziening is gevormd om aan wachgeldverplichtingen, pensioenopbouw en outplacementkosten van wachtgelders te voldoen.	211	76	nee	jaarlijks storting/onttrekking t.l.v. exploitatiebegroting op basis van geactualiseerde berekeningen gelijk aan de duur van 2. raadsperiodes, ofwel 8 jaar.	jaarlijks storting/onttrekking t.l.v. exploitatiebegroting op basis van geactualiseerde berekeningen gelijk aan de duur van 2. raadsperiodes, ofwel 8 jaar.	Overeenkomstig jaarlijkse geactualiseerde berekeningen
7	voorziening flo brandweer	Ten behoeve van FLO brandweerpersoneel	475	316	nee	Bij Ze financiële monitor 2010	Gebruik FLO	Overeenkomstig jaarlijkse geactualiseerde berekeningen
8	garantievoorziening eigen risicodragers WW	Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW).	270	210	nee	Bij vaststelling jaarrekening 2012 en 2013	jaarlijks storting/onttrekking op basis van geactualiseerde berekeningen.	Overeenkomstig jaarlijkse geactualiseerde berekeningen
10	Voorziening Bedrijvenrein A18 2e fase	Deze voorziening is voor de mogelijke afwaardering van de tweede fase van A18 bedrijvenpark.	-	-	nee	Enmalige donatie met de jaarrekening 2017	Als de tweede fase van A18 Bedrijvenpark afgewaardeerd moet worden.	Het gemeentelijk aandeel van een mogelijke extra afwaardering, zijn de 35% van € 3,3 mln.
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's								
TOTAAL VOORZIENINGEN								
			3.801	4.792				
			11.898	12.304				

Verantwoording in het kader van Single information Single audit (SiSa)

		SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 27 januari 2020			
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicatornummer: D1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 04
		Besteuring (jaar T)	€ 511.085	€ 38.418	€ 392.747
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Besteding (jaar T) totaal (automatisch)
		Besteuring (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 02	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: D1A / 03
		Besteuring (jaar T) aan activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	€ 497.537	€ 0	€ 497.537
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeld 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan activiteiten voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03
			€ 78.215	€ 604.329	€ 0
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: D8 / 06
		1	€ 78.215	€ 604.329	€ 0
		2	€ 78.215	€ 604.329	€ 0
OCW	D10	Volwasseneducatie	Verstrekte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 04
			€ 714.323	€ 714.362	€ 0

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoordelijk over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordelijk hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit S/Isa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Besteding (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Besteding (jaar T) Participatiewet (PW) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Baten (jaar T-1) Participatiewet (PW) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G2A	1 060222 Gemeente Doetinchem Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 02	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Besteding (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 07	
			€ 16.113.807	€ 338.350	€ 1.060.977	€ 34.015	€ 116.171	€ 116.171	€ 116.171
SZW	G2A	1 060222 Gemeente Doetinchem Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 08	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Besteding (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 13	
			€ 16.113.807	€ 338.350	€ 1.060.977	€ 34.015	€ 116.171	€ 116.171	€ 116.171
				€ 445		€ 6.558		€ 0	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01 € 0 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07 € 0 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08 € 0 Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02 € 0 Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03 € 0 Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04 € 0 Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05 € 0 Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Ne Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09 Nee Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02 € 148.443 Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3A / 01 € 111.843 Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08 € 0 Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02 € 899.051 Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09 899051 102,05%	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04 € 56.922 Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10 € 0 Verrekening (jaar T) Omoerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04 € 552.124 Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10 € 18.042	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05 € 141.250 Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05 € 28.599	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06 € 0
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport Gemeenten	1 060222 Gemeente Doetinchem Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07 € 0 1 060222 Gemeente Doetinchem Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01 € 881.009 Kopie projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02 SPUK-Sport18-632766 Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08 899051 102,05%	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05 € 311.894 Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11 € 18.042	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06 € 35.033		

Overzicht kredieten

Project nummer	Omschrijving	krediet	Bedrag werkelijk	totaal mutaties	saldo	Afsluiten ja/ nee	toelichting
70084	software d-toren 136/2017	16.575	0	13.260	3.315	ja	project is afgerond
70198	verv. ict-gem. doetinchem 004/2018	109.000	18.858	18.858	90.142	Ja	project is afgerond
70381	verv. informatiesystemen 004/2018	375.000	210.852	379.499	-4.499	Ja	project is afgerond
70446	informatiesystemen 008/2019	375.000	60.221	60.221	314.779	Nee	cf keuzerichtingen doorschuiven naar 2020
70505	duurzaamheidsmaatregelen gem. vastgoed 089/2016	850.000	427.050	824.934	25.066	nee	99% afgerond
70511	verv. gps station en apparatuur 015/004	35.000	0	0	35.000	Nee	wordt nog 1 tach-meter vervangen
70660	aanpassingen kinderboederij kokezier 032/2019	95.000	76.287	76.287	18.713	nee	99% afgerond
72009	verv. fundering doorgaande wegen 005/2017	730.000	552.681	552.681	177.319	nee	project is in uitvoering
72051	civieltech.kunstw.revisie energiebrug 081/2012	275.000	80.759	186.336	88.664	nee	Aanbesteding loopt, uitvoering 2020 centrale bediening bruggen
72062	beheer en onderhoud civieltechn.kunstw.2014/003	170.000	11.559	170.000	0	Ja	project is afgerond
72205	verv. verkeerstellers 2015 015/003	20.000	0	0	20.000	nee	project is in uitvoering
72228	stationsomgeving gaanderen 040/2016	375.000	36.115	279.198	95.802	nee	toegangsweg naar perron moet nog worden verwijderd
72304	beheer en onderhoud civieltechn. kunstw. 015/004	180.300	16.838	180.300	0	Ja	project is afgerond
72309	beheer en onderhoud civieltechn. kunstw. 003/2016	102.000	45.525	56.476	45.524	nee	Aanbesteding loopt, uitvoering 2020 centrale bediening bruggen
72311	beheer en onderhoud civieltechn. kunstw. 005/2017	225.000	76.413	144.920	80.080	nee	uitvoering 2020 Slijtlaag Europabrug, conserveren kunstwerken
72314	verv. verkeerstellers 003/2016	20.000	0	244	19.756	nee	Uitvoering is doorgeschoven naar 2020 en verder kerddiet daarmee nog nodig
72318	verv. verkeersregelinstallaties 005/2017	180.000	47.665	143.400	36.600	nee	K09 Kennedylaan, Rozengaardseweg
72320	aansluiting Liemersweg met sportpark zuid	250.000	250.000	250.160	-160	ja	project is afgerond
72321	reconstructie rozengaardseweg 043/2017	1.200.000	1.281.653	1.488.532	-288.532	nee	in 2020 project afronden overschrijding te verrekenen vereningskrediet
72322	fietspad wijnbergen 043/2017	275.000	3.812	12.440	262.560	nee	werkzaamheden worden in 2020 afgerond
72327	reconstructie duval slothouwerstraat 043/2017	660.000	610.115	662.613	-2.613	ja	1e helft 2020 gereed, nog 10.000 nodig voor monitoring (susedietraject) overschr. tiv vereningskrediet
72328	reconstr.terborgseweg-rode loper 043/2017-030/2018	2.629.000	2.023.016	3.974.715	-1.345.715	nee	5 ton van tekort dekking via vereningskrediet (72999) , rest tekort bijdrage buha (8 ton)
72329	servicebus/verkeersveiligheid 043/2017	40.000	3.368	20.209	19.791	nee	project in 2020 gereed, restsaldo kan dan naar vereningskrediet
72332	ontwikkeling ing pand & vml bibliotheek	1.500.000	647.086	1.333.866	166.134	nee	1e helft 2020 gereed
72333	beheer en onderhoud civieltechn.kunstw.004/2018	69.000	64.792	64.792	4.208	Ja	Aanbesteding loopt, uitvoering 2020, conserveren kunstwerken
72334	verv. ov-masten 004/2018	280.000	31.725	178.715	101.285	nee	project is in uitvoering
72335	verv. ov-armaturen 004/2018	192.600	126.689	107.695	84.905	nee	project is in uitvoering
72336	verv. fundering doorgaande wegen 004/2018	730.000	335.199	335.199	394.801	nee	werk gereed afrekening volgt zsm
72337	onderz. kst. l.de colignystr.11	0	15.565	18.997	-18.997	nee	1e helft 2020 afronding, kosten verrekenen met verkoopopbrengsten
72338	ib basisschool ijzevoorde (verkeersveiligheid)	100.000	33.030	101.353	-1.353	nee	1e helft 2020 afronding, nog groenherstel nodig
72339	ib basisschool hogenkamp (verkeersveiligheid)	50.000	2.023	3.228	46.772	nee	project is in uitvoering
72340	reconstructie bilderdijkstraat	793.000	0	0	793.000	nee	dit project verschuift naar 2023, een deel van dit krediet nodig voor 72341
72341	recon kennedylaan en bilderdijstr	859.246	0	0	859.246	nee	betreft nieuw project in uitvoeringsprogramma mobiliteit 2020 (in samenhang met project 72340)
72342	fietsstroken kerkstraat gaanderen	50.000	32.230	32.230	17.770	ja	project is afgerond
72343	onderzoek regioexpress	25.000	0	17.205	7.795	nee	project loopt, bestuursopdracht gemaakt in 2019
72344	varsseveldseweg thv plakweg	5.000	0	0	5.000	nee	1e helft 2020 gereed
72453	restaurantie stadswal woningen 057/2015 (8981010)	460.000	0	120.000	340.000	nee	project is afgerond, 2 ton uit opbrengst Holterhoek is in 2020 overgemaakt aan eigenaar
72601	vervanging ov armaturen 008/2019	74.500	0	0	74.500	nee	project is in uitvoering
72602	camera en intercom amphiongarage	85.000	81.578	81.578	3.422	Ja	project is afgerond
72603	vervangen led verlichting 008/2019	107.325	372	372	106.953	nee	Deze is uitgevoerd, laatste boeking facturen wordt nog gedaan in 2020 en dan afgesloten
72604	vervanging ov masten 008/2019	122.500	115.755	115.755	6.745	nee	project is in uitvoering
72605	vervangen regelautomaten vri's	135.000	77.617	77.617	57.383	nee	K09 Kennedylaan, Rozengaardseweg
72607	verv. civieltechnische kunstwerken 008/2019	259.000	0	0	259.000	nee	Aanbesteding loopt, uitvoering 2020 centrale bediening, conserveren kunstwerken
72609	vervanging fundering doorgaande wegen 008/2019	730.000	2.400	2.400	727.600	nee	bedrijvenweg is aanbesteed uitvoering 2020
72611	verv. detectielussen kruisingen	135.000	0	0	135.000	nee	Liemersweg, Europaweg en Bedrijvenweg
72837	onderz.fietstunnel keppelseweg-energieweg 081/2014	7.000	0	6.968	32	ja	onderzoek is afgerond
72838	verdubbeling europaweg 055/2017	6.781.000	507.428	769.550	6.011.450	nee	uitvoering start in 2020/2021
72839	uitvoering vri nota 2014 081/2014	25.000	2.073	18.726	6.274	nee	In 2020 nog uitgaven daarna kan het project worden afgesloten
72843	fietstunnel europaweg 045/2015 (trans.8921009)	2.100.000	-217.212	1.958.172	141.828	ja	project is afgerond extra inkomsten zijn in mindering gebracht op uitgaven Slido tgv vereniging
72999	vereningskrediet mobiliteitsplan	500.000	0	0	500.000	nee	deze 5 ton wordt gebruikt voor dekking tekort Terborgseweg, project 72328

74096	infrastructuur icc 051/2016	1.100.000	0	1.004.367	95.633	ja	afronding volgt in 2020 (relatie met project Bilderdijkstraat)
74216	sloop basisschool het palet 113-2018	65.000	1.680	56.499	8.501	ja	project is afgerond
74415	uitbr.basisschool de hogenkamp 110/2017	2.133.000	0	104.357	2.028.643	nee	project loopt nog
74437	huisvest. programma onderwijs 2019 isselborgh	54.264	0	0	54.264	nee	project loopt nog
74439	huisvest. onderw. 2019 uitbereiding isselborgh	233.077	0	0	233.077	nee	project loopt nog
74440	huisv onderw 2019 obs canada	14.549	0	0	14.549	nee	project loopt nog
74441	huisvest. onderwijs 2019 obs hogenkamp	23.470	0	0	23.470	nee	project loopt nog
75115	renovatie muziekschool 010/007	800.000	307.736	449.602	350.398	ja	project is afgerond
75211	sport acc vervangingsplan buitensport 048-2017	175.000	68.719	145.661	29.339	nee	project is in uitvoering
75212	sport acc vervangingsplan buitensport 2018	142.950	18.159	74.079	68.871	nee	project is in uitvoering
75215	vervangingsplan sportaccommodaties	142.950	0	0	142.950	nee	project is in uitvoering
75217	kunstgrasvelden sportpark de bezelhorst 037/2019	1.047.780	909.068	909.068	138.712	nee	Werkzaamheden nagenoeg afgerond. Volgen nog een aantal facturen.
75219	aanleg waterhockeyveld sportpark-zuid	595.000	495.468	495.468	99.532	nee	Werkzaamheden nagenoeg afgerond. Volgen nog een aantal facturen.
75309	rode beek (robuust groen) 107/2016+076-132/2017	468.213	117.679	337.540	130.673	nee	project is in uitvoering
75603	de zumpe - fase 1 062+066/2014, 075/2016+132/2017	2.008.179	122.851	1.547.763	460.416	nee	project is in uitvoering
75605	div. projecten natuur en landschap 080/2014 26/2015	51.730	1.572	34.691	17.039	nee	restkrediet behouden voor uitvoeringsprogramma groen 2020-2023
75628	wehse broeklanden 078/2012, 017/2013, 080/2014	1.402.476	431.806	1.270.313	132.163	nee	project is in uitvoering en in afrondende fase
75630	3000 bomenpl. rob. groen 078/2012, 017/2013 090/2013	174.000	39.476	138.515	35.485	nee	betreft onderdeel van het uitvoeringsprogramma groen 2020-2023
75632	publ. teit rob. groen 078/2012, 017-090/2013 80-2014	25.000	1.641	15.643	9.357	nee	betreft onderdeel van het uitvoeringsprogramma groen 2020-2023
75638	tijdelijke natuur robuust groen 078/2012 080/2014	100.000	5.382	44.587	55.413	nee	restkrediet wordt meegenomen voor uitvoeringsprogramma groen 2020-2023
76102	lening kredietbank 043/2016	400.000	0	100.000	300.000	nee	doorlopend
79023	slingeland ziekenhuis 032/2014	5.021.165	0	486.248	4.534.917	nee	project is in uitvoering
77025						nee	
77857	grondwater/overstortmeting/mon.infiltratie v. 12/015	105.000	39.844	84.713	20.287	nee	project is in uitvoering
77864	vervanging gemeal dichteren grp 2014	65.000	18.907	49.758	15.242	nee	Bijdrage gemeente Zuiverende Kas Zone college
77877	verv. gemeal varkensweide 063/2015	25.000	11.250	13.750	11.250	nee	Bijdrage gemeente Zuiverende Kas Zone college
77881	klachten grondwater 2015 063/2015	54.000	0	14.445	39.555	nee	Bijdrage gemeente Zuiverende Kas Zone college
77887	jaarlijks 2 ha afkoppelen 053/2016	550.000	207.060	539.926	10.074	nee	afkoppelen Nieuw Wehl
77889	stimuleringsbijdrage afkoppelen 053/2016	50.000	3.749	8.749	41.251	nee	afkoppelen Nieuw Wehl
77890	oplossen klachten hemelwateroverlast 053/2016	50.000	-2	-2	50.002	nee	afkoppelen Nieuw Wehl
77891	vervangen/relinen riolering 053/2016	584.750	107.998	584.750	0	ja	project is afgerond
77894	vervanging mechanische riolering 2017 116/2017	372.000	120.110	372.000	0	ja	project is afgerond
77896	jaarlijks 2 ha afkoppelen 2017 116/2017	555.000	193.970	219.224	335.776	nee	afkoppelen Nieuw Wehl opdracht start voorjaar 2020
77898	stimuleringsbijdrage afkoppelen 2017 116/2017	50.000	23.500	26.500	23.500	nee	afkoppelen Nieuw Wehl opdracht start voorjaar 2020
77899	oplossen klachten hemelwateroverlast 116/2017	50.000	0	3.109	46.891	nee	afkoppelen Nieuw Wehl opdracht start voorjaar 2020
77900	vervangen/relinen riolering 2017 116/2017	815.000	423.207	704.891	110.109	nee	project is in uitvoering
77901	verv. gemalen en randvoorzieningen 2018	355.304	110.556	110.556	244.748	nee	project is in uitvoering
77902	verb. mechanische riolering 2018	377.119	345.495	345.495	31.624	nee	project is in uitvoering
77903	verb. hemelwater, grondwater 2018	1.070.372	427.967	460.951	609.421	nee	afkoppelen Nieuw-Wehl opdracht, verv hwa leiding De Bongerd uitvoering medio 2021????
77904	vervangingsplan iba's 2018	38.472	42.905	56.031	-17.559	ja	project is afgerond
77905	vrijvervalriolering-relinen 2018	889.001	207.601	222.901	666.100	nee	vervangen riolering Nieuw Wehl opdracht, afronding relinen 2017/2018 GMB
78041	autoluwe binnenstad 037/2018	200.000	8.121	20.987	179.013	ja	in het kader van de ombuigingen is dit project gestaakt.
78042	speelfontein en ijsbaan 037/2018	260.000	7.939	7.939	252.061	ja	Project wordt vooralsnog niet opgestart ivm keuzerichtingen
78043	de veentjes transm tot woongebied/park 037/2018	3.589.000	689.873	796.374	2.792.626	nee	de werkzaamheden aan de plint zijn gestart; de winkels zijn verplaatst en inmiddels is de gehele ruimte gestropt. Ook is gestart met de sloop van de vm C1000 en de nieuwbouw is in 2019 gestaag gevorderd
78044	ontwikkeling horeca plein grutstraat 037/2018	300.000	597.772	638.169	-338.169	nee	afronding 1e helft 2020
78045	vergroenen verlevendigen 037/2018	400.000	133.465	238.363	161.637	nee	project is in uitvoering
78046	groene poorten (4stuks) 037/2018	200.000	145.811	182.719	17.281	nee	project is in uitvoering
78047	gebiedsontwkg oude ijssel (fase 1,2,4) 037/2018	5.750.000	494.243	804.617	4.945.383	nee	loopt, uitvoering loopt, project loopt door tot 2023
78525	aankoop gem-woningen 114/2017	1.805.000	0	1.113.599	691.401	ja	project is afgerond
78823	duurzaamheidsleningen svn 088/2016, 073-080-2017	8.000.000	1.000.000	3.000.000	5.000.000	nee	project is in uitvoering
78826	rek.courant 2503 blijversleningen via svn	200.000	0	200.000	0	nee	project is in uitvoering
79030	voorbereiding ontwikkeling de bongerd (e)	465.786	104.032	340.026	125.760	nee	project is in uitvoering

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
A	
AGEM	- Achterhoekse Groene Energie Maatschappij
AVG	- Algemene verordening gegevensbescherming
AWLO	- Achterhoeks Woonwensen en Leefbaarheidsonderzoek
B	
BAG	- Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	- Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BGT	- Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	- Bouwgrond in exploitatie
BIG	- Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BIO	- Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	- Bedrijveninvesteringszone
BN	- Budget neutraal
BNG	- Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	- Basisregistratie Ondergrond
BRP	- Basisregistratie personen
BTW	- Belasting Toegevoegde Waarde
Buha	- Beheer, uitvoering, handhaving & accommodaties
BUIG	- Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	- Besloten vennootschap
BvFO	- Bureau voor Financiële Ondersteuning
BW	- Beschermd wonen
B&W	- College van burgemeester en wethouders
C	
CBS	- Centraal Bureau voor de Statistiek
D	
DPIA	- Data protection impact assessment
DUO	- Dienst Uitvoering Onderwijs
DZC	- Doetinchemse Zaterdag Club
E	
ECAL	- Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
ENSI A	- Eenduidige Normatiek Single Information Audit
F	
Fte	- Fulltime-equivalent
FG	- Functionaris Gegevensbescherming
Wet Fido	- Wet financiering decentrale overheden
G	
GGD	- Gemeentelijke gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland
Fonds GGU	- Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering
GGZ	- Geestelijke gezondheidszorg
GI	- Gecertificeerde instelling
GOAB	- Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid
GREX	- Grondexploitatie
GRP	- Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	- Gedeputeerde Staten
H	
HAN	- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Wet HOF	- Wet houdbare overheidsfinanciën
I	
I&W	- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBA	- Individuele Behandeling van Afvalwater
ICT	- Informatie- en communicatietechnologie
IG&D	- Industrie, Groothandel & Dienstverlening
Wet IKK	- Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
J	
JGZ	- Jeugdgezondheidszorg
JOGG	- Jongeren Op Gezond Gewicht
Jw	- Jeugdwet
K	
KNVB	- Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
L	
LEADER	- Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
M	
MBO	- Middelbaar beroepsonderwijs
MPO	- Meerjarenperspectief ontwikkellocaties

N	MVA	-	Materiële vaste activa
	M&O	-	Misbruik & Oneigenlijk gebruik
O	NEN	-	Nederlandse Norm
	NHG	-	Nationale Hypotheek Garantie
	NV	-	Naamloze vennootschap
P	OAB	-	Onderwijs Achterstandenbeleid
	ODA	-	Omgevingsdienst Achterhoek
	OGON	-	Opdrachtgever - opdrachtnemer
	OZB	-	Onroerendezaakbelasting
Q	P&O	-	Personeel & Organisatie
	PAD	-	Platform Armoedebestrijding Doetinchem
	PAS	-	Programma Aanpak Stikstof
	Pgb	-	Persoonsgebonden budget
	POH	-	Praktijkondersteuner huisarts
	PM	-	Pro memorie
	PUN	-	Paspoortuitvoeringsregeling
R	-	-	-
S	RES	-	Regionale Energiestrategie
	RIVM	-	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
	RMC	-	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
	RNI	-	Registratie Niet-Ingezetenen
	R&S	-	Regie & Samenleving (afdeling)
T	SIKA	-	Samenwerkende Industriële Kringen Achterhoek
	SiSa	-	Single information Single audit
	Suwinet	-	Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
	SVn	-	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
U	SWS	-	Stichting Waarborgfonds Sport
V	-	-	-
W	UA	-	Uitgesloten aansprakelijkheid
	VO	-	Voortgezet onderwijs
	VOG	-	Verklaring Omtrent het Gedrag
	VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	VNOG	-	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
	Vpb	-	Vennootschapsbelasting
	Vsv	-	Voortijdig schoolverlaten
	VVG '25	-	Voetbal Vereniging Gaanderen
	VVV	-	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
	WACC	-	Weighted Average Cost of Capital
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning	
Wnra	-	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	
WNT	-	Wet normering topinkomens	
WOZ	-	Waardering onroerende zaken	
Wpg	-	Wet publieke gezondheid	
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening	
WSW	-	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	
Wvr	-	Wet veiligheidsregio's	
X	-	-	-
Y	-	-	-
Z	ZIN	-	Zorg In Natura